

JAARVERSLAG 2022 GREENPEACE NEDERLAND

GREENPEACE

**We erven de wereld niet van onze voorouders,
we lenen haar van onze kinderen.**

Schrijver en milieuactivist Wendell Berry

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG

1. Voorwoord	4
2. Dit bereikte Greenpeace Nederland in 2022	8
3. Dit is Greenpeace	10
4. Milieucampagnes:	14
4.1. Futuro di Bonèiru	15
4.2. Sterke klimaatdoelen voor de luchtvaart	18
4.3. Samen sterk in de stikstofcrisis	21
4.4. De Europese bossenwet is beklonken	24
4.5. Alle ogen op de Amazone	27
4.6. Fossiele reclames in de ban	29
4.7. Overige campagnes	32
5. Greenpeace wereldwijd	34
6. People power!	40
7. Fondsenwerving	44
8. Data & digitaal campagnevoeren	50
9. Bedrijfsvoering	54
10. Verslag van de raad van toezicht	64
JAARREKENING	69
Balans	70
Staat van baten en lasten	71
Kasstroomoverzicht	72
Toelichting op de jaarrekening	73
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	103
Bijlage:	
Samenstelling van de raad van toezicht	106

‘EEN DEEL VAN DE GROTE VERVUILERS ZAL GEWOON VERDWIJNEN’

‘Jarenlang was “groene transitie” het stokpaardje van welwillende politici en milieuorganisaties, inclusief Greenpeace overigens. Bedrijven zouden hun processen verduurzamen, energieproducenten zouden overstappen van kolen naar wind, van olie naar groene waterstof. Die transitie was technisch mogelijk en betaalbaar, zoals wij meermaals lieten zien met onze Energy [R]evolution-onderzoeken. Maar politici treuzelden en bedrijven traineerden of werkten de transitie actief tegen. En nu is het 2023, de inkt onder het klimaatakkoord van Parijs is gortdroog. Het is nu duidelijk dat niet alle bedrijven meer kunnen vergroenen, maar dat een deel zal verdwijnen. Willen we doen wat volgens wetenschappers nodig is om de klimaat- en biodiversiteitscrisis het hoofd te bieden, dan zijn radicale ingrepen nodig. En die gaan we met z’n allen voelen.

© Greenpeace / Bram Willems

Andy Palmen

Wat zeg ik, die voelden we vorig jaar al. Kijk naar de boerenprotesten. Decennialang hebben de overheid en Rabobank boeren praktisch gedwongen om te intensiveren. Meer vee op minder vierkante meter, meer mest, meer stikstofvervuiling. Al die tijd heeft het kabinet kritiek van wetenschappers, ngo's en zelfs de Europese Commissie genegeerd. Sommige boeren worden daarvan nu het slachtoffer, die moeten stoppen met hun bedrijf, dat soms al heel lang in de familie is. Als ik met boeren in gesprek ga, hoor ik hoeveel pijn dat doet. Ook al was ik het niet met ze eens, ik snapte heel goed dat boeren vorig jaar de straat opgingen en zelfs dat ze snelwegen blokkeerden. Ze hebben het recht hun stem te laten horen. En toch moet het roer om. Er is al zoveel Nederlandse natuur verloren gegaan en de enorme veestapel is een ware klimaatkiller. Daarom heeft Greenpeace in februari besloten de staat te sommeren (hoofdstuk 4.3, red.). De tijd van kleine stapjes en eeuwig uitstel is voorbij.

2022 was een jaar op hoogspanning, niet in de laatste plaats door de oorlog in Oekraïne. Die zette alles op scherp. De prijzen voor fossiele energie

schoten omhoog. De kunstmestsector draaide op halve kracht, de glas- en tuinbouw leed eronder, net als de staalindustrie. Dat soort fossiele industrieën zijn heel kwetsbaar voor disruptie, blijkt maar weer. Organisaties als Greenpeace roepen het al zo lang: zet vol in op hernieuwbare energie. Niet alleen voor het klimaat, maar ook omdat je jezelf zo onafhankelijk maakt van foute regimes en grillen van de markt. Dat we zoveel tijd hebben verkwist, betekent dat sommige bedrijven - misschien zelfs sommige industrieën - zullen verdwijnen. Tata Steel bijvoorbeeld, dat hopelijk ein-de-lijk wordt gedwongen de ziekmakende onderdelen van het bedrijf te sluiten. Het kan goed zijn dat dit betekent dat Tata uit Nederland verdwijnt. Maar de tijd dat winst boven het milieu en onze gezondheid staat, is voorbij. En gelukkig laat onderzoek in opdracht van Greenpeace zien dat andere bedrijven de werknemers van Tata met open armen zullen ontvangen. Er zijn gelukkig banen zat.

Er is ontzettend veel om je zorgen over te maken; de rapporten over klimaatverandering en verlies van biodiversiteit liegen er niet om. Onze tijd om iets

‘Het is belangrijk dat we in onze campagnes naast de mensen gaan staan die het hardst worden getroffen door milieuvervuiling, klimaatgeweld en het verlies van natuur. Of dat nu Inheemse inwoners van het Amazonewoud zijn of inwoners van Bonaire, die een vijfde van hun eiland langzaam maar zeker onder water zullen zien verdwijnen.’

te doen raakt op. Maar we bereiken ook ontzettend veel, in een tempo dat we tien jaar geleden niet voor mogelijk hadden gehouden. De klimaat- en natuurbeweging is sterker en meer verenigd dan ooit. En het blijft niet bij protesten en acties alleen, we verzilveren onze vasthoudendheid. Neem de Europese bossenwet, die bedrijven dwingt om aan te tonen dat voor hun producten elders geen natuur wordt verwoest (hoofdstuk 4.4). Aan die wet gingen vele jaren van lobby, onderzoek en acties vooraf. Een enorme overwinning voor de beweging.

Ik ben er trots op dat we er met z'n allen in slagen om maatschappelijke opvattingen te veranderen. Denk aan hoe we aankijken tegen vliegen. Dat is de afgelopen jaren echt gekanteld. Van ‘iedereen vliegt naar de luchtvaart moet krimpen’. Het resultaat van jarenlang campagnevoeren door onder meer Greenpeace. Vorig jaar is daar de discussie over het toenemende gebruik van privéjets door superrijken bijgekomen, niet in de laatste plaats door de actie van Extinction Rebellion en Greenpeace (hoofdstuk 4.2). Die actie haalde wereldwijd het nieuws en kreeg internationaal navolging, bijvoorbeeld bij het World Economic Forum in Davos. Zulke ontwikkelingen geven mij moed. Als we samenwerken en doorzetten, kunnen we de wereld veranderen.

Het is belangrijk dat we in onze campagnes naast de mensen gaan staan die het hardst worden getroffen door milieuvervuiling, klimaatgeweld en het verlies van natuur. Of dat nu Inheemse inwoners van het Amazonewoud, de omwonenden van Tata Steel of

inwoners van Bonaire zijn, die een deel van hun eiland langzaam maar zeker onder water zullen zien verdwijnen (hoofdstuk 4.1). Ik ben er trots op dat we, met dank aan al onze supporters, campagnes kunnen steunen op juist die plekken waar het erom spant. Van Brazilië tot Rusland, van Afrika tot Azië.

Als ik denk aan de grootste uitdagingen voor de komende jaren, denk ik niet alleen aan milieu- en klimaatproblematiek. Net zo belangrijk is dat we de hoop vasthouden. Binnen Greenpeace en de bredere beweging zie ik dat slecht nieuws en alarmistische rapporten mensen soms bij de keel grijpen. En dat er soms krantenartikelen verschijnen waarin wetenschappers de moed opgeven. Maar als de hoop verdwijnt uit de harten van de mensen, dan hebben we echt een probleem. Want het is de hoop op een betere toekomst die ons voortstuwt, elke dag weer.

En die hoop is zeker niet blind, we zijn de strijd voor onze planeet op veel fronten aan het winnen, zoals u in dit jaarverslag kunt lezen. Het is belangrijk dat we dat niet vergeten en dat we onze successen samen vieren. Ik bedank hierbij graag alle collega's, supporters, fondsen en stichtingen en de klimaat- en natuurbeweging in zijn geheel voor alles wat we in 2022 samen hebben weten te bereiken. Ten slotte nog een extra groot dankjewel voor Anna Schoemakers, mijn collega-directeur de afgelopen jaren. Bedankt voor je tomeloze energie en passie voor onze planeet, Anna!

Andy Palmen,
Directeur Greenpeace Nederland

‘Heb vertrouwen in elkaar en jezelf’

Anna Schoemakers nam op 1 september afscheid van Greenpeace Nederland. Ze vormde 6 jaar lang de duodirectie, eerst met Joris Thijssen, daarna met Andy Palmen.

‘Een paar dagen nadat ik startte als directeur hing ik al tussen twee windmolens aan een 500 meter lange kabel. Naast me hing Joris Thijssen. We wisten te voorkomen dat een kolenschip de Groningse Eemshaven kon binnenvaren. Acht maanden later besloot de regering dat alle kolencentrales uiterlijk in 2030 sluiten. Een mooiere start kun je als nieuwe directeur haast niet wensen. In de jaren daarna bouwde ik samen met tientallen partnerorganisaties aan de grootste coalitie ter bescherming van de Amazone (waarover meer in hoofdstuk 4.5, red.). Ik zag met eigen ogen hoe bijzonder en belangrijk dat natuurgebied is, in de eerste plaats voor de Inheemse bewoners. Ook werkte ik samen met Greenpeace Rusland aan het bestrijden van bosbranden in Rusland. Sinds 2018 hebben we het aantal vrijwilligersgroepen dat door heel Rusland branden blust en voorkomt, weten te verviervoudigen. Het aantal veenbranden nam daardoor met maar liefst 95 procent af. Ten slotte is het gelukt om de Europese samenwerking

© Marten van Dijk / Greenpeace

Anna wenst ons nieuwste zeilschip *Witness* een behouden ‘maiden voyage’, 28 februari 2022, Amsterdam.

van Greenpeace-kantoren te verstevigen, met als resultaat grootse campagnes voor een Europese bossenwet (hoofdstuk 4.4) en een Europees burgerinitiatief voor een verbod op fossiele reclames (hoofdstuk 4.6). Waar ik het meest trots op ben, is dat dit alles tot stand kon komen samen met alle vrijwilligers, supporters, activisten en collega’s. Zonder hen was het niet gelukt. Heb vertrouwen in elkaar en jezelf om samen verandering tot stand te brengen. Mijn groene hart blijft kloppen voor een mooiere, groenere en duurzamere wereld!’

DIT BEREIKTE GREENPEACE NEDERLAND IN 2022

SUCCESVOLLE
BLOKKADE
SOJASCHIP

KLIMAATRECHTSAAK
BONAIRE
AANGEKONDIGD

ONDERZOEK IMPACT STIKSTOF
GEPUBLICEERD

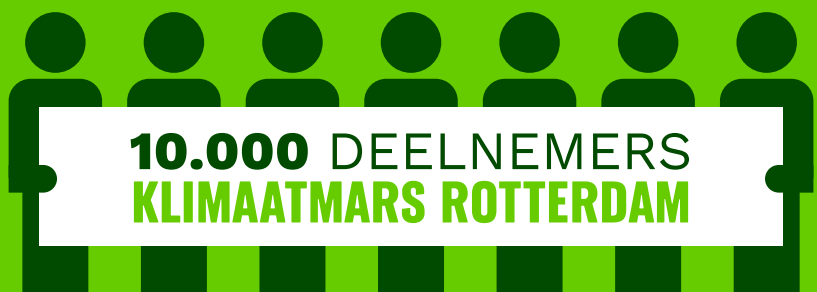

SCHIPHOL-ACTIE
IS WERELDNIEUWS

EUROPESE
BOSSENWET
BEKLONKEN

> 45.000
HANDTEKENINGEN
VOOR DUURZAME
LANDBOUW

10.000 DEELNEMERS
KLIMAATMARS ROTTERDAM

8 **STEDEN** VERBANNEN
FOSSIELE
RECLAMES

EN NOG VELE ANDERE INTERNATIONALE SUCCESSEN,
WAARAAN GREENPEACE NEDERLAND (FINANCIEEL) HEEFT BIJGEDRAGEN!

DIT ALLES WERD
MOGELIJK GEMAAKT DOOR

> **517.000**

SUPPORTERS, WAARONDER

> **320.000**

DONATEURS &

> **1.600**

VRIJWILLIGERS

**BIJ GREENPEACE
NEDERLAND
WERKEN**

103 MEDEWERKERS

**Ook online komen we samen met
honderdduizenden mensen in actie
voor een groene toekomst**

IN 2022 VERSTUURDEN WE **12 MILJOEN** E-MAILS
NAAR **371.000 E-MAILABONNEES**

222.000 SUPPORTERS
TEKENDEN **253.000** KEER EEN PETITIE

211.000 VOLGERS OP

Hoe groen zijn we zelf?

Greenpeace stelt natuurlijk hoge eisen aan zichzelf als het gaat om een milieuvriendelijke bedrijfsvoering:

- Duurzaam en energiezuinig pand, flex- en thuiswerken, videobellen
- Zuinig met energie, groene stroom en groene bank
- Een duurzame pensioenaanbieder
- NS-Business Card voor iedere medewerker

DIT IS GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieu-organisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken.

Onze visie

We geloven dat een groene, duurzame wereld nodig, beter en haalbaar is. Om die verandering mogelijk te maken, moeten we de huidige machtsverhoudingen doorbreken.

Onze missie

We stellen grote milieuproblemen aan de kaak en stimuleren duurzame oplossingen door wetenschappelijk onderzoek, lobby, demonstraties en vreedzame en inventieve confrontaties.

Onze kernwaarden

We worden gedreven door liefde voor onze blauw-groene planeet. We willen de natuur beschermen en natuurlijk ook de mensen die slachtoffer worden van de klimaatcrisis en verlies van biodiversiteit. Vol energie richten we ons op resultaat: er zijn oplossingen voor milieuproblemen en die proberen we zo snel mogelijk te bereiken. In ons werk laten we ons leiden door de volgende kernwaarden:

- **Vreedzaam** - Greenpeace is principieel vreedzaam. Al onze acties zijn geweldloos, ook als ze uitdagend zijn.
- **Moedig** - We durven eerlijk te zijn over de grenzen van de draagkracht van onze aarde. Greenpeace toont lef. We zijn als getuige aanwezig op de plek van de misstand en beschermen de planeet met lijf en leden.
- **Open en vasthoudend** - Greenpeace is creatief en vasthoudend in het aanklaarten van milieu-misstanden en gaat de dialoog aan over probleem en oplossing, om te komen tot een leefbaar milieu. We geven niet op tot onze doelen zijn bereikt.

© Greenpeace / Grumpy Turtle / Harriet Spark

- **Onafhankelijk** - Greenpeace wordt gesteund door individuele supporters. We zijn politiek en religieus onafhankelijk en accepteren geen giften van bedrijven of subsidies van overheden.
- **Samenwerkend** - Greenpeace gelooft in de kracht van grote groepen mensen die samen een omslag kunnen bewerkstelligen. De toekomst van het milieu ligt in de handen van miljoenen mensen over de hele wereld die onze overtuiging delen. Samenwerkend met anderen kunnen we milieuproblemen aanpakken en oplossen.

Onze doelen

Als wereldwijde organisatie richt Greenpeace zich op het oplossen van de belangrijkste milieuproblemen van deze tijd: de klimaat- en biodiversiteitscrises. We hebben de afgelopen decennia mooie campagnes gevoerd en prachtige

overwinningen behaald. Maar dat is niet genoeg. We mogen dan wel campagnes winnen, we dreigen de planeet te verliezen. Om het tij te keren, moet het tempo omhoog en moet onze impact in de wereld groter en krachtiger worden. In 2022 startten we met onze nieuwe driejarenstrategie, die we het jaar daarvoor organisatiebreed ontwikkelden. Een volledig overzicht van alle doelen vindt u in het [voorgaande jaarverslag](#). Een greep uit de organisatiebrede doelen:

- In 2030 is de CO₂-uitstoot in Nederland en Europa met 65% teruggebracht ten opzichte van 1990. We houden de fossiele sector verantwoordelijk voor de enorme schade die hij aanricht aan natuur en klimaat. We staan zij aan zij met mensen die nu al gebukt gaan onder de gevolgen van de klimaatcrisis, zoals de inwoners van Bonaire (hoofdstuk 4.1).

- De Nederlandse bijdrage aan ontbossing wereldwijd is in 2030 naar een nulpunt gebracht. Daarnaast hebben we een systeemverandering in de Nederlandse landbouw bewerkstelligd, met een aanzienlijke krimp van de veestapel en daardoor minder stikstofvervuiling (hoofdstuk 4.3).
- Om het bovenstaande te bereiken én om belangrijke campagnes in andere delen van de wereld te financieren, is het essentieel dat we genoeg nieuwe supporters verwelkomen en bestaande supporters behouden (hoofdstuk 7).
- We bouwen, samen met onze supporters en andere organisaties, aan de grootste klimaat- en natuurbeweging die Nederland ooit heeft gekend. Samen met die beweging zetten we bedrijven en politici onder druk, zodat ze geen andere keuze hebben dan alles te doen om onze planeet te beschermen. Hoe het staat met die bewegingsopbouw leest u onder andere in hoofdstuk 6.

De Greenpeace-methode

Greenpeace werkt volgens de IDEAL-methode. IDEAL staat voor *Investigate* (onderzoeken), *Document* (documenteren), *Expose* (openbaar maken), *Act* (in actie komen) en *Lobby* (lobbyen).

We onderzoeken waardoor een milieuprobleem ontstaat en welke partijen het veroorzaken of verergeren. We onderzoeken wat de oplossing voor het probleem is en documenteren onze bevindingen. We maken de resultaten van ons werk openbaar, komen in actie als het nodig is en lobbyen voor veranderingen. Niet alleen veranderingen die het probleem aanpakken, maar het ook beëindigen. Dat kunnen we alleen met hulp van onze miljoenen supporters wereldwijd. Daarom is het belangrijk om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij onze missie. Samen vormen we een krachtige beweging die het verschil kan maken.

Communicatie met belanghebbenden

Onze communicatie voldoet aan de eisen die aan goede doelen en goed bestuur worden gesteld. We zijn transparant over ons werk en onze uitgaven, reserves en relaties. Ook naar de media, die kritisch het beleid van goede doelen onderzoeken. We communiceren actief met (financiële) supporters en vrijwilligers, controlerende instanties, media en in bredere zin met de Nederlandse samenleving. Dat doen we onder andere via onze e-mailnieuwsbrieven, website, sociale media, ons magazine en ons jaarverslag. We streven er continu naar om de betrokkenheid van en interactie met al onze supporters en andere belanghebbenden te vergroten.

MILIEUCAMPAGNES

4.1. Futuro di Bonèiru - De toekomst van Bonaire

2 ACTIES OP
BONAIRE

ONDERZOEK
VRIJE UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

10.000

HANDTEKENINGEN ONDER

BRANDBRIEF
AAN RUTTE

RECHTSAAK TEGEN
OVERHEID
AANGEKONDIGD

3 **KAMERMOTIES**
AANGENOMEN

Klimaatrechtvaardigheid voor Bonaire

Voor wie de term klimaatrechtvaardigheid - ook wel bekend als *climate justice* - niets zegt: rijke landen als Nederland zijn verantwoordelijk voor een groot deel van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Ze leveren echter geen eerlijke bijdrage aan de wereldwijde inspanning om de uitstoot sterk omlaag te brengen. De desastreuze gevolgen van de klimaatcrisis, zoals droogte en extreem weer, treffen juist diegenen het hardst die het minste hebben bijgedragen aan het ontstaan ervan. Neem het eiland Bonaire, sinds 2010 een bijzondere gemeente van Nederland. Het door klimaatverandering oprukkende water vormt een serieuze bedreiging voor Bonaire en zijn inwoners. Veel inwoners van Bonaire wonen in gebieden vlak boven de zeespiegel, de hoofdstad Kralendijk ligt pal aan zee. Het koraalrif rondom Bonaire beschermt het eiland tegen overstromingen, is diep verbonden met de Bonairiaanse identiteit en wereldberoemd onder duikers. Klimaatopwarming tast het koraal echter aan.

Rechtszaak en brandbrief

Na de baanbrekende successen van Urgenda (klimaatzaak tegen de staat) en Milieudefensie (rechtszaak tegen Shell) is er wereldwijd een momentum gaande: burgers en belangengroepen stappen naar de rechter om klimaatbeleid af te dwingen dat effectief en rechtvaardig is, voor mens én planeet. Greenpeace bereidde in 2022, samen mensen van Bonaire, een rechtszaak voor tegen

de Nederlandse staat. We willen dat de overheid ons allemaal beschermt tegen de gevolgen van de klimaatcrisis. Dat is dan ook wat we willen bereiken: de overheid moet er alles aan doen om Bonaire te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering.

De aankondiging van deze rechtszaak was niet alleen groot nieuws in Nederland. Media wereldwijd berichtten erover. Van over de hele wereld bereikten ons berichten van verontwaardiging, solidariteit en hoop. Supporters kunnen onze oproep aan het kabinet letterlijk onderschrijven door onze brandbrief aan premier Mark Rutte te ondertekenen. Deze werd in 2022 door meer dan 10.000 supporters ondertekend.

‘Sea level rising’

De campagne startte op Bonaire in mei met een prikkelende actie. Er werden zwemvesten op palen langs de zuidelijke kustlijn geplaatst, met daarbij de tekst ‘sea level rising’. Bij de aankondiging van de rechtszaak werd op Bonaire een muurschildering gemaakt door Judmar Emerenciana, een kunstenaar en een van de eisers. De schildering toont slavenhutjes onder water. Een verontrustend toekomstbeeld dat realiteit wordt als we niet op tijd ingrijpen.

Wetenschappelijk onderzoek klimaatverandering op Bonaire

Daar waar er voor het Europese deel van Nederland allerlei onderzoek is en wordt gedaan door de

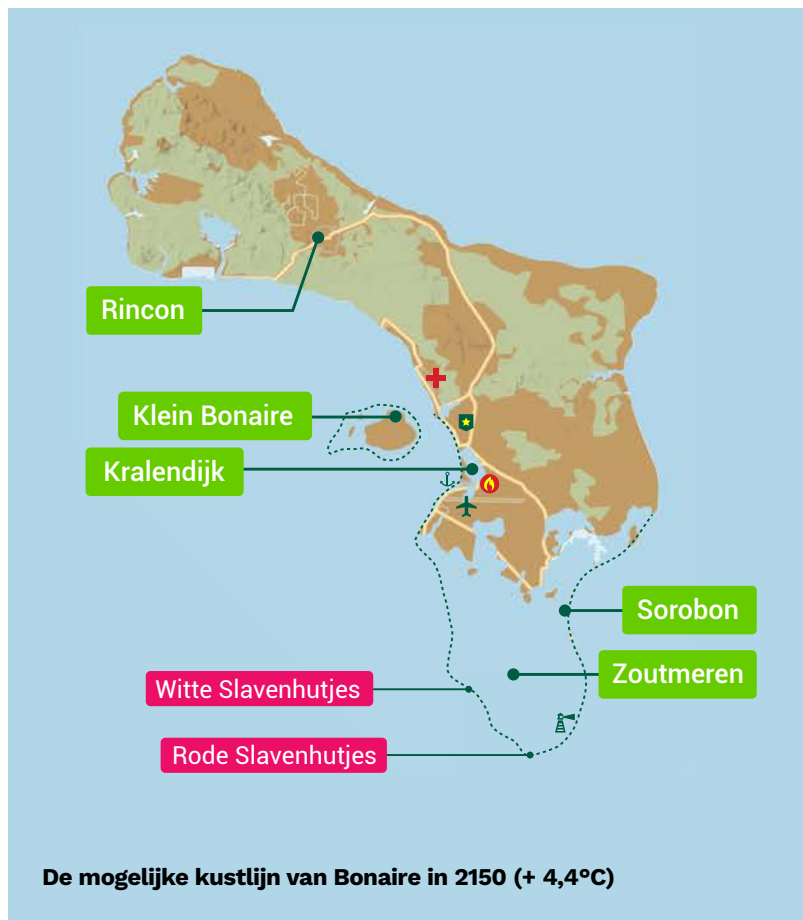

© Casper Douma / Greenpeace

Nederlandse overheid, was er over de impact van klimaatverandering voor de Caribische delen amper iets bekend. Daarom heeft Greenpeace in 2022 de Vrije Universiteit Amsterdam daar een groot onderzoek naar laten doen. De conclusies zijn niet mis: als we nu niet ingrijpen, zal het leven voor mensen op Bonaire nooit meer hetzelfde zijn. Een vijfde deel van het eiland dreigt door zeespiegelstijging nog deze eeuw te worden opgeslokt door de zee, een ramp voor de bevolking. Koraalriffen zullen verdwijnen en hittegolven nemen toe.

Van onderzoek naar Kamermoties

Zowel in de media als in Den Haag maakte het onderzoek veel los. Er werden in de Tweede Kamer maar liefst drie moties aangenomen. Zo moet het kabinet verder onderzoek doen naar de gevolgen van klimaatverandering op Bonaire, Sint Eustatius en Saba én op een rij zetten wat moet worden gedaan om de eilanden te beschermen. Ook eist de

Kamer dat Aruba, Curaçao en Sint Maarten worden ondersteund in het uitvoeren van vergelijkbare onderzoeken.

We gaan door!

2022 was slechts het begin van onze campagne voor klimaatrechtvaardigheid voor Bonaire. Op dit moment bereiden we samen met mensen op Bonaire de rechtszaak voor. Wat is de impact van de klimaatcrisis op hun levens, en hoe willen zij dat hun eiland wordt beschermd? De eerstvolgende juridische stap is het uitsturen van de sommatie (een officiële waarschuwingsbrief) aan de overheid. Daarna volgt een dagvaarding die we neerleggen bij de rechter. Greenpeace werkt samen met verschillende experts op het gebied van recht, klimaatrechtvaardigheid en ongelijke behandeling om de rechtszaak vorm te geven. Maar het belangrijkste zijn de gesprekken die we nu voeren met de inwoners van Bonaire, samen werken we aan deze zaak.

“ ‘Deze waarschuwing komt net op tijd’

Judmar Emerenciana is grafisch ontwerper en een van de mensen op Bonaire die samen met Greenpeace optrekt om het tij te keren. Judmar maakte een in het oog springende muurschildering bij een verlaten hotel op het eiland. Toen Greenpeace in december op gesprek ging bij staatssecretaris Van Huffelen van Koninkrijksrelaties, naar aanleiding van het onderzoeksrapport, ontving zij een grote print van Judmars muurschildering.

‘We dreigen onze cultuur te verliezen. Maar het is nog niet te laat, deze waarschuwing komt net op tijd. Ik wil niet dat de slavenhutjes die ik schilder straks onder water staan, en we dan denken “dit hadden we kunnen voorkomen”. We moeten nu in actie komen. De slavenhutjes zijn onlosmakelijk verbonden met onze cultuur en identiteit. Hier ligt de oorsprong van alles wat we zijn en doen. Als ik naar de hutjes kijk, besef ik elke keer weer dat mijn voorouders niet vrijwillig naar Bonaire zijn gekomen. Mijn ouders en grootouders hebben die familiegeschiedenis aan mij doorgegeven. De hutjes zijn daardoor ook een deel van mij. Ik kan me herinneren dat ik als klein kind al vragen stelde als “hoe zijn we hier terechtgekomen” en “wie zijn wij”. Een Bonaire zonder deze hutjes zou echt vreemd en een schande zijn.’

© Roëltou Thodé / Greenpeace

© Marten van Dijk / Greenpeace

‘De overheid heeft de plicht ons allemaal te beschermen. Het zou niet uit moeten maken of je op Bonaire, Ameland of in Valkenburg woont. Toch hebben de opeenvolgende kabinetten onder leiding van premier Rutte hier voor Bonaire vrijwel niets aan gedaan. Daarom komen we in actie en stappen we samen met inwoners van Bonaire naar de rechter om klimaatactie voor Bonaire af te dwingen.’

Faiza Oulahsen, hoofd klimaat & energie

4.2. Sterke klimaatdoelen voor de luchtvaart

> **500**
DEELNEMERS
ACTIE
PRIVÉJETS

CNN sky news
The Guardian
THE TIMES OF INDIA
✈️ **SCHIPHOL-ACTIE**
IS WERELDNIEUWS

> **45.000**
HANDTEKENINGEN
BRIEF AAN
SCHIPHOL-CEO

KABINET KIJKT KRITISCH NAAR **PRIVÉVLUCHTEN**

Scheve verhoudingen

'Iedereen vliegt' is een veelgehoorde doodoener als het gaat over de klimaatimpact van de luchtvaart. Niets is minder waar, want 1 procent van de wereldbevolking is verantwoordelijk voor 50 procent van de broeikasgassen veroorzaakt door vliegverkeer. Ook in Nederland is de verhouding scheef. Cijfers van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid laten zien dat 8 procent van alle Nederlanders 40 procent van alle vliegreizen maakt.

Bovendien zijn niet alle vluchten gelijk. Je familie in Australië bezoeken gaat helaas niet met het openbaar vervoer, maar vliegen naar Parijs, Berlijn of Londen is onnodig en spaart zelfs nauwelijks tijd. Misschien wel het verwerpelijkst - zeker voor het klimaat - zijn vluchten met privéjets. Drie uur vliegen met een privéjet stoot net zoveel CO₂ uit als een doorsnee EU-inwoner in een heel jaar.

Gebruik privéjets neemt sterk toe

Greenpeace heeft onderzoeksbureau CE Delft laten uitzoeken hoe het aantal vluchten met privéjets zich ontwikkelt. Wat blijkt: alleen al in de eerste 9 maanden van 2022 werd meer privé gevlogen dan in heel 2019. Nooit eerder was het bewustzijn van de ernst van de klimaatcrisis groter dan nu en toch

is er een (kleine) groep in de samenleving die juist meer vliegt, en wel met zeer vervuilende privéjets. Na onderzoek, een brief aan de top van Schiphol - die 45.000 keer werd ondertekend - en overleg met politici besloten we dat actie nodig was.

Vreedzame massa-actie op Schiphol

Sinds de start van onze campagne tegen onnodige vluchten en de uitbreiding van Schiphol werken we samen met verschillende organisaties, grassroots-

© Bart Hoogveld / Greenpeace

‘Ik voelde me echt onderdeel van het team’

Jonathan Leggett studeert voor zijn master Environmental Policy aan de Vrije Universiteit Amsterdam en werkt als freelancer voor Greenpeace Nederland. Vorig jaar hielp hij bij de mobilisatie en coördinatie van de Klimaatmars in Rotterdam. Ook was hij nauw betrokken bij de actie tegen privévluchten op Schiphol.

‘Ik kwam in eerste instantie in contact met Greenpeace door het Campagnelab. Ik wilde graag weten hoe de organisatie in elkaar zit. Vervolgens werd ik ingehuurd om een luchtvaartblok voor de Klimaatmars te organiseren. Toen er sprake was van een gezamenlijke actie van Extinction Rebellion (XR) en Greenpeace, deed ik mee, want ik ben actief bij XR in Nederland sinds de oprichting, een paar jaar geleden. Ik was toen 19 jaar oud en pitchte en coördineerde mijn allereerste actie. Dat was echt een geval van leren met vallen en opstaan. Ik heb veel gelezen en met andere, meer ervaren activisten gesproken. Toen er sprake was van een actie samen met Greenpeace, was niet iedereen bij XR direct enthousiast. De samenwerking tussen grassroots-groepen en grotere ngo's kan complex zijn. Er waren gaandeweg zeker wel wat

verschillen van inzicht waarover we de discussie moesten aangaan, maar de uiteindelijke actie was een groot succes. Feit is dat we dit zonder de middelen van Greenpeace nooit voor elkaar hadden gekregen. Ik vond het heel fijn om met het actieteam van Greenpeace te werken. Ook al was ik door Greenpeace ingehuurd als tijdelijke actievoerder, ik voelde me echt een onderdeel van het team. De dag voorafgaand aan de actie hadden we een meeting met iedereen die een speciale rol had in de actie, zo'n veertig tot vijftig mensen. Ik keek om me heen, zag al die gemotiveerde activisten en voelde me zo geïnspireerd.’

groepen en de bredere klimaatbeweging. 5 november was geen uitzondering. De actiedag begon met een demonstratie in Schiphol Plaza, georganiseerd door vrijwilligers van de coalitie Krimp Luchtvaart, met daarin onder anderen omwonenden die lijden onder geluidsoverlast. Er was een kort programma met sprekers en vervolgens liepen de ruim 800 aanwezigen een route door Schiphol naar het bouwterrein waar een nieuwe terminal zou moeten komen.

Op hetzelfde moment organiseerde Greenpeace Nederland samen met Extinction Rebellion een vreedzame massa-actie. Na veel mobiliseren, trainen en voorbereiden was het zover. Diverse groepen van honderden actievoerders kwamen op verschillende plekken samen om van daaruit naar de privéjet-terminal te lopen. Ons doel: duidelijk maken dat het onacceptabel is dat een kleine groep mensen ons klimaat naar de knoppen helpt. Onze eis: een verbod op privévluchten.

500 actievoerders

De massa-actie was een massief succes. Uiteindelijk hebben we met meer dan 500 actievoerders urenlang kunnen voorkomen dat privévliegtuigen zouden opstijgen. Activisten fietsten over het terrein waar privéjets geparkeerd stonden en blokkeerden de vliegtuigen. De actie kwam niet alleen in Nederland, maar wereldwijd in de media, bijvoorbeeld bij CNN en The Guardian. Vergelijkbare acties vonden vervolgens ook elders plaats. Ook politiek boekten we winst. De Amsterdamse gemeenteraad riep zelfs op tot een verbod op privéjets. In Den Haag kwamen er direct verschillende moties om privéjets aan banden te leggen. Er komt een onderzoek naar de regulatie van privéjets én het kabinet heeft toegezegd het onderwerp ook in Brussel op de agenda te zetten.

De luchtvaart moet krimpen

Als het gaat om de luchtvaart richten we ons natuurlijk niet alleen op privévluchten. Sinds 2018 zetten we ons in voor een krimp van de luchtvaart en Schiphol. Ook daar boekten we succes: op 24 juni besloot de minister van Infrastructuur en Waterstaat dat het aantal vluchten op Schiphol wordt beperkt tot 440.000, zo'n 12 procent minder dan voor de pandemie. Zo wil de minister zorgen dat het vliegveld de geluidsregels niet langer overschrijdt en tegelijkertijd de vervuiling van CO₂, stikstof, ultrafijnstof en andere gevaarlijke stoffen terugdringen. Na jarenlang beleid gericht op de groei van Schiphol is dat besluit een historisch kantelpunt. Een overwinning voor alle mensen met wie we actie voeren voor minder vluchten.

Tegenwicht bieden aan de lobby

We zien veel kansen om het momentum vast te houden, politiek resultaat te boeken en zichtbaar te blijven op het onderwerp. We blijven lobbyen en acties organiseren. Want de hierboven beschreven krimp geldt slechts tot 2027. Daarna mag Schiphol weer groeien dat het een lieve lust is. Ook lijkt Schiphol Group zich weinig aan te trekken van alle kritiek. Evenmin van de noodkreten van klimaatwetenschappers, want midden in de klimaatcrisis maakt de directie van de luchthaven plannen voor een nieuwe terminal.

© Extinction Rebellion

© Extinction Rebellion

De overheid moet ingrijpen, zoveel is duidelijk. In 2023 besluit het kabinet over een wet die de CO₂-uitstoot van de luchtvaart moet begrenzen. Daar blijven we ons hard voor maken, om zo tegenwicht te geven aan de sterke lobby van de luchtvaart. Maar als de overheid en Schiphol geen verantwoordelijkheid blijven nemen, komen we zeker terug en zullen we doen wat nodig is om de vervuiling door vliegverkeer terug te brengen.

4.3. Samen sterk in de stikstofcrisis

>45.000
HANDTEKENINGEN
VOOR DUURZAME
LANDBOUW

STEUN AAN
GROEN-
BOERENPLAN
VERLEEND

ONDERZOEK OVER IMPACT
STIKSTOF OP KWETSBARE
NATUUR GEPUBLICEERD

Een ware achtbaan

Als het gaat om de stikstofcrisis was 2022 een ware achtbaan. Het meest onstuimig was het publieke debat, dat werd gekenmerkt door aan de ene kant meer bewustzijn over de schade die de intensieve veeteelt toebrengt aan de natuur, aan de andere kant de felle protesten van boeren. Toch hebben we samen met onze supporters, duurzame boeren en andere medestanders veel weten te bereiken.

Zo is het taboe op krimp eindelijk doorbroken: de stikstofdoelen van het kabinet moeten leiden tot een krimp van de veestapel met zo'n 30 procent. En in het regeerakkoord werd daar maar liefst € 25 miljard voor uitgetrokken. Ondanks de weerstand vanuit de sector heeft het kabinet voet bij stuk gehouden: in 2030 moet de stikstofuitstoot zijn gehalveerd. Hoe dat doel wordt bereikt, staat echter nog deels op losse schroeven.

Onderzoek naar kwetsbare natuur

Om de politiek te overtuigen dat actie nodig is, liet Greenpeace onderzoek uitvoeren door ecoloog Roland Bobbink, van onderzoekcentrum B-WARE. In februari werden de resultaten gepubliceerd en ze waren niet mis: als we kwetsbare gebieden in Nederland willen redden, moet de stikstofuitstoot al veel eerder omlaag, voor eind 2025.

De herstelmaatregelen voor veertien strikt beschermde natuurtypen van Natura 2000-gebieden

blijken namelijk niet of nauwelijks te werken. Voor deze gebieden komt een *point of no return* nabij, als de stikstofuitstoot niet snel en drastisch wordt aangepakt. Met dit onderzoek onder de arm hebben we vele lobbygesprekken gevoerd en ons best gedaan wat ratio in de verhitte discussie over de toekomst van de Nederlandse landbouw en natuur te brengen.

Oplossingsgericht

Greenpeace gelooft in misstanden blootleggen én oplossingen aandragen. Daarom ondersteunden we, samen met vele andere natuurorganisaties, het Groenboerenplan, een initiatief van biologische, biodynamische, kringloop- en agro-ecologisch

© Bart Hoogveld / Greenpeace

© Greenpeace / Ed Lonnee

boeren. Het plan, met daarin tien aanbevelingen voor een natuurinclusieve landbouw, werd op 6 juli aangeboden aan de ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Natuur en Stikstof. Zowel in Den Haag als in de media maakte het plan de tongen los.

In september deden we met ruim zestig organisaties een oproep in verschillende dagbladen. Onder de noemer #nietzondernatuur riepen we samen het kabinet op om door te pakken met het uitvoeren van stikstofplannen uit het coalitieakkoord.

Aan tafel met Remkes

Zoals gezegd was 2022 voor onze campagne voor behoud van de Nederlandse natuur grillig en onvoorspelbaar. De stikstofdoelen stonden flink onder druk door de felle boerenprotesten. Greenpeace heeft op hoog niveau kunnen meepraten. Zo zat directeur Andy Palmen op 15 augustus tegenover Johan Remkes, de bemiddelaar namens de overheid in de stikstofcrisis. Andy maakte duidelijk dat het afzwakken van de doelen onacceptabel is. Ook benadrukte hij hoe belangrijk

het is dat boeren worden geholpen in de omslag naar een ecologisch landbouwsysteem, op basis van een goed verdienmodel.

Op 5 oktober presenteerde Remkes zijn stikstofrapport. Het goede nieuws: het kabinet houdt vast aan het hoofddoel om de stikstofuitstoot te halveren in 2030. Het slechte nieuws: het ontbreekt in het voorstel aan maatregelen voor de meest kwetsbare natuur die al op korte termijn dreigt om te vallen. Ook worden achterdeurtjes opgehouden om op termijn toch aan het 2030-doel te gaan tornen.

Toekomstmuziek

We zijn er dus nog niet. Een omslag naar een ecologische landbouw met veel minder dieren is nog toekomstmuziek. Daarom blijven we hecht samenwerken met andere organisaties en boeren en tuinders die pionieren op het gebied van duurzame landbouw. We zien onze rol voornamelijk in de strategische campagne-ontwikkeling, in het overdragen van kennis hoe je een beweging bouwt en in het slaan van bruggen naar grote maatschappelijke organisaties om samen draagvlak te creëren.

Juridische route

In 2021 sommeerden we de overheid, zoals in het vorige jaarverslag is te lezen. We riepen op om zo snel mogelijk meer maatregelen te treffen voor natuurbehoud en -herstel in Nederland. Hoewel vorig jaar veel is gebeurd en beloofd, ontbreken de keiharde toezeggingen die nodig zijn om de

natuur te redden. Daarom zijn we begin 2023 naar de rechter gestapt. Bijna 90 procent van de typen natuur die onze overheid dient te beschermen, verkeert in matige tot slechte staat. We kunnen deze ecologische crisis niet langer laten voortduren. Houd onze website in de gaten voor de meest recente updates over deze rechtszaak.

‘De boer is de kanarie in de koolmijn’

Geert van der Veer is de oprichter van Herenboeren, een stichting die burgers de mogelijkheid biedt aandeelhouder te worden van duurzame boerenbedrijven. Het is zijn missie om een alternatief te bieden voor het huidige voedselsysteem. Herenboeren was een van de initiatiefnemers van het Groenboerenplan.

‘Ik heb goede hoop dat 2022 het jaar is waarin een fundamentele verandering is ingezet. Remkes is erin geslaagd om iedereen aan tafel te krijgen, al worden de definitieve doelen voor stikstofreductie en het maatregelenpakket pas in juli vastgesteld. Er had veel meer leiderschap op dit dossier moeten zitten vanuit de politiek. Steeds de bal vooruitschuiven heeft tot veel polarisatie in de samenleving geleid. Ik snap heel goed dat boeren zich machteloos voelen en boos zijn. Ik zie de boer een beetje als de kanarie in de kolenmijn. Er gaat veel veranderen in de landbouw, in het voedselsysteem. Als we de landbouw willen transformeren, dan moet iedereen meedoen. De boeren kunnen dat niet alleen. En het is niet niks, want het gaat om meer dan alleen stikstof. We hebben integrale oplossingen nodig die ook de biodiversiteit en het klimaat ten goede komen. Dat raakt alle partijen,

© Fleur Born

van supermarkt tot financier, van toeleverancier tot consument. Het Groenboerenplan was een mooi voorbeeld van hoe zo'n samenwerking eruit kan zien. Dat was een initiatief van boerenclubs met wetenschappers, banken en ngo's als Greenpeace. Ook steeds meer consumenten zetten vraagtekens bij waar hun eten vandaan komt. Herenboeren heeft daardoor vorig jaar een flinke sprong gemaakt. We hopen dit jaar de 22e boerderij te openen en er zijn er nog eens 35 in ontwikkeling. Als je op onze boerderijen met leden spreekt, beginnen die steeds vaker over de toekomst van het voedselsysteem. Terwijl mensen vroeger vooral aanhaakten omdat het leuk is, naar de varkens komen kijken met je kinderen.’

4.4. De Europese bossenwet is beklonken

**EUROPESE
BOSSENWET**
VERMOEDELIJK
EIND 2024
IN WERKING

26.000
BEZOEKERS VOOR
ACTIEPAGINA

> 60 ACTIEVOERDERS
UIT **16 LANDEN** BLOKKEREN SOJASCHIP

Eindelijk is het zover

Campagnevoeren betekent geduld hebben. Geduld en doorzettingsvermogen, helemaal als het internationale politieke processen betreft. Onze campagne voor een Europese bossenwet belichaamt dat bij uitstek. We deden onderzoek, oefenden politieke druk uit en kwamen in actie om ervoor te zorgen dat de producten die we *hier* kopen *elders* geen kostbare natuur verwoesten. In december was het dan eindelijk zover: de bossenwet werd beklonken! Shampoo, koekjes, een eitje of je

zakdoek: tot nu toe was het goed mogelijk dat voor je dagelijkse boodschappen elders in de wereld bossen werden gekapt.

Vanaf eind 2024 komt daar verandering in. Goed nieuws voor bijvoorbeeld het Amazonewoud en de dieren en mensen die in de bossen leven. Bedrijven moeten vanaf dat moment precies weten waar de in hun producten verwerkte sojaboon of palmolie vandaan komt en aantonen dat voor de teelt ervan geen bos is gesneuveld. Kunnen ze dat niet, dan

© Christian Braga / Greenpeace

© Marten van Dijk / Greenpeace

mogen ze hun producten niet op de Europese markt verkopen. Perfect is de wet helaas nog niet. Zo worden niet alle cruciale ecosystemen beschermd en vallen financiële instellingen als de Rabobank buiten de wet. Beleidsmakers in Brussel erkennen deze hiaten in de wet en beloven de nodige aanpassingen te maken.

Dankzij de steun van onze supporters

Dit succes is het bewijs: eendracht maakt macht. Zonder de inzet van miljoenen Greenpeace-supporters in heel Europa was de bossenwet er waarschijnlijk niet gekomen. In 2019 riepen ruim 80.000 supporters uit Nederland de toenmalige minister van Landbouw op om zich in Brussel in te zetten voor een sterke bossenwet. En vorig jaar deden maar liefst 10.000 supporters (virtueel) mee aan onze actie in de haven van IJmuiden. Hun namen prijkten op een reusachtig drijvend spandoek.

Op 11 mei 2022 blokkeerden we met 60 Greenpeace-actievoerders uit 16 landen een megaschip vol soja in de sluis van IJmuiden. Het 225 meter lange gevaarte, de Crimson Ace, vervoerde zo'n 60 miljoen kilo soja uit Brazilië en maakte onderdeel uit van een verrot systeem dat leidt tot natuurverwoesting en mensenrechtenschendingen. De actie zorgde voor veel media-aandacht in binnen- en buitenland en creëerde extra aandacht voor het belang van een sterke bossenwet.

Voorbeeld voor rest van de wereld

Deze nieuwe wet is een historische stap richting ontbossingsvrije producten. Ook moet het een voorbeeld worden voor de rest van de wereld: zulke wetten zijn dus mogelijk! Hoewel de wet is beklonken, moet hij nog officieel 'gemaakt' worden en in werking treden. Dat proces zien we met vertrouwen tegemoet. Wij zullen er alles aan doen zodat deze wet de aankomende jaren nog sterker wordt én wordt nageleefd. Wordt vervolgd!

Twee Inheemse leiders uit Brazilië waren op 11 mei in IJmuiden aanwezig bij de actie, op het Greenpeace-zeilschip de *Beluga II*.

Alberto Terena, leider van het Braziliaanse Terena-volk uit de deelstaat Mato Grosso do Sul: 'Wij zijn van ons land verdreven en onze rivieren zijn vervuild met gif, allemaal om ruimte te maken voor grootschalige landbouw. Europa is medeverantwoordelijk voor de verwoesting van ons thuis en kan er via deze wetgeving voor zorgen dat daar verandering in komt. Wij roepen de ministers op om die kans te grijpen, niet alleen om de rechten van de Inheemse bevolking veilig te stellen, maar ook voor de toekomst van onze planeet.'

Waduwabati Suyá (links) en Alberto Terena (rechts)

© Joris van Gemip / Greenpeace

‘Velen zeiden: zo’n wet komt er nooit’

Sigrid Deters is campagneleider bossen bij Greenpeace Nederland. Ze werkte vier jaar lang op internationaal niveau aan de campagne voor een Europese bossenwet. In december 2022 kon de vlag uit: er was een akkoord bereikt!

‘Ik weet nog goed hoe ik begin 2019 met experts, binnen en buiten Greenpeace, over een mogelijke bossenwet sprak en velen zeiden: dan kun je lang wachten. Ook bij het Ministerie van Landbouw kreeg ik tijdens gesprekken te horen dat zo’n internationale wet er nooit zou komen. Hoe het ons toch is gelukt? Ik denk met name door de fantastische internationale samenwerking. Binnen Greenpeace, tussen verschillende kantoren, maar ook met andere milieuorganisaties, zoals het WWF, IUCN en Milieudefensie. En er was momentum. Denk aan de bosbranden in de Amazone van 2019, toen het in São Paulo midden op de dag zwart zag door alle rook van die branden, op minstens 2.000 kilometer afstand. Onze petitie voor een bossenwet liep storm en binnen korte tijd - mede dankzij de deelname van WWF - haalden we 80.000 handtekeningen op. We hebben die aan de toenmalige minister van Landbouw aangeboden.

© Greenpeace / Bram Willemis

Een jaar later organiseerde de Europese Unie een consultatieronde, waarin alle Europeanen hun mening konden geven over een mogelijke bossenwet. Dat werd de grootste consultatie op milieugebied ooit. Burgers snapten heel goed dat die wet er moest komen. Want het is toch van de zotte dat bedrijven winst mogen maken met producten die natuur verwoesten? We hebben laten zien dat je natuurbescherming kunt afdwingen als je samen optrekt, dat vind ik prachtig. Is de wet perfect? Nee, maar in de kern klopt het. Greenpeace moet de komende jaren, samen met andere organisaties, alles op alles zetten om de wetgeving nog sterker te maken en te zorgen voor stevige handhaving.’

4.5. Alle ogen op de Amazone

**7 MILJOEN
HECTARE
REGENWOUD**

WORDT NU GEMONITORD
IN BRAZILIË,
ECUADOR EN PERU

INHEEMSE EN LOKALE GROEPEN
WORDEN GESTEUND IN HUN STRIJD
VOOR LANDRECHTEN

**500 INHEEMSE
NATUURBESCHERMERS**
KUNNEN NU ONTBOSSING
ZELF DOCUMENTEREN

**> 106
ACTIVITEITEN**
TUSSEN 2018-2022,
WAAR MEER DAN
85.000 MENSEN
VAN PROFITEERDEN

Een droom in vervulling

Het begon in 2017 met een droom, haast zo groot als het Amazonewoud zelf: we wilden 8 miljoen hectare Amazonewoud beschermen, samen met de Inheemse en lokale bevolking en vele partnerorganisaties. Met dank aan het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij konden we ook echt aan de slag. Na vijf intensieve jaren loopt het project op zijn einde en maken we de balans op.

In de afgelopen vijf jaar hebben we samen met Inheemse natuurbeschermers een solide systeem kunnen opzetten, waardoor nu bijna 7 miljoen hectaren bos in Brazilië, Ecuador en Peru worden gemonitord door maar liefst 500 Inheemse bewoners. Dat is twee keer Nederland! De data die zo worden verzameld, kunnen worden gebruikt om overheden te dwingen de natuur en de rechten van Inheemsen te beschermen.

Een sterke Inheemse beweging

Mede dankzij het project 'Alle ogen op de Amazone' is de Braziliaanse Inheemse beweging nu sterker dan ooit. Zo bracht het jaarlijks terugkerende Inheemse protest in 2022 meer dan 8.000 leiders van 200 verschillende volkeren samen. Het was daarmee het grootste Inheemse kampement ter wereld en de grootste Inheemse mobilisatie in Brazilië ooit.

De samenwerking met de Inheemse Karipuna, midden in het Amazonewoud, heeft ervoor gezorgd dat zij beter in staat zijn om hun grondgebied te beschermen tegen de oprukkende soja- en vleesindustrie. Ze kunnen de activiteiten in hun gebied monitoren én zijn uit de onzichtbaarheid getreden. Ze spraken de afgelopen jaren regelmatig met wereldleiders over ontbossing op hun grondgebied. Zo was er eind 2022 nog een ontmoeting met ambassadeurs uit EU-landen, waar zij hen opriepen geen producten meer te importeren die bijdragen aan ontbossing.

Nieuwe regering

Greenpeace ondersteunde verschillende bezoeken van Braziliaanse Inheemse organisaties aan onder andere de EU en de Verenigde Staten. Zo werden de realiteit en de risico's waarmee Inheemse volkeren worden geconfronteerd onder de regering-Bolsonaro in het hart van de internationale politiek gebracht. Het afgelopen jaar is door Greenpeace Brazilië vooral veel werk verzet om foute wetsvoorstellen van de Bolsonaro-regering in de kiem te smoren. Deze nieuwe wetten zouden Inheems gebied openstellen voor economische exploitatie.

Inmiddels is in Brazilië een nieuwe regering aangetreden. President Lula belooft het Amazonewoud en de mensen die van het woud afhankelijk zijn beter te gaan beschermen. Wij zullen er alles aan doen om ervoor te zorgen dat het niet bij mooie beloftes blijft. Hoewel het project 'Alle ogen op de Amazone' formeel is afgerond, zullen de opgebouwde samenwerkingsverbanden met Inheemse en lokale groepen en organisaties blijven bestaan. Alleen samen kunnen we de natuurverwoesting een halt toeroepen. Hierbij bedanken we nog eens alle supporters, activisten en samenwerkende organisaties - waaronder natuurlijk de Nationale Postcode Loterij en haar deelnemers - hartelijk voor hun onaflatende en bevlogen steun!

Minister van Inheemse Zaken

Voor het eerst in zijn geschiedenis heeft Brazilië een ministerie voor Inheemse volkeren. Een initiatief van president Lula en een antwoord op de oorlogsverklaring van oud-president Bolsonaro aan Inheemse mensen en hun leefgebied. De positie wordt bekleed door Sônia Guajajara, al jaren de voorvrouw van de Inheemse beweging in Brazilië. Zij maakte in 2019 deel uit van een Inheemse delegatie die naar Europa kwam om te praten met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de politiek over de bescherming van Inheemse rechten. Greenpeace hielp met de organisatie van deze gesprekken in Nederland.

© Mike Schmidt / Greenpeace

4.6. Fossiele reclames in de ban

8 STEDEN
VERBANNEN
FOSSIELE RECLAMES

RECLAMEWERELD
WERKT AAN
CONVENANT TEGEN
FOSSIELE RECLAMES

40.000
HANDTEKENINGEN
VOOR EUROPEES
VERBOD OP
FOSSIELE RECLAMES

EUROPESE ACTIE TEGEN
FOSSIELE RECLAMES
OP RECLAMEFESTIVAL IN CANNES

FRANKRIJK **VERBIEDT** RECLAMES **FOSSIELE BRANDSTOFFEN**

Acht steden zeggen nee tegen fossiele reclames

Reclames voor sigaretten: je kunt je haast niet meer voorstellen dat ze ooit waren toegestaan. Datzelfde zou moeten gelden voor reclames van fossiele producten, vindt Greenpeace. En met ons vele mensen. Sinds we onze campagne in 2021 lanceerden, boekten we samen met onze supporters meerdere successen. Zo zijn er inmiddels acht steden in Nederland die initiatief hebben genomen om fossiele reclames terug te dringen. Naast Amsterdam, waar fossiele reclames zijn verbannen uit de metrostations, gaat het om Amersfoort, Leiden, Den Haag, Haarlem, Enschede, Utrecht en Nijmegen. Samen met Reclame Fossielvrij brachten we een toolkit uit, waarmee supporters aan de slag kunnen om hun eigen gemeente vrij te maken van fossiele reclames. Hopelijk volgen veel gemeenten het goede voorbeeld.

Waarin we helaas niet slaagden, is het ophalen van 1 miljoen handtekeningen voor een Europees burgerinitiatief. In Nederland haalden we vorig jaar ons doel van 40.000, maar in andere Europese landen bleven de doelen uit zicht. Hoewel de Europese Commissie het onderwerp nu niet *moet*

bespreken, zijn we er wel degelijk in geslaagd om de problematiek op de politieke agenda te zetten, zowel in Nederland als in Brussel. En dat in nog geen 2 jaar tijd. En er zijn al landen die zelfstandig aan de slag gaan met zo'n verbod. Frankrijk heeft in het kader van een nieuwe klimaatwet reclames voor fossiele brandstoffen zoals benzine en energie van onder andere steenkool verboden. Reclames voor gas en fossiele sponsorships (van bijvoorbeeld sportevenementen) zijn helaas nog altijd toegestaan, maar de wet is een mooi begin!

Vieze Verkiezing

Om fossiele bedrijven en reclamebureaus te laten weten dat fossiele reclames niet meer kunnen, lanceerden we eind 2021 de Vieze Verkiezing. Binnen enkele weken nomineerde het publiek maar liefst 1.500 fossiele reclames. De vijf 'brutaalste' - van KLM, Land Rover, Ryanair, Shell en Vattenfall - onthulden we heel toepasselijk (en onaangekondigd) op hét podium van de reclamewereld: dat van de Effie Awards. In totaal werden 20.000 stemmen uitgebracht, waarvan 5.000 in 2022. Op 8 februari 2022 werd de 'winnaar' uitgeroepen: 'Samen planten we bomen', een initiatief van Shell en Staatsbosbeheer.

© Marten van Dijk / Greenpeace

Op 8 november stonden we opnieuw op het podium van de Effies, dit keer op uitnodiging van de organisatie. Wij vroegen acteur, cabaretier én activist Sieger Sloot - die ook meedeed aan de actie op Schiphol (zie hoofdstuk 4.2) - een vlammend betoog te houden. Zijn oproep aan de reclamebranche om te breken met de fossiele industrie werd met een daverend applaus ontvangen.

'No awards on a dead planet'

Onze oproep aan de reclamewereld ging vorig jaar internationaal. Greenpeace maakte een onverwachte verschijning op het podium van de Cannes Lions, een prestigieus reclamefestival. Voormalig reclameman én Lions Awards-winnaar Gustav Martner, die inmiddels bij Greenpeace in Zweden werkt, won in het verleden prijzen voor reclames die hij maakte voor fossiele bedrijven. Op 20 juni stond hij met een spandoek ('No awards on a dead planet') op het podium van de openingsceremonie van de Cannes Lions. 'Ik heb de reclame-industrie meer dan twintig jaar van

mijn loopbaan gegeven. Ik kan dat niet meer doen. Ik kan niet accepteren dat zoveel talent en geld wordt verkwaast om de fossiele industrie te helpen letterlijk met moord weg te komen', aldus Martner.

Studie van Harvard

Dat fossiele reclames écht schadelijk zijn en dat bedrijven niet vanzelf hun leven beteren, bewijst de studie die Greenpeace vorig jaar door

© Greenpeace

Harvard liet uitvoeren. Voor ‘Three shades of green(washing)’ analyseerden de onderzoekers de sociale media-uitingen van de grootste automerken, luchtvaartmaatschappijen en olie- en gasbedrijven. Wat blijkt: de bedrijven doen volop aan greenwashing en misleiding. Gelukkig komen ze daar niet zomaar mee weg. Vorig jaar werd Shell (opnieuw!) door de Reclame Code Commissie op de vingers getikt.

We geven niet op

We blijven de bredere beweging tegen fossielvrije reclames ondersteunen. Tabaksreclames zijn iets uit een ver verleden, dus ook voor fossiele reclames moet dat lukken! Daarnaast blijven we ons natuurlijk ook op andere fronten verzetten tegen fossiele bedrijven, zoals fossiele infrastructuur. Samen werken we aan een fossielvrije toekomst!

‘Veel jonge reclamemakers zijn het met ons eens’

Silvia Pastorelli is campagneleider klimaat en energie op het EU-kantoor van Greenpeace in Brussel. Ze was nauw betrokken bij de internationale campagne om fossiele reclames uit het straatbeeld, van tv en van sociale media te bannen.

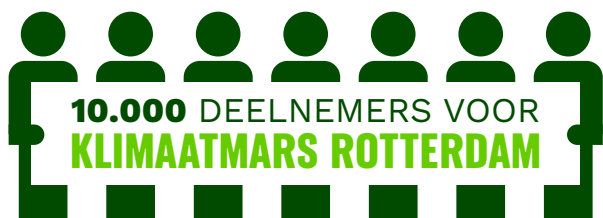
‘Een van mijn persoonlijke hoogtepunten van vorig jaar was de actieweek die we organiseerden rond het reclamefestival Cannes Lions. Er vonden allerlei creatieve acties plaats, van het ophangen van een spandoek aan het hoofdgebouw tot het verstoren van een evenement op het strand van een groot reclamebureau dat werkt voor de fossiele industrie. We zijn daar met kajakken op bezoek gegaan om alle aanwezigen met de neus op de feiten te drukken. Ik deed zelf ook mee en dat was best spannend, want tot dan toe had ik alleen op vakanties in een kajak gezeten. De activist met wie ik de kajak deelde, was heel ervaren, anders had ik natuurlijk niet mee kunnen doen. Wat me eigenlijk het meest verbaasde van de hele ervaring in Cannes was dat veel mensen uit de reclamewereld die ik sprak het met ons eens waren. Natuurlijk waren de directeurs van bureaus én de burgemeester van Cannes niet blij met ons, maar met name de jongere mensen

© John Hyland

konden zich vinden in onze eisen. Die willen niet voor de bad guys werken. Ik heb daarom echt het gevoel dat we wat zaadjes hebben kunnen planten. Natuurlijk ben ik teleurgesteld dat we niet de 1 miljoen handtekeningen voor een Europees burgerinitiatief hebben gehaald, maar de campagne is toch een groot succes. Verschillende landen en met name ook gemeenten overal ter wereld zetten nu stappen om fossiele reclames uit het straatbeeld te weren. Van Nederland tot Australië. Ik voel ook dat er iets is veranderd als ik met mensen in Brussel spreek. Dat verbod op fossiele reclames zal er uiteindelijk komen, daarvan ben ik zeker.’

4.7. Overige campagnes

ING STOPT MET FINANCIERING VAN NIEUWE FOSSIELE PROJECTEN

€500.000
VOOR WERELDWIJDE CAMPAGNE TEGEN WEGWERPPLASTIC

LOKAAL PROTEST TATA STEEL ONDERSTEUND

© Bart Hoogveld / Greenpeace

Klimaatmars Rotterdam

Greenpeace organiseerde in 2022 - samen met andere organisaties en activisten - de Klimaatmars in Rotterdam. Op 19 juni gingen daar 10.000 mensen de straat op, de meeste ooit voor een klimaatdemonstratie in Rotterdam. Met de aanwezigheid van ruim twintig thematische blokken - luchtvaart, duurzame landbouw en meer - bouwden we aan een sterk fundament voor een nog grotere mobilisatie in de toekomst.

Gaswinning Noordzee

De energiepolitiek en de harde realiteit van de klimaatcrisis blijven botsen. In juni waarschuwden 400 wetenschappers al dat de plannen van het kabinet om in de Noordzee naar gas te boren het klimaat bedreigen. Dat werd eind vorig jaar nog eens onderstreept in een rapport van CE Delft en TNO. Greenpeace roept de regering op om te

stoppen met deze waanzin, snel een afbouwpad voor gaswinning op te stellen en nog harder in te zetten op de energietransitie.

Lokaal protest Tata Steel

In de IJmond ligt de enorme staalfabriek van Tata Steel, midden in een dichtbevolkt gebied. Tata Steel zette jarenlang willens en wetens het welzijn van omwonenden op het spel. Uit een serie rapporten van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en de GGD blijkt dat er een direct verband is tussen de uitstoot van Tata Steel en het meer voorkomen van kanker bij omwonenden. Die omwonenden leggen zich daar niet meer bij neer en hebben de strijdbijl opgepakt. Wij ondersteunden lokale activisten vorig jaar onder andere met onderzoek, lobby- en mediawerk en juridische vraagstukken.

© David Joe Bradley

Break Free From Plastic

Samen met andere organisaties en activisten richtte Greenpeace in 2016 Break Free From Plastic (BFFP) op. Deze wereldwijde beweging - inmiddels 2.800 organisaties en 13.000 activisten sterk - streeft naar een wereld zonder plasticvervuiling door druk te zetten op bedrijven en overheden. Wat we nodig hebben, zijn echte alternatieven voor wegwerpplastic in plaats van mooie reclamepraatjes van grote vervuilers zoals frisdrankfabrikanten. De Nationale Postcode Loterij ondersteunde dit belangrijke werk in 2022 met een schenking van maar liefst € 500.000. Met die steun kan BFFP nóg effectiever de strijd aangaan met wegwerpplastic.

Garnalenvisserij

Voor de garnalenvisserij wordt vistuig over de zeebodem gesleept. Dat is zeer schadelijk voor het bodemleven. Bovendien gaat 70 procent van de bijvangst weer - vaak dood - overboord. Op sommige plekken in Natura 2000-gebieden wordt zo intensief gevist dat de zeebodem wel dertig keer per jaar wordt omgewoeld. Eind 2022 concludeerde ook de rechter dat de garnalenvisserij de natuur schade toebrengt. De overheid? Die blijft de visserij toestaan. Daarom steunt Greenpeace de oproep

van de Waddenvereniging en andere natuurorganisaties om op te treden tegen garnalenvisserij in de Waddenzee, Noordzeekustzone, Westerschelde en Saefinghe en Oosterschelde. In januari 2023 dienden we samen een handhavingsverzoek in.

ING financiert geen nieuwe fossiele projecten

ING kondigde in maart aan dat het niet langer nieuwe fossiele projecten zal financieren. Ook zal de bank meer geld steken in hernieuwbare energie. Deze nieuwe koers volgt op jaren van campagnes en acties van Greenpeace en andere organisaties. Zo dienden we in 2017 een klacht in tegen ING bij het Nationaal Contactpunt OESO-richtlijnen (NCP). Ook gaven we de bank een koekje van eigen deeg, toen we de stoeptegels voor het hoofdkantoor in Amsterdam lichtten, om daar een 'oliepijplijn' aan te leggen. Dat laatste als toespeling op ING's betrokkenheid bij de aanleg van de controversiële Dakota Access-pijpleiding in de VS. Een belangrijke kanttekening bij dit succes is dat een groot deel van ING's energiefinancieringen nog altijd in (bestaande) fossiele projecten zit. Dus er is nog werk aan de winkel voor Greenpeace en andere organisaties.

Actie bij het hoofdkantoor van ING in Amsterdam, 16 februari 2017

5

Greenpeace is een van de grootste internationale milieuorganisaties. Met 26 (regionale) organisaties zijn we aanwezig en actief in 55 landen, verspreid over alle continenten. Milieuproblemen zoals klimaatverandering houden zich niet aan landsgrenzen, die vergen een wereldwijde aanpak.

Internationale organisatie

Stichting Greenpeace Council, beter bekend als Greenpeace International, faciliteert de samenhang en kwaliteit van de nationale, regionale en mondiale Greenpeace-campagnes. Ook is Greenpeace International verantwoordelijk voor onze schepen. Het kantoor bevindt zich in Amsterdam, op een andere locatie dan dat van Greenpeace Nederland.

Steun aan campagnes in andere landen

Dankzij de steun van velen is Greenpeace Nederland de organisatie met het hoogste percentage financiële supporters per aantal inwoners ten opzichte van de andere landen waar Greenpeace actief is. Daardoor kunnen we veel bijdragen aan de Europese en wereldwijde Greenpeace-campagnes. In 2022 was onze bijdrage € 8,0 miljoen, oftewel 31,2% van onze totale uitgaven. In 2021 was dat respectievelijk € 9,5 miljoen en 33,6%.

Greenpeace Nederland sluit overeenkomsten met Greenpeace International voor onze bijdragen aan internationale campagnes. Daarin leggen we vast aan welke campagnes en activiteiten het geld wordt besteed. Greenpeace International volgt en bewaakt de voortgang en de resultaten. Greenpeace Nederland volgt de rapportages van Greenpeace International op de voet. Na afloop evalueren we samen de aanpak en de resultaten, verbeteren we de projecten waar nodig en passen we eventueel de campagnestrategieën aan.

Dankzij Nederlandse supporters

Onze financiële supporters droegen via Greenpeace Nederland in 2022 met € 8,0 miljoen bij aan activiteiten in andere Greenpeace-regio's. Met dat geld ondersteunden we een breed scala aan projecten in onder andere Afrika, Oost-Azië en Brazilië. Een overzicht van alle projecten en bedragen vindt u in de jaarrekening (tabel B1a).

Wereldwijde campagnes

Alle activiteiten die Greenpeace Nederland onderneemt, hebben direct of indirect een impact die verder gaat dan onze landsgrenzen. De crisis waarin het klimaat en de wereldwijde biodiversiteit zich bevinden, vergen een internationale visie en aanpak. Een kleine greep uit de activiteiten die vorig jaar verspreid over de planeet plaatsvonden:

1. Klimaatkamp in Tunesië

Aan de vooravond van de klimaattop in Egypte organiseerde Greenpeace in Tunesië een zogenoemd *climate justice camp*. Tijdens deze inspirerende week ontmoetten 400 jonge klimaatactivisten uit onder andere Afrika, het Midden-Oosten, Latijns-Amerika en het Caribisch Gebied elkaar. Tijdens vele workshops leerden ze over het ontwikkelen van strategieën en tactieken voor klimaatactie. De contacten die zijn opgedaan, de lessen die zijn geleerd: de deelnemers nemen die mee naar huis, waar ze ten goede komen aan de lokale klimaatbeweging.

© Seddik Boubaker / iWatch

2. Jongeren naar de klimaattop

Het is essentieel dat politici naar jongeren luisteren als het gaat om de aanpak van de klimaatcrisis. Daarom heeft Greenpeace ervoor gezorgd dat achttien jongeren uit het Midden-Oosten, Afrika, Zuid-Amerika en Azië konden deelnemen aan de VN-klimaatconferentie in Egypte. We organiseerden de reis en zorgden ervoor dat ze aanwezig konden zijn bij belangrijke vergaderingen. Ook boden we ze, onder andere richting de media, een platform om hun verhaal te vertellen. De uiteindelijke slottekst was niet zoals we hadden gehoopt, maar een groot

succes is de oprichting van een speciaal fonds ter compensatie van klimaatschade, in met name ook de regio's waaruit de achttien jongeren afkomstig zijn.

3. Fout olietransport

Sinds haar oprichting voert Greenpeace campagne voor een groene én vreedzame wereld. Bovendien gaan natuurverwoesting en oorlog vaak hand in hand. Daarom kwamen we op 31 maart in Deense wateren in actie bij twee schepen die 100.000 ton Russische olie naar Rotterdam vervoerden. Greenpeace roept op tot een embargo op de import van fossiele brandstoffen uit Rusland, waarmee de oorlog in Oekraïne wordt gefinancierd.

4. Pleister op de wonde

Een groep oudere klimaatactivisten uit Zwitserland legde vorig jaar, ondersteund door Greenpeace, de vinger op de zere plek. Leden van Senior Women for

Climate Protection Switzerland 'plakten' reusachtig pleisters op het laatste stukje ijs dat twee smeltende gletsjers met elkaar verbindt. De organisatie is naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gestapt om de Zwitserse staat te verplichten al het nodige te doen om zijn inwoners - met name ook kwetsbare groepen als ouderen - te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatcrisis.

5. 'No pride on a dead planet'

Werken aan een groene, vreedzame en rechtvaardige toekomst gaat voor ons verder dan het beschermen van natuur en klimaat alleen. Daarom verklaart Greenpeace zich wereldwijd solidair met bewegingen die strijden tegen racisme en vóór onder andere vrouwen- en LGBTQ-rechten. Zo deden Greenpeace-activisten vorig jaar mee aan Pride-evenementen in onder andere São Paulo, Athene, Taipei en Bangkok (foto).

© Marie Jacquemin / Greenpeace

© Matthias Lüscher / Greenpeace

© Kristian Buus / Greenpeace

© Panumas Sanguanwong / Greenpeace

Internationale successen

Mede dankzij Nederlandse supporters konden we in 2022 wereldwijd onder andere de volgende successen boeken:

- 2022 begon goed voor onze collega's in **Tsjechië** en **Slovenië**. De regeringen daar maakten bekend dat uiterlijk in 2033 de kolencentrales sluiten. Eigenlijk moet dat 2030 zijn, dus er is nog werk aan de winkel, maar het is een stap in de goede richting.
- **Greenpeace Argentinië** stapte begin vorig jaar naar de rechter vanwege de beslissing van de overheid om olieboringen in de Argentijnse Zee toe te staan. De rechter maakte korte metten met het besluit, een overwinning voor het zeeleven, het klimaat en niet te vergeten de kustgemeenschappen.
- **Greenpeace Japan** voert al jaren de druk op autofabrikanten op. Het doel: een spoedig afscheid van de verbrandingsmotor. En met succes: Toyota zal in 2035 wereldwijd alleen nog maar elektrische Lexus-auto's verkopen. **Greenpeace Zuidoost-Azië** wist vorig jaar vergelijkbare toezeggingen los te krijgen van Hyundai en Kia, beide Zuid-Koreaanse automerken.

© Justin Hofman / Greenpeace

- Na jarenlang campagnevoeren tegen de stortvloed aan plastic die Coca-Cola produceert, heeft het bedrijf beterschap beloofd. Het bedrijf wil dat in 2030 minimaal 25 procent van zijn

verpakkingen herbruikbaar is. Een overwinning voor **Greenpeace USA** én alle supporters wereldwijd (ook in Nederland) die Coca-Cola de afgelopen jaren opriepen de stortvloed aan wegwerpplastic in te dammen.

- En er is meer goed nieuws over de wereldwijde campagne tegen plasticvervuiling: De VN startte in maart het proces om te komen tot een internationaal plasticverdrag. Zowel voor als achter de schermen hebben **Greenpeace-activisten wereldwijd** zich ingezet voor de totstandkoming van zo'n bindend verdrag.

© Nicoletta Zariff / Greenpeace

- Na klachten van **Greenpeace Griekenland** en andere organisaties heeft het Griekse ministerie van Milieu de seismische onderzoeken stopgezet die een oliebedrijf uitvoerde in de Ionische Zee. Greenpeace volgde het schip waarmee het onderzoek werd uitgevoerd en voerde een actie uit op open zee. Seismisch onderzoek kan schadelijk zijn voor onder andere dolfijnen en walvissen.
- Er mag niet meer met sleepnetten worden gevestigd in het Engelse deel van de Doggersbank en drie andere beschermde gebieden in de Noordzee. **Greenpeace Verenigd Koninkrijk** plaatste anderhalf jaar daarvoor nog natuurstenen in het kwetsbare gebied, om te voorkomen dat de zeebodem nog verder zou worden omgewoeld. Ook bij onze collega's in **Zweden** en **Denemarken** ging vorig jaar de vlag uit, toen het vissen met sleepnetten werd verboden in het Kattegat. Ook daar had Greenpeace eerder natuurstenen neergelaten, om zo bescherming af te dwingen.

WAAR ONZE SCHEPEN IN 2022 WAREN

Met onze schepen komen we precies op die plekken waar olie- en diepzeemijnbouw-bedrijven en varende visfabrieken ongestoord hun gang denken te kunnen gaan. Op dit kaartje ziet u waar onze schepen vorig jaar waren.

© Andrew McConnell / Greenpeace

© Tomás Munita / Greenpeace

© Rasmus Törnqvist / Greenpeace

- Rainbow Warrior
- Witness
- Arctic Sunrise

PEOPLE POWER!

© Marten van Dijk / Greenpeace

People power!

29 ORGANISATIES
GEBRUIKEN
DE OPEN LOODS

 2.555 ABONNEES
VRIJWILLIGERSNIEUWSBRIEF

SCHIPHOL-ACTIE: > 500 NIEUWE ACTIVISTEN GETRAIND

Grootste klimaat- en natuurbeweging

2022 was het eerste jaar van onze nieuwe driejarenstrategie, waarin het bouwen aan een sterke en diverse beweging een van de hoofddoelen is (zie ook hoofdstuk 3). Alleen samen met grote groepen mensen houden we politici en grote bedrijven bij de les. Vorig jaar stond dan ook weer in het teken van verschillende massa-evenementen. Zo was er op 19 juni de Klimaatmars in Rotterdam, een initiatief van de Klimaatcrisis Coalitie, gecoördineerd door Greenpeace. Met tienduizend aanwezig was dit de hoogste opkomst ooit voor een klimaatdemonstratie in Rotterdam.

> 500 mensen in actie op Schiphol

Speciaal voor de Klimaatmars organiseerde Greenpeace een blok dat in het teken stond van de campagne tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaartsector. Dat was een voorproefje van een spectaculaire massa-actie die op 5 november zou plaatsvinden op Schiphol. Voor deze actie werkten we nauw samen met de grassroots-organisatie Extinction Rebellion. In de maanden voorafgaand aan de actie trainden we samen maar liefst 550 geïnteresseerden, onder wie veel mensen die niet eerder aan acties hadden meegedaan. 500 mensen kwamen uiteindelijk ook in actie. Samen zorgden ze ervoor dat er zeven uur lang geen vervuilende privéjets opstegen of landden.

Tegelijkertijd demonstreerden nog eens 800 mensen op Schiphol Plaza. Hun eis: een krimp van de luchtvaart. Niet alleen hebben we met deze actie een duidelijk statement gemaakt (dat wereldwijd

het nieuws haalde, zie hoofdstuk 4.2), ook hebben veel nieuwe mensen kennis gemaakt met vreedzaam actievoeren én de bredere klimaatbeweging. Tot slot hebben we opnieuw bewezen dat nauw samenwerken met andere actiegroepen - zowel achter als voor de schermen - een enorme meerwaarde heeft.

© Marten van Dijk / Greenpeace

Natuur en landbouw

Samen met onze supporters hebben we al enorm veel bereikt in de stikstofcrisis. Zoals u in hoofdstuk 4.3 kunt lezen, moet de veestapel krimpen en is er een commitment aan 30 procent minder stikstofuitstoot in 2030. Toch zijn we er nog niet en daarom bouwt Greenpeace verder aan een sterke natuur- en landbouwbeweging. Zo organiseerden we vorig jaar twee goed bezochte 'bewegingsdagen' op ons kantoor. Natuurorganisaties, duurzame boeren en mensen uit de klimaatbeweging wisselden gedachten uit, brainstormden en maakten plannen hoe ze nog meer samen kunnen optrekken.

Daarnaast hebben we actief steun gegeven aan de Voedsel Anders Conferentie op Wageningen University & Research en het Agro Ecologie Netwerk. Ook ondersteunden we het Groenboerenplan, waarover u meer leest in hoofdstuk 4.3. We zien een sterke beweging als opstap naar meer initiatief van onderop en meer politieke samenwerking.

Open Loods

Dit jaar heeft Greenpeace naast haar actieloods in Amsterdam Noord een miniloods gebouwd die beschikbaar is voor activisten die vreedzaam in actie komen voor een mooie, groene en rechtvaardige toekomst. Daar kunnen ze vergaderen, spandoeken beschilderen en actiematerialen bouwen. Reclame Fossielvrij, FNV Klimaatgroep en DeGoedeZaak behoorden tot de 29 gebruikers tijdens de pilotfase. Zij gaven het project een cijfer van 4.8 op een schaal van 5, een score om trots op te zijn! We hebben daarom besloten de Open Loods ook in 2023 ter beschikking te stellen en meer comfortabel te maken.

Organizers

Er is bij Greenpeace Nederland een team van community mobilisers dat er alles aan doet om bevlogen vrijwilligers op te leiden tot zogenoemde organizers. Zij werken - voor een groot deel zelfstandig - in teams aan tactieken waarmee we samen campagnes kunnen winnen. Organizers bouwen relaties op en activeren andere mensen om ook mee te doen. In 2022 ontwikkelde een aantal van hen een reeks prikacties rondom de Vieze Verkiezing en zetten ze uiteindelijk samen met Reclame Fossielvrij de winnaar Shell in het zonnetje (waarover meer in hoofdstuk 4.6).

Een ander team kwam in actie bij veevoergigant ForFarmers in Lochem en domineerde een dag lang de regionale kranten en radiozenders met onze roep om te stoppen met natuurverwoesting voor soja voor veevoer. Vrijwilligers werkten

daarnaast aan het bij elkaar brengen van voedsel- en natuurorganisaties tijdens de Voedsel Anders Conferentie en de organisatie van bewegingsdagen. Weer andere vrijwilligers gaven door het hele land presentaties over de aankomende Schiphol-actie. Ten slotte bracht een team Greenpeace-vrijwilligers een coalitie van klimaatgroepen samen die een week lang dagelijks demonstreerde bij Pensioenfonds PFZW, dat uiteindelijk de klimaateisen voor zijn beleggingen aanscherpte.

Komend jaar gaat Greenpeace de strategie omtrent het werken met organizers nog verder ontwikkelen. We zetten in op leiderschap en eigen verantwoordelijkheid en bouwen aan organisch groeiende teams van betrokken talenten die impact maken.

Bonaire

Zoals u heeft kunnen lezen in hoofdstuk 4.1, bereidt Greenpeace Nederland samen met mensen op Bonaire een rechtszaak voor tegen de Nederlandse overheid. Die doet namelijk (veel) te weinig om Bonaire, een bijzondere gemeente van Nederland, te beschermen tegen de klimaatcrisis. Al voor het einde van deze eeuw dreigt een vijfde van het eiland te worden opgeslokt door de zee. Twee community organizers werken op Bonaire met de gemeenschap. Een andere collega gaat in Europees Nederland in gesprek met de Caribische diaspora (u leest een kort interview met hem in hoofdstuk 9).

In 2022 organiseerden zij onder andere een bewustwordingsactie en meerdere rondetafel-gesprekken op Bonaire. In Nederland haalden we onder andere de banden aan met bondgenoten uit de anti-racismebeweging, om zo het draagvlak voor deze belangrijke campagne te vergroten. In 2023 zetten we in op het vergroten van onze capaciteit op Bonaire, om daar nog effectiever met mensen het gesprek aan te gaan en samen in actie te komen voor rechtvaardig klimaatbeleid.

‘Mijn vader wil nu ook actievoeren’

Nienke Edelenbosch is consultant op het vlak van duurzame ontwikkeling. In 2022 nam ze deel aan het Greenpeace Campagnelab, een programma van vier maanden waarin vrijwilligers van alles leren over campagne- en actievoeren. Daarna was ze nauw betrokken bij de actie op Schiphol (hoofdstuk 4.2).

‘Als freelancer werk ik met name voor de overheid en het bedrijfsleven. Leuk en belangrijk werk, maar ik mis soms de scherpere randjes. Dan zou ik meer uitgesproken willen zijn en een krachtiger standpunt willen innemen. Ook zie ik dat de belangen van burgers niet altijd goed worden meegenomen als het gaat om duurzame initiatieven. Daarom wilde ik graag eens een kijkje nemen bij een meer activistische organisatie zoals Greenpeace. In het Campagnelab van Greenpeace leerde ik over de verschillende manieren waarop je mensen kunt mobiliseren. Dat kwam goed van pas toen ik me later in het jaar inzette voor de luchtvaartcampagne. Samen met andere vrijwilligers gaf ik presentaties door het hele land, om mensen te overtuigen mee te doen aan de aankomende actie op Schiphol. Het resultaat was overweldigend. Zoveel activisten, zoveel media-aandacht, echt te gek. Ik deed samen met vier vrienden mee aan de actie. Zij zijn net als ik geïnteresseerd in klimaatactivisme, maar kenden geen andere mensen die actief zijn. Omdat ik al

bij Greenpeace actief was, was die eerste stap voor hen iets kleiner. Mijn tip aan anderen is dan ook: ga een keer naar een informatieavond en maak het niet te groot. Je kunt altijd eerst aan een kleinere actie of activiteit meedoen en kijken hoe dat voelt. Uit mijn directe omgeving kwamen alleen maar leuke reacties. Mijn vader zei: volgende keer wil ik ook meedoen!’

7

Fondsenwerving

**SUPPORTERS
DONEERDEN
€16 MILJOEN
AAN GREENPEACE**

**RUIM 320.000
FINANCIËLE SUPPORTERS
PER 1 JANUARI 2023**

RUIM €2,5 MILJOEN UIT NALATENSCHAPPEN

**€2,25
MILJOEN
VAN DE
NATIONALE
POSTCODE
LOTERIJ**

RUIM €1,4 MILJOEN VAN GROTE GEVERS & FOUNDATIONS

Onafhankelijk dankzij onze supporters

Veel mensen kennen ons van spectaculaire en grootse acties. Met rubberboten een olietransport blokkeren, dat soort werk. Acties en publieksactiviteiten zijn nu eenmaal heel zichtbaar. Maar aan een campagne gaan vaak maanden tot jaren aan gedegen onderzoek, lobby en onderhandelingen vooraf. Veel van onze campagnes vergen een (heel) lange adem en daarmee veel geld en middelen.

Sinds de oprichting van Greenpeace in 1971 nemen we principieel geen overheidssubsidies of giften van bedrijven aan. We moeten altijd onafhankelijk kunnen opereren. Voor onze inkomsten zijn we daarom volledig afhankelijk van de genereuze giften van supporters, vermogensfondsen en algemeen nut beogende instellingen, zoals de Nationale Postcode Loterij. We zijn ons er altijd van bewust dat we ons werk alleen kunnen doen dankzij de steun van onze supporters en we doen er alles aan om onze middelen zo verstandig en efficiënt mogelijk in te zetten.

Verantwoording en impact

We kunnen ons werk niet doen zonder de steun van onze achterban. De bijdragen van onze supporters, klein of groot, zijn onmisbaar. Greenpeace wordt in Nederland financieel gesteund door ruim 320.000 supporters, met een structurele bijdrage, een

periodieke schenking of eenmalig tijdens een actie. Hun steun stelt ons in staat vooruit te plannen en tegelijkertijd flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen.

- Internationale activiteiten (31%)
- Nationale campagnes (27%)
- Communicatie en mobilisatie (19%)
- Werving baten (20%)
- Beheer en administratie (3%)

Een jaar van uitdagingen én dankbaarheid

De nasleep van de coronacrisis, de vreselijke oorlog in Oekraïne, inflatie en financiële zorgen voor velen van ons: 2022 was een jaar vol onzekerheden. Terugblikkend op vorig jaar kunnen we concluderen dat onze financiële supporters ons trouw zijn gebleven. Wel zagen we dat de extra giften begin 2022 wat terugliepen. En zoals velen in de goededoelensector hadden we te maken met personeelstekorten bij onder andere de bureaus die voor ons - op straat of deur aan deur - nieuwe supporters werven. Daardoor konden we minder nieuwe supporters verwelkomen dan gehoopt.

We waren vorig jaar daarom extra dankbaar voor de onaflatende steun van de Nationale Postcode Loterij en vele andere fondsen en stichtingen. Verder zien we dat steeds meer mensen ervoor kiezen Greenpeace op te nemen in hun testament en met hun nalatenschap bijdragen aan een groene en vreedzame toekomst.

Bijzondere giften

Greenpeace Nederland is in de bevoorrechte positie dat we jaarlijks meerdere grote giften ontvangen van bevlogen individuen en stichtingen. Zo'n schenking stelt ons in staat om groots te denken en risico's te nemen. Overweegt u een grote schenking? Onze adviseurs helpen u graag persoonlijk verder. Voor meer informatie kunt u terecht op act.gp/grootgeven.

In 2022 werden onder andere deze projecten gesteund met een grote gift:

- In het Amazonewoud monitoren we samen met de Inheemse bewoners milieucriminaliteit. We brengen misstanden aan het licht en eisen dat de grondwettelijke rechten van de bewoners worden gerespecteerd. Zo beschermen we de kostbare natuur én de mensen die er wonen.
- Dankzij een prachtige schenking hebben we onderzoekers kunnen laten uitrekenen wat het gat is tussen het huidige CO₂-reductiebeleid versus de belofte van 1,5 graad uit het Parijs-akkoord. Wat blijkt: het kabinet moet meer doen om dat doel te halen.

‘Mensen die Greenpeace steunen houden van de aarde en vertrouwen erop dat wij ons inzetten voor een toekomst die hen zo dierbaar is. Of het nu om een groot of kleiner bedrag gaat, om een eenmalige donatie of een nalatenschap, de verantwoordelijkheid weegt voor ons even zwaar.’

Andy Palmen, directeur Greenpeace Nederland

- Dankzij twee grote giften hebben we jonge activisten uit het globale Zuiden bij elkaar kunnen brengen, voorafgaand aan de klimaatop in Egypte. Meer over dit initiatief leest u in hoofdstuk 5.
- Dankzij de steun van fondsen en individuen hebben we lokaal protest tegen de uitstoot van Tata Steel ondersteund, duurzame boeren geholpen met de totstandkoming van het Groenboerenplan, de jonge klimaatbeweging na twee moeilijke coronajaren een steuntje in de rug kunnen geven en jong talent in de klimaatbeweging gecoacht.
- Met behulp van een gulle gift konden we de jonge klimaatbeweging helpen met het vormgeven van strategische sessies, maar ook met de organisatie van een klimaatdemonstratie en acties in universiteiten.

© Bastian Art / Greenpeace

Greenpeace in het testament

Steeds meer mensen geven naast hun dierbaren ook een goed doel een plek in hun testament. Met je testament kun je de natuur tot ver in de toekomst blijven beschermen, samen met Greenpeace. In 2022 ontvingen we ruim €2,6 miljoen uit 72 nalatenschappen. Deze vorm van schenken brengen we

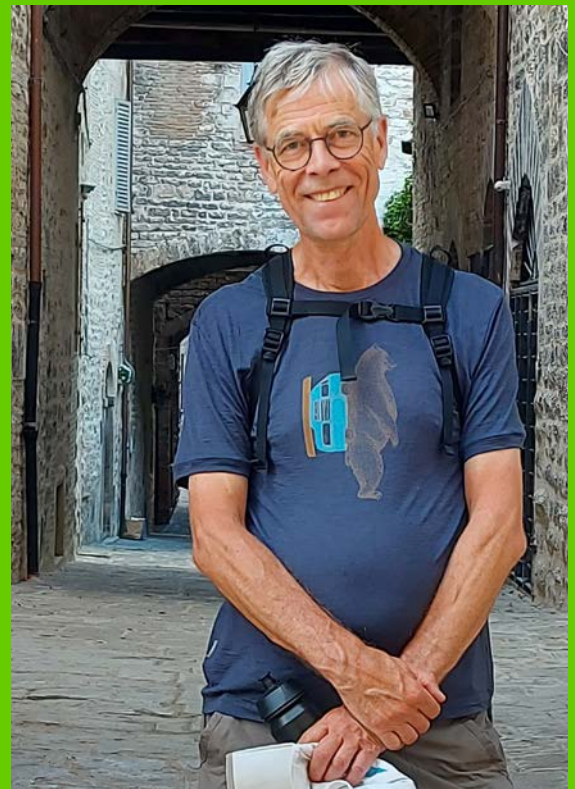
onder de aandacht op onze sociale media, in nieuwsbrieven, maar ook via tv-spotjes en uitingen van de nationale campagne Toegift.nl, een samenwerking van goede doelen in Nederland. Als u vragen heeft over nalaten aan Greenpeace, kunt u terecht op [greenpeace.nl/nalaten](https://www.greenpeace.nl/nalaten).

‘Ik zet mijn kennis en ervaring in’

Hans Hutter is gepensioneerd octrooigemachtigde en draagt sinds twee jaar middels een jaarlijkse periodieke bijdrage bij aan de doelstellingen van Greenpeace Nederland. Ook voorziet hij op vrijwillige basis verschillende Greenpeace-campagnes van juridisch en strategisch advies.

‘Tijdens en na mijn studententijd was ik actief in de vredesbeweging. Ik zat onder andere een tijd in het bestuur van Pax Christi, het tegenwoordige PAX. Later had ik door mijn drukke baan en familielevens helaas minder tijd voor vrijwilligerswerk. Tijdens mijn werkzame leven heb ik mijn steentje bijgedragen door schenkingen te doen aan verschillende organisaties. Toen ik in 2021 met pensioen ging, ben ik in overleg met mijn vermogensbeheerder gaan kijken hoe ik mijn spaargeld op een nuttige manier kan inzetten. Ik heb toen onder andere gekozen voor Greenpeace, omdat ik vind dat de organisatie heel professioneel bezig is met het thema duurzaamheid. Ik doneer sindsdien jaarlijks een substantieel bedrag via een periodieke schenking. Dat geeft Greenpeace een stukje zekerheid en de donaties zijn volledig aftrekbaar van mijn belastbaar inkomen. Daarnaast draag ik bij door mijn kennis te delen. Door mijn achtergrond in het octrooirecht, ben ik bijvoorbeeld thuis in juridisch jargon.

Ik kijk soms mee op inhoudelijke stukken, zodat Greenpeace niet gelijk een duurbetaalde advocaat hoeft in te schakelen. Ook was ik sparringpartner voor onder andere de actie in de haven van IJmuiden en de bossenwet (hoofdstuk 4.4, red.). Ik vind het mooi dat ik zo mijn kennis en ervaring kan inzetten voor het goede doel.’

Nationale Postcode Loterij

Naast particuliere donaties bestaat een belangrijk deel van onze inkomsten uit de jaarlijkse schenking van de Nationale Postcode Loterij, in 2022 een bedrag van € 2,25 miljoen. Dit bedrag mogen we naar eigen inzicht besteden, iets waar we zowel de Postcode Loterij als alle mensen die maandelijks meespelen ontzettend dankbaar voor zijn.

Sinds 2017 steunt de Postcode Loterij een zeer bijzonder project van onder andere Greenpeace en Hivos, 'Alle ogen op de Amazone'. Met de steun van de Postcode Loterij hebben we zes jaar lang Inheemse gemeenschappen ondersteund bij het monitoren van illegale ontbossing in Brazilië, Ecuador en Peru. Meer hierover leest u in hoofdstuk 4.5.

In dialoog met onze supporters

Greenpeace is nergens zonder haar supporters. Hun zorgen, wensen en dromen zijn de onze. Daarom vragen we hen regelmatig naar hun mening, onder andere via periodieke enquêtes. In 2022 deden zo'n 15.000 supporters mee. Een greep uit de uitkomsten:

- Financiële supporters voel zich sterker verbonden met Greenpeace dan in 2021;
- Ze zijn vaker dan in 2021 van mening dat Greenpeace resultaten boekt in de strijd voor het behoud van biodiversiteit;
- Meer dan 65 procent van onze supporters is bereid ook op andere manieren in actie te komen met Greenpeace;
- We moeten waken voor versnippering in onze communicatie.

Sinds de laatste coronamaatregelen zijn weggefallen, kunnen we onze supporters ook weer regelmatig 'live' ontmoeten. Zo organiseerden we op 24 september een open dag op ons kantoor in Amsterdam Noord. We mochten die dag maar liefst

© Marten van Dijk / Greenpeace

honderd mensen verwelkomen. Een enquête na afloop wees uit dat alle respondenten tevreden tot zeer tevreden waren over de dag. Ook was er voor supporters en het algemeen publiek de gelegenheid een bezoek te brengen aan de *Rainbow Warrior* en de *Arctic Sunrise*, die in augustus aangemeerd lagen bij ons kantoor.

Zichtbaarheid

In september was Greenpeace extra zichtbaar, onder andere met een nieuwe tv-spot en met advertenties op billboards. Ook online waren we te vinden, met artikelen op nieuwssites en in online magazines. Niet alleen sloten veel nieuwe mensen zich bij ons aan, veel van onze trouwe supporters deden die maand een extra donatie. Ook zorgde de zichtbaarheid voor een meetbare stijging in naamsbekendheid en imago.

Dat in het oog springende acties worden gewaardeerd door onze supporters, bleek bijvoorbeeld bij de Schiphol-actie op 5 november (zie hoofdstuk 4.2). Bestaande supporters doneerden bijna € 17.000,- extra aan losse giften naar aanleiding van deze actie. Ook ontvingen we veel donaties van nieuwe supporters.

© Lewis Burnett / Greenpeace

DATA & DIGITAAL CAMPAGNEVOEREN

8

Data & digitaal campagnevoeren

RUIM 371.000
E-MAILABONNEES

211.107
VOLGERS OP

222.091
SUPPORTERS
TEKENDEN
252.899
KEER EEN PETITIE

 RUIM 12 MILJOEN E-MAILS VERSTUURD

ONZE WEBSITE WERD **> 3 MILJOEN** KEER BEZOCHT,
DOOR > 1,5 MILJOEN UNIEKE BEZOEKERS

Een compleet beeld van onze supporters

Samen met onze supporters maken we het verschil. Alleen met hun steun en inzet kunnen we (financieel) onafhankelijk van overheid en bedrijfsleven gedurfde campagnes voeren die breed worden gedragen. Daarvoor is het belangrijk dat we weten wat er bij hen leeft. Wat zijn belangrijke onderwerpen, ontwikkelingen en acties waar onze supporters interesse in hebben? Waar moet Greenpeace zich volgens hen op richten? En hoe willen ze door ons worden betrokken en op de hoogte worden gehouden? Het analyseren van data, bijvoorbeeld wat men aanklikt op de website en op welke nieuwsbrieven men zich abonneert, biedt ons de mogelijkheid een compleet beeld van onze supporters te krijgen. Zo is de kans groter dat we informatie en activiteiten aanbieden die bij hen passen.

Meer betrokkenheid

Door slim gebruik te maken van digitale systemen, zoals onze database, leren wij steeds beter wat onze supporters belangrijk vinden en op welke manier zij betrokken willen zijn. Die interesses zijn per persoon verschillend. Zo wil de ene supporter het liefst een nieuwsbrief vol wetenswaardigheden ontvangen, de ander vooral oproepen tot acties, zoals het tekenen van een petitie. Weer een andere

supporter is vooral geïnteresseerd om fysiek in actie te komen als vrijwilliger voor onze diverse campagnes. Je hebt de juiste systemen en kennis nodig om goed bij te houden welke supporters bijvoorbeeld interesse hebben om een petitie te tekenen en welke niet.

In 2021 en 2022 hebben we ons CRM-systeem (Customer Relationship Management), dat ons in staat stelt om goed contact met onze supporters te onderhouden, verder verbeterd. We hebben koppelingen gemaakt met andere systemen, de bestaande koppelingen verder verbeterd en overzichtelijke dashboards gemaakt om meer inzicht te krijgen in de behoeften van onze supporters.

E-mail: kwaliteit in plaats van kwantiteit

E-mail is een effectieve, veilige en betrouwbare manier om contact te houden met onze supporters. Het aantal supporters dat van ons nieuws en actieoproepen via e-mail wil ontvangen stijgt nog altijd gestaag. Een van de grote voordelen van e-mail is dat het niet afhankelijk is van steeds veranderende algoritmes, zoals bij sociale media als Facebook en Instagram. In 2022 verstuurdde we in totaal ruim 12 miljoen e-mails, over thema's als luchtvaart, landbouw en klimaatverandering op Bonaire.

E-mails over actualiteiten als Russisch gas, stikstof en luchtvaart werden bovengemiddeld goed gelezen. Dat onze mails in de smaak vallen, weten we ook uit reacties van supporters. Zo schreef een lezer van de nieuwsbrief: 'Jullie gaan altijd 100% voor natuur en milieu. Dat is geweldig. Dat kun je niet vaak genoeg lezen.' In 2023 kijken we of we het aantal mensen dat zich na het ontvangen van een e-mail uitschrijft, nog verder kunnen verkleinen.

Voor ieder wat wils

Actievoeren kan op allerlei manieren. Niet iedereen houdt van demonstraties of heeft tijd voor vrijwilligerswerk. Het is voor ons van groot belang dat we de juiste mogelijkheden bieden, zodat elke supporter met een groen hart op haar manier een steentje bij kan dragen. Petities tekenen is een bekende en bewezen manier om veel mensen te mobiliseren. Daarnaast proberen we voortdurend nieuwe, innovatieve manieren te bedenken om mensen in staat te stellen hun stem te laten horen. In 2022 deden we dat door Shell, de winnaar van de Vieze Verkiezing (zie hoofdstuk 4.6), op kantoor te bellen en duizenden keren te 'feliciteren' namens de supporters die deelnamen.

E-activisme

Greenpeace is misschien bekend van acties in de buitenlucht, op zee of hoog aan de gevel van een gebouw. Maar online activisme is al jaren een net zo belangrijke, soms misschien zelfs effectievere, vorm van actievoeren. Online kan namelijk iedereen meedoen, van jong tot oud, ongeacht mate van

mobiliteit of (gebrek aan) tijd. Elke stem telt en dient als pressiemiddel, of het nou één minuut of tien minuten van je tijd kost. Samen kleuren we binnen én buiten de lijntjes om verandering teweeg te brengen.

In 2022 blokkeerden we een reusachtig sojaschip in de zeesluis van IJmuiden. Bij de start van de actie vroegen we onze supporters om online in actie te komen. Van achter de computer of smartphone konden mensen de actievoerders die ter plekke waren aanmoedigen. Ook werden ze opgeroepen om tweets te sturen aan de minister voor Natuur en Stikstof. Aan die oproep werd massaal gehoor gegeven. Meer over deze campagne leest u in hoofdstuk 4.3.

Digitaal ongehoorzaam

Greenpeace heeft al meer dan veertig jaar ervaring met burgerlijk ongehoorzame acties. We weten vrij goed hoe ver het recht op protest strekt. Digitale burgerlijke ongehoorzaamheid is nog een grotendeels onontgonnen terrein. Daarom bezochten we in 2022 de conferentie May Contain Hackers. Ook organiseerden we samen met Waag Futurelab - een stichting die sociale en digitale innovatie wil aanwakkeren - bijeenkomsten over digitale burgerlijke ongehoorzaamheid. Juristen, ethische hackers en activisten bogen zich over de vraag: hoe kunnen we bestaande actievormen vertalen naar digitale vormen van actie. In 2023 gaan we deze ideeën in de praktijk testen. Ook bij dit soort acties staat vreedzaamheid natuurlijk altijd voorop.

‘We hebben een team met activistische nerds’

Marleen van der Zanden is actievoordinator bij Greenpeace Nederland, met een grote interesse in digitale vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid. Samen met Waag Futurelab - een stichting die sociale en digitale innovatie wil aanwakkeren - organiseerde ze in 2022 er een bijeenkomst over.

‘Hacken als een vorm van digitaal activisme staat eigenlijk nog in de kinderschoenen. Veel mensen die je erover spreekt zijn bang dat je dan gelijk tien jaar de cel in gaat. Daarom zijn we in gesprek gegaan met juristen die zijn gespecialiseerd in cybercrime. Wat blijkt: er is weinig kennis en er zijn maar weinig voorbeelden van deze vorm van activisme. Er is één bekend geval uit 2001, toen Duitse activisten de website van Lufthansa offline wisten te krijgen, als protest tegen diens rol in het deporteren van vluchtelingen. De organisator werd in de eerste instantie veroordeeld, maar in hoger beroep vrijgesproken. De rechter erkende dat het om een vreedzame vorm van activisme ging. Greenpeace wil voorzichtig verkennen wat de mogelijkheden zijn. Daarom waren we vorig jaar aanwezig bij de conferentie May Contain Hackers. Ik heb daar samen met een collega een

© Marten van Dijk / Greenpeace

presentatie gegeven over digitaal actievoeren en daarop kwamen ontzettend veel positieve reacties. Er is daarna een team van activistische nerds ontstaan - hun eigen woorden - met wie we een aantal digitale acties uitwerken. Zo staan we op het punt om een online tool te lanceren waarmee je alle privéjets in Nederland kunt volgen, om de discussie aan te zwengelen over deze vervuilende vorm van transport (waarover meer in hoofdstuk 4.2, red.). Ik vind het belangrijk dat we de kennis en ervaring die we opdoen ook delen met de bredere beweging. Omdat we een grotere organisatie zijn, kunnen we bijvoorbeeld het juridische uitzoekwerk dragen. De uitkomsten daarvan kunnen en moeten we delen met kleinere organisaties en activisten.’

9

Bedrijfsvoering

103
MEDEWERKERS

RUIM
79 FTE'S

START PILOT
HYBRIDE
WERKEN

WORKSHOPS
DIVERSITEIT
&
INCLUSIVITEIT

Collega's ruim baan geven

De afdeling bedrijfsvoering van Greenpeace Nederland zorgt voor de huisvesting en faciliteiten, personeelszaken, financiën en ICT. En dan niet alleen de praktische invulling, maar ook het ontwikkelen van beleid en het sturen op organisatieprocessen. De missie van het team is de weg vrijmaken en hordes wegnemen voor collega's, zodat zij ruim baan krijgen om hun werk te doen.

Greenpeace als aantrekkelijke werkgever

In 2022 gaven de medewerkers het werken bij Greenpeace Nederland in een personeelsraadpleging gemiddeld een 8,1. Medewerkers waarderen vooral:

- Zinvol werk: de waarden van Greenpeace sluiten aan bij wat medewerkers belangrijk vinden in het leven;
- Support van leidinggevenden: medewerkers vinden dat leidinggevenden open en eerlijk communiceren en ondersteuning bieden waar nodig;
- Relatie met collega's: medewerkers kunnen op hun collega's rekenen.

Naast een goed salaris en goede secundaire arbeidsvoorwaarden biedt Greenpeace een duurzame pensioenregeling met een grote bijdrage vanuit de werkgever. Na de afschaffing van de coronamaatregelen in maart 2022 zijn we gestart met een pilot hybride werken. Dat wil zeggen een combinatie van werken op kantoor en thuis of

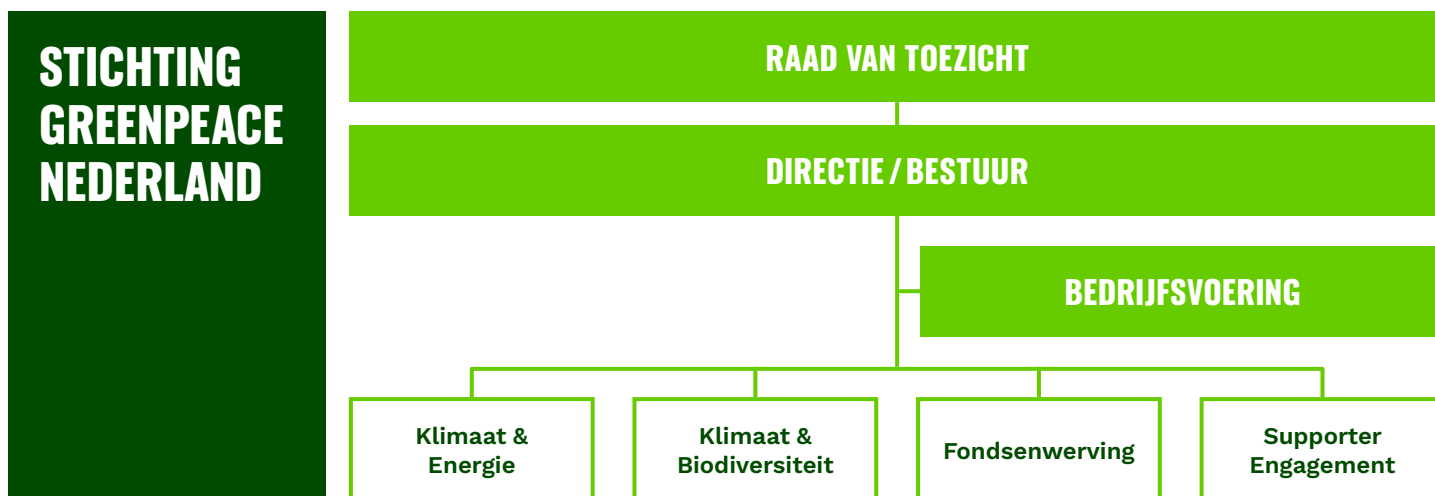
een andere plek. In 2023 wordt beleid vastgesteld op het gebied van hybride werken, waarbij we uitgaan van vrijheid, verantwoordelijkheid en autonomie van medewerkers.

Onze medewerkers zijn gedreven en deskundige mensen, die zich met hart en ziel inzetten voor het milieu. Zij zijn cruciaal voor het behalen van onze doelstellingen. Om hen zo goed mogelijk te ondersteunen, is er bij Greenpeace veel ruimte voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Binnen de nationale en internationale Greenpeace-organisatie worden allerlei opleidingen en trainingen aangeboden, van fondsenwerving tot leiderschap en campagnevoeren.

Directie en bestuur

Greenpeace Nederland werd tot in 2022 aangestuurd door een collegiaal bestuur, Andy Palmes en Anna Schoemakers. Sinds het vertrek van Anna, op 1 september, vervult Andy de functie zelfstandig en is de zoektocht gestart naar een nieuw directie- en bestuurslid. We streven ernaar dat er voor de zomer van 2023 weer een duo-directie is. Hoe Andy terugkijkt op het afgelopen jaar leest u in het voorwoord van dit jaarverslag. Daar vindt u ook een bericht van Anna, die na zes jaar afscheid nam van de organisatie.

Het brutojaarsalaris van Anna Schoemakers en Andy Palmes was in 2022 respectievelijk € 90.961 en € 90.216, omgerekend naar voltijdsbeloning op basis van 12 maanden, inclusief vakantietoeslag.

De directiesalarissen zijn gebaseerd op functiegroep G van de Beloningsregeling Directeuren 2022 van Goede Doelen Nederland, met een Basis Score voor Directiefuncties van 405, die is gebaseerd op de Code Goed Bestuur. Het brutodirectiesalaris is 12,4% lager dan wat het salaris zou mogen zijn volgens de Beloningsregeling Directeuren. De genoemde salarissen zijn exclusief overige werkgeverslasten, sociale verzekeringen en pensioenkosten. De directie ontvangt in de hoedanigheid van bestuurder geen vergoeding.

Diversiteit en inclusie

Rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, diversiteit, inclusie, veiligheid: die kernwaarden zijn belangrijk in zowel ons campagnewerk als binnen de organisatie, op de werkvloer. We werken aan een organisatie en een samenleving waarin iedereen rechtvaardig wordt behandeld, gelijkwaardige kansen krijgt, gewaardeerd en gerespecteerd wordt. Zorg voor de natuur gaat hand in hand met zorg voor elkaar.

In 2022 hebben we extra geïnvesteerd in ons diversiteits- en inclusieprogramma. Zo hebben alle medewerkers, inclusief leidinggevenden en directie, een serie workshops gevolgd over diversiteit, inclusie, klimaatrechtvaardigheid en dekolonisatie. Ook de komende jaren zetten we hier fors op in. We willen die principes nog verder inbedden, van onze werving en selectie tot onze externe communicatie en campagne strategieën.

Integriteitssysteem

Om de hierboven beschreven waarden te borgen, is een goed werkend integriteitssysteem essentieel. Het is per slot van rekening belangrijk om formeel en procedureel de zaken goed op orde te hebben. Naast integriteitsbeleid dat is vastgelegd in onze gedragscode en klokkenluidersregeling is er een protocol dat wordt gevolgd als iemand een melding van ongewenst gedrag doet. In het protocol staat beschreven welke stappen worden genomen als iemand een melding doet en hoe en wanneer communicatie met betrokkenen plaatsvindt. Gezien de impact die een melding op alle betrokkenen kan hebben, wordt in dat proces ook nagegaan of er passende ondersteuning moet worden geboden.

Greenpeace Nederland heeft meerdere vertrouwenspersonen. Twee medewerkers vervullen deze rol intern, daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon beschikbaar bij Arbo Unie. Zij begeleiden en ondersteunen werknemers en vrijwilligers bij vragen en klachten over ongewenst gedrag. Als medewerkers een melding willen doen van (een vermoeden van) ongewenst gedrag of van procedures die niet-integer handelen in de hand kunnen werken, kunnen ze terecht bij leidinggevenden, directie, de integrity officers en compliance officers (leden van de raad van toezicht). Elke melding wordt zorgvuldig en indien nodig met behulp van een onafhankelijk extern onderzoek behandeld, waarbij vertrouwelijkheid zoveel mogelijk wordt geborgd.

‘Mensen samenbrengen is mijn passie’

Churmer Bomba is sinds 2022 community mobiliser bij Greenpeace Nederland. Voor de campagne voor klimaatrechtvaardigheid voor Bonaire (hoofdstuk 4.1) werkt hij met de Caribische diaspora in Nederland.

‘Ik kom zelf van Bonaire, tien jaar geleden verhuisde ik naar Europees Nederland voor mijn studie international business. Elke drie jaar ga ik terug en dan zie ik steeds weer dat het op sommige vlakken achteruitgaat. De natuur is aangetast door ongeremde bouw, de orkanen worden frequenter en heftiger en er is ook nog veel mis op het sociale vlak. Toen de vacature voor community mobiliser online kwam, heb ik samen met mijn zus gereageerd. Zij woont op Bonaire en in eerste instantie was daar de nood aan ondersteuning het hoogst, dus werd zij aangenomen. Later kwam er ook hier een extra functie bij en die kreeg ik. Ik heb altijd al iets willen teruggeven aan het eiland.

Mensen samenbrengen is sinds mijn jeugd een passie van mij. Zo hielp ik op Bonaire mee met de organisatie van een jaarlijks feest waarbij minderbedeelde kinderen een mooi kerstcadeau krijgen. Toen ik naar Nederland kwam, merkte ik dat veel mensen van de Cariben elkaar niet goed kunnen vinden. Dan ga je je eenzaam voelen. Dus organiseerde ik etentjes en andere activiteiten. Naast mijn werk bij Greenpeace geef ik les in Dominicaanse dans. Daar heb ik te maken met mensen van allerlei verschillende achtergronden, die ik allemaal een fijne omgeving wil bieden.

In mijn werk probeer ik mensen van de Caribische diaspora samen te brengen en

© Greenpeace / Bram Willems

te luisteren naar hun zorgen en wensen. De klimaatbeweging bestaat voor een groot deel uit witte, hoogopgeleide mensen. Terwijl als je het hebt over klimaatrechtvaardigheid, dan heb je het over mensen die weinig hebben bijgedragen aan de crisis, mensen uit het mondiale Zuiden. Die wil je een stem en een plek geven in de beweging. Dat is niet altijd makkelijk, want uit de gemeenschap krijg ik soms terug dat je zorgen maken om het klimaat een luxe is. Als je niet weet of je wel eten op tafel kunt zetten, dan komt klimaat natuurlijk op een tweede plek.

Ik voel me welkom bij Greenpeace, maar toen ik begon, viel het me wel op dat ik, mijn zus en een andere collega de enige mensen zichtbaar van kleur zijn. Bij Greenpeace werken meer vrouwen dan mannen en ook queer mensen, maar het is best een witte organisatie, net als de klimaatbeweging in zijn geheel. We zijn bezig om diversiteit en inclusiviteit nog meer een plek te geven in de organisatie. Die onderwerpen leven zeker wel, maar het blijft een proces. Je kunt niet alleen een workshop geven over zulke thema's, je moet er continu mee bezig zijn.'

‘Ik krijg er een kick van als mijn team optimaal zijn werk kan doen’

Tom Grijsen is hoofd van het campagne team klimaat en biodiversiteit. Hij kwam in 2009 bij de organisatie, in de hoedanigheid als persvoorlichter, en werkte vervolgens jarenlang als campagneleider op het thema oceanen.

‘Ik ben in 2009 bij Greenpeace komen werken. Daarvoor was ik 13 jaar journalist, op het laatst bij “De leugen regeert” met Felix Meurders. Toen dat programma stopte, zag ik de vacature voor persvoorlichter bij Greenpeace. Ik had niet eens echt de ambitie om een overstap te maken, maar ik was altijd al enthousiast over de organisatie. Toen ik bij Greenpeace begon, zeiden al mijn ex-collega’s: dat verbaast me niks. Zij vonden blijkbaar altijd al dat ik neigde naar rechtvaardigheid en activisme. Na een jaar als persvoorlichter kreeg ik de kans om aan de slag te gaan als campagneleider oceanen. Waarom de oceanencampagne? Omdat er in een straal van 150 kilometer voor deze Achterhoekse jongen geen zee te bekennen was. En omdat ik in mijn jeugd enorm fan was van Jacques Cousteau en zijn onderwaterprogramma’s. In het begin was het ontzettend spannend, ik had soms last van het bedriegersyndroom, want ik ben natuurlijk geen mariene bioloog. Maar als je in de journalistiek iets leert, dan is het hoofdzaken van bijzaken te scheiden en van ingewikkelde materie iets simpels en begrijpelijks te

© Greenpeace / Bram Willems

maken. Daarnaast heb ik heel veel gelezen en geïnvesteerd in een goed netwerk van inhoudelijke experts. Na een jaar of zeven in die functie kreeg ik de kans om programmamanager Noordzee te worden bij het Wereldnatuurfonds. Ik vond het wel gezond om een keer vanuit een andere organisatie met het werk bezig te zijn. Daar kon ik bovendien naast het politieke werk ook aan de slag met natuurherstel. Dat was een toffe baan, maar toen ik in 2021 de vacature voor mijn huidige functie voorbij zag komen, dacht ik: als ik nu niet reageer, ga ik later balen als een stekker. Ik vind het ontzettend leuk dat mijn team bestaat uit mensen met allemaal verschillende achtergronden, van inhoudelijk expert tot persvoorlichter en community mobiliser. Ik krijg er een kick van als zo’n team optimaal zijn werk kan doen, veel plezier heeft en impact kan maken in de buitenwereld.’

Het digitale inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers introduceert het integriteitssysteem aan nieuwe collega's. Daarnaast wordt er met enige regelmaat binnen teams en binnen de bredere organisatie aandacht besteed aan onderwerpen die raken aan integriteit, ook bijvoorbeeld in de voorbereiding van acties.

Meldingen

Als er een melding van een (veronderstelde) overtreding van onze gedragscode wordt gedaan, wordt deze afgehandeld op basis van een vastgesteld protocol, waarin staat beschreven hoe meldingen worden onderzocht. Eind 2021 is een melding ontvangen over ongewenst gedrag. Die melding is door een extern onderzoeksbureau onderzocht (2021-2022) en is op grond van dit onderzoek ongegrond bevonden. In 2022 is een melding gedaan van ongewenst gedrag. Dit heeft na onderzoek geleid tot disciplinaire maatregelen.

Reflectie en vooruitblik

Vorig jaar zijn zowel de vertrouwenspersonen als integrity officers een aantal keer geraadpleegd. Dat betekent dat medewerkers de weg binnen het integriteitssysteem kennen. Ook uit de evaluatie van de afgehandelde meldingen is gebleken dat het integriteitssysteem naar behoren werkt. Uit een medewerkerstevredenheidsonderzoek is naar voren gekomen dat medewerkers er vertrouwen in hebben gelijk te worden behandeld en tevreden zijn voor Greenpeace te werken. Ook het vertrouwen in open en eerlijke communicatie met leidinggevenden scoort hoog. Die aspecten dragen allemaal bij aan een veilige werkomgeving.

Voor het komende jaar staan de volgende activiteiten gepland:

- In 2022 heeft voorlichting over ons integriteitsbeleid aan vrijwilligers een plek gekregen in de trainingen en de digitale informatie op onze website. In 2023 willen we nagaan welke acties we nog meer kunnen nemen om vrijwilligers vertrouwd te maken met ons beleid, de vertrouwenspersonen en de meldpunten.

- Een training aan de compliance officers (leden van de raad van toezicht), speciaal voor hun rol in het integriteitssysteem.
- We zullen een aanpassing doen in het meldproces. Na evaluatie van de afgehandelde meldingen is besloten om voor nieuwe meldingen gebruik te maken van een meldformulier waarin het ongewenste gedrag zo specifiek mogelijk moet worden beschreven.
- Opnieuw bekijken welke rol moreel beraad kan spelen. Hoe maken we deze methode tot een structureel onderdeel van onze werkwijze en processen?

Ziekteverzuim

In 2022 was het verzuimcijfer 6,9% (2021: 6,6%). Daarmee zaten we boven het gemiddelde in de branche van 5,5%. Gemiddeld meldden medewerkers zich in 2022 2,1 keer ziek (2021: 1,2 keer). Frequent verzuim is een aandachtspunt, waarbij we proberen de oorzaken aan te pakken door middel van frequente verzuimgesprekken, flexibele werktijden en aandacht voor zowel fysieke als mentale gezondheid.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Greenpeace eist van bedrijven en instellingen dat ze milieu- en klimaatbewust te werk gaan. Dat geldt natuurlijk net zo goed voor onze eigen bedrijfsvoering en die van onze leveranciers. Greenpeace stelt als wereldwijde organisatie een geconsolideerde rapportage op, die voldoet aan de standaarden van het Global Reporting Initiative (GRI). Deze rapportage is later dit jaar te vinden op de website van Greenpeace International. Greenpeace Nederland onderschrijft de MVO-principes, zoals vastgelegd in de ISO 26000-richtlijn: accountability, transparantie, ethisch gedrag, respect voor stakeholderbelangen, respect voor wet- en regelgeving, respect voor internationale gedragsnormen en respect voor mensenrechten. We hebben onze ambities, doelstellingen en prioriteiten voor deze onderwerpen in kaart gebracht. In de jaarrekening zetten we uiteen hoe we omgaan met onze beleggingen.

Hoe milieuvriendelijk zijn we zelf?

Greenpeace Nederland stelt hoge eisen aan zichzelf als het gaat om milieuzorg. Logisch, want dat vragen we ook van anderen. Zo huizen we in een zeer duurzaam en energiezuinig pand, reizen we vooral met het ov, beperken we ons energieverbruik, bankieren we groen en hebben we een pensioenregeling die voldoet aan onze duurzaamheidscriteria.

Dat wil echter niet zeggen dat we niet regelmatig ook zelf worstelen met vragen als: is die vlucht echt, echt, écht nodig of kan het ook via videoconferencing? Is het versturen van drukwerk écht nodig of kunnen supporters ook via e-mail worden geïnformeerd? Natuurlijk hebben we heldere en strenge regels om de juiste keuzes te maken. Zo wordt bijvoorbeeld niet gevlogen als een bestemming binnen 12 uur met de trein te bereiken is. We begroten onze verwachte CO₂-uitstoot en monitoren die gedurende het jaar.

Vliegen en drukwerk

Dat er in 2022 meer is gevlogen dan in de voorgaande (corona)jaren, heeft te maken met (de voorbereidingen van) onze campagne over de impact van de klimaatcrisis op Bonaire. Voor deze campagne is het vanzelfsprekend dat we nauw samenwerken met bewoners van het eiland, hun stem is cruciaal. Dit gebeurt voor een groot deel middels videoconferencing en e-mail, maar soms is het belangrijk om ter plekke te zijn. Het is daarom onontkomelijk dat voor deze campagne zo nu en

dan een vlucht wordt gemaakt. Meer over dit project leest u in hoofdstuk 4.1.

Het Greenpeace Magazine speelt een belangrijke rol in de communicatie met onze supporters. Het draagt in hoge mate bij aan het versterken en behouden van hun betrokkenheid en loyaliteit. Daarnaast kunnen we supporters via het magazine vragen om extra te doneren voor actuele en urgente campagnes. Het blad wordt goed gewaardeerd en de meeste supporters geven aan het magazine graag per post te blijven ontvangen. De oplage is de afgelopen twee jaar, mede door corona, verhoogd, om zo het contact met onze supporters te waarborgen.

De stijging van onze CO₂-uitstoot door papierverbruik in 2022 is vooral het gevolg van de overstap naar een nieuwe drukkerij. De vorige drukkerij paste zelf al CO₂-compensatie toe, de nieuwe drukkerij doet dit niet. Greenpeace compenseert de uitstoot uiteraard alsnog, waarover hieronder meer. Daarnaast zoeken we voortdurend naar manieren om de CO₂-uitstoot van onze bedrijfsvoering nog verder omlaag te brengen. Zo introduceerden we in 2023 een nieuwe envelop voor het magazine, een zogenaamde wrap, die veel CO₂ bespaart.

Greenpeace Nederland laat haar CO₂-uitstoot-rapportage controleren door Climate Neutral Group (CNG), waardoor we de passende compensatie kunnen toepassen. Ook kunnen we leveranciers vragen om ons de LCA (Life Cycle Analysis) van hun product of dienst te verstrekken.

CO ₂ -uitstoot in kg	2019	2020	2021	2022
Vliegverkeer	45.780	7.760	8.818	57.045
Autoverkeer	13.962	74.311	62.902	31.917
OV (woon-werkverkeer & internationale treinreizen)	1.288	375	142	559
Schepen	1.938	0	4.546	1.287
Gebouwen	21.531	9.869	12.372	13.164
Papier	34.734	25.022	34.518	65.705
Totaal	119.233	117.337	123.298	169.677

Begroting 2023

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Baten	
Particulieren	19.435
Loterijorganisaties (exploitatiebijdrage)	2.350
Verbonden (internationale) organisaties	1.170
Andere organisaties zonder winststreven	1.000
Als tegenprestatie voor de levering van goederen en/of diensten	90
Totale baten	24.045
Lasten	
Subsidies en bijdragen	475
Afdrachten	7.120
Aankoop en verwervingen	9
Publiciteit en communicatie	818
Uitbesteed werk	8.883
Personeelskosten	6.897
Huisvestigingskosten	784
Kantoor- en algemene kosten	668
Afschrijvingen en rente	623
Totale lasten	26.276
Resultaat	
Bestemmingsreserves en continuïteitsreserve	2.458
Operationeel resultaat	227

Planning en control

Het plannen, bijsturen en verantwoorden van onze activiteiten en de besteding van middelen doen we met behulp van onze planning-en-controlcyclus: een cyclus van plannen, uitvoeren, rapporteren en zo nodig bijsturen van onze plannen.

Greenpeace is in 2022 gestart met een nieuwe driejarenstrategie. Deze wordt jaarlijks vertaald naar jaarplannen, met een bijbehorende begroting.

Er zijn twee momenten in het jaar waarop we de begroting kunnen bijstellen en daarmee kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. De planning-en-controlcyclus heeft niet alleen betrekking op financiële en personele factoren, maar sinds 2021 ook op resultaatindicatoren die door elke afdeling zijn opgesteld op basis van haar missie en kerntaken.

Blik op het resultaat van 2022 en de begroting 2023

Het resultaat zoals in de jaarrekening staat vermeld, is € 1,4 miljoen negatief. Het begrote resultaat was € 3,0 miljoen negatief, waarmee het resultaat € 1,6 miljoen gunstiger is dan begroot. Het negatieve resultaat wordt gefinancierd uit eerder opgebouwde bestemmingsreserves. Daarmee komt het totaal van reserves en fondsen € 1,4 miljoen lager uit, op € 12,1 miljoen. Zie hiervoor de specificatie G1 van de jaarrekening. De reserves zijn van een gezond niveau, in vergelijking met de totale balanswaarde van € 17,2 miljoen. De totale baten zijn € 1,9 miljoen hoger dan de begroting, een prachtige realisatie van € 24,2 miljoen. De lasten waren € 25,6 miljoen, dat betekent dat we € 0,3 miljoen meer hebben uitgegeven dan begroot.

Het goede resultaat bij de inkomsten is voornamelijk te danken aan hogere fondsenwervende baten (€ 1,8 miljoen) en overige baten (€ 0,1 miljoen). Bij de fondsenwervende baten komt dat voor een belangrijk deel doordat de waarde van doorlopende donaties hoger was dan begroot (€ 0,7 miljoen hoger dan begroot). Dat is enerzijds te danken aan de hogere gemiddelde waarde van onze financiële supporters, anderzijds aan hogere giften van *major donors* en nalatenschappen (€ 0,8 miljoen hoger dan begroot). Vervolgens is een extra projectbijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor de internationale campagne Break Free from Plastic (zie ook hoofdstuk 4.7) de voornaamste reden van de overige hogere baten.

De totale besteding aan onze doelstellingen was met € 19,7 miljoen hoger dan begroot. Noemenswaardig is de stijging van nationale campagnes (+ € 1,6 miljoen), deels een gevolg van gerealiseerde geormerkte giften.

De begroting van 2023 laat zien dat we onze baten nagenoeg gelijk houden aan de realisatie van 2022 en we wederom een flink deel van onze bestemmingsreserves zullen inzetten voor het bereiken van onze doelstellingen.

Risicomanagement

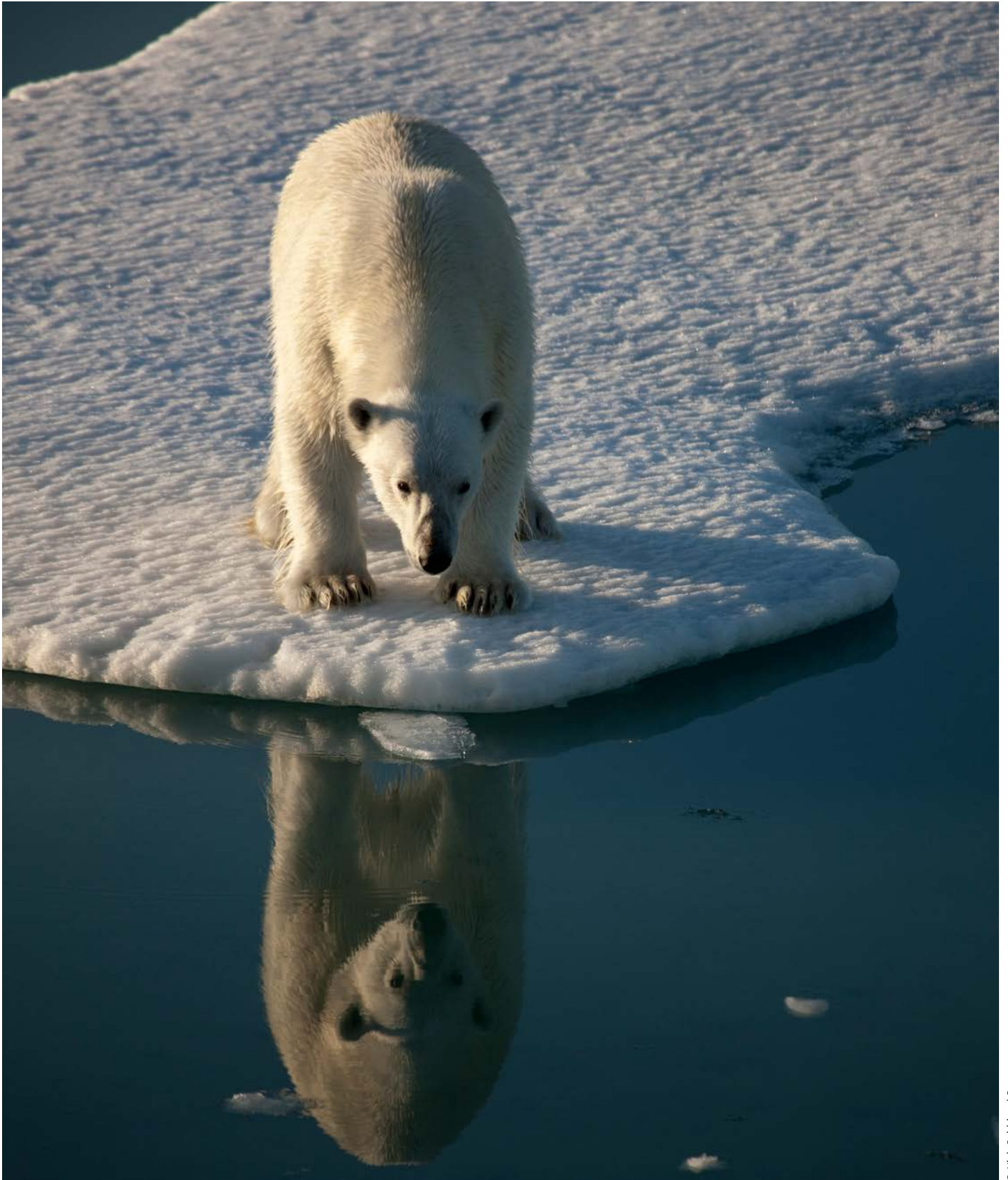
Greenpeace Nederland heeft te maken met verschillende risico's in haar werk. Jaarlijks stellen we een gekwantificeerde inschatting van die risico's op. Daartoe hanteren we de methode van de Global Reserves Policy van Greenpeace International. Die gebruiken alle regionale Greenpeace-organisaties wereldwijd. De risicoanalyse wordt uitgevoerd op basis van een aantal risicogebieden. Die zijn gebaseerd op de Global Reserves Policy, advies van onze externe accountant en overleg tussen de directie en de auditcommissie. Het risico wordt benoemd en gekwantificeerd in euro's. Daarnaast wordt de zwaarte van het effect (impact) ingeschat

en de waarschijnlijkheid dat de situatie zich voordoet. Bij de inschatting van de kans wordt uiteraard ook gekeken naar welke maatregelen zijn getroffen om de risico's te verkleinen.

Op basis van een jaarlijkse risicoanalyse houden directie/bestuur en de raad van toezicht zicht op de belangrijkste potentiële risico's voor de organisatie. De risicoanalyse raakt alle onderdelen van de organisatie, waarbij we regelmatig proactief kijken naar de beheersing van mogelijke risico's in relatie tot de organisatiedoelstellingen. Elk jaar actualiseren we deze risicoanalyse. Voor ieder risicogebied zorgt de directie er, ondersteund door de afdelingshoofden, voor dat de risico's zorgvuldig worden afgewogen en zo veel mogelijk worden beperkt. Zo kunnen de eventuele gevolgen worden opgevangen. Dat doen we ook op project- en activiteitsniveau. Waar nodig schakelen we externe expertise in, zoals die van juridische adviseurs.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's opgenomen.

Omschrijving risico	Beheersingsmaatregelen	Risicocategorie	Bereidheid	Impact	Kans
Reputatieschade door een groot schandaal en daarmee verlies van donateurs en inkomsten.	Naleven wat Greenpeace zelf propageert. Up to date houden van ons crisismanagementteam. Aandacht voor transparantie in onze eigen externe communicatie.	Strategisch	Laag	Hoog	Medium
Rechtsvorderingen naar aanleiding van nationale en internationale campagnes.	Goed voorbereiden en volgen van acties. Goede internationale afspraken en juridische ondersteuning.	Operationeel	Laag	Hoog	Laag
Fraude/ICT	Goede beheersingsmaatregelen. Regelmatige uitvoering audits en toepassen van aanbevelingen. Optimaliseren van beveiliging is een speerpunt.	Operationeel	Laag	Medium	Laag
Verlies ANBI-status en daarmee verlies op inkomsten.	Blijven voldoen aan alle voorwaarden. CBF-erkenning behouden. Politieke ontwikkelingen goed volgen.	Strategisch	Laag	Medium	Laag
Niet meer kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen op korte en middellange termijn.	Continuïteitsreserve op peil houden, zodat plotseling verlies aan inkomsten of andere risico's opgevangen kunnen worden. Goede planning- & controlcyclus met liquiditeitsprognoses en risicoanalyses.	Financieel	Laag	Hoog	Laag

© Nick Cobbing / Greenpeace

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

10

© Lewis Burnett / Greenpeace

Algemeen

De raad van toezicht is het toezichthoudende orgaan van de stichting Greenpeace Nederland. Als zodanig houdt hij toezicht op en geeft hij advies aan de directie van Greenpeace Nederland. Daarnaast treedt de raad op als werkgever van de directie. De raad van toezicht houdt zich aan de richtlijnen zoals die in de SBF-Code Goed Bestuur voor Goede Doelen van de Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie van 15 juli 2015 zijn opgetekend. De samenstelling en taken van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en meer gedetailleerd in het reglement van de Stichting Greenpeace Nederland. De leden van de raad van toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. Wel kunnen zij door hen gemaakte kosten declareren.

Samenstelling

De benoeming van de leden van de raad van toezicht geschiedt door coöptatie, waarbij de ondernemingsraad met betrekking tot een van de leden een voordrachtsrecht heeft. De leden van de raad worden geworven aan de hand van een profielschets. Deze profielschets wordt na overleg met de directie en een advies van de ondernemingsraad vastgesteld. De leden van de raad van toezicht worden voor een periode van drie jaar benoemd en kunnen maximaal drie opeenvolgende perioden in de raad zitting hebben.

In een bijlage bij dit verslag worden de samenstelling van de raad van toezicht, de periode van benoeming van de leden en hun eventuele (neven) functies per 31 december 2022 weergegeven. In september 2022 heeft de raad van toezicht afscheid genomen van Jan Jonker en is Marianne Thieme als nieuw lid toegetreden. Alies ter Kuile, die medio september 2021 tijdelijk als lid was teruggetreden, maakt sinds medio februari 2022 weer volwaardig deel uit van de raad van toezicht. Zij is met ingang van 4 juni 2022 herbenoemd voor een tweede termijn. Marcel Lebon is eind 2022 herbenoemd voor een derde termijn, met ingang van 11 februari 2023. René Hampsink maakt op voordracht van de ondernemingsraad deel uit van de raad van toezicht.

Vergaderingen en bijeenkomsten

De raad van toezicht is in 2022 zes keer regulier en daarnaast nog een aantal keer voor een extra overleg bijeengekomen. In augustus 2022 zijn de statuten van Greenpeace Nederland aangepast, met de toevoeging dat het voeren van (juridische) procedures ter behartiging van de belangen en rechten van mensen, dieren, planten en/of de natuur in het algemeen tot de mogelijkheden behoort. Daarna zijn er aanpassingen doorgevoerd om te voldoen aan de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen, die per 1 juli 2021 in werking is getreden.

Verder heeft de raad een verdiepingssessie gehad waarin met gasten over de stikstofproblematiek is gesproken en hebben actieleiders een inzichtelijke gegeven in de voorbereiding en uitvoering van vredesacties. In augustus 2022 heeft een delegatie van de raad van toezicht in een zogeheten artikel 24-overleg met de directie en de ondernemingsraad gesproken.

Namens de raad van toezicht heeft Chris van Vlissingen als trustee deelgenomen aan de jaarlijkse vergadering van het internationale Greenpeace-bestuur en de internationale raad van toezichthouders (board of trustees). De rol van trustee is eind 2022 overgedragen aan Marcel Lebon. In de vergaderingen heeft de raad van toezicht diverse gasten welkom geheten, onder wie leden van het leiderschapsteam en de accountant. Tijdens de vergaderingen zijn naast onderwerpen als het jaarverslag en de jaarrekening 2021, de vier- en acht maanden rapportages 2022 (financieel en inhoudelijk), een wijziging van de statuten, de begroting 2022 en het reguliere personeelsbeleid (zoals HR-cyclus en loonbouw) onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Klimaatverandering en aantasting van de biodiversiteit;
- Het werk van Greenpeace op Bonaire;
- Innovatie in campagnevoeren, draagvlakversterking en fondsenwerving;

- De operationalisering van de driejarenstrategie en de verbeterde inrichting van de organisatie;
- De verdere uitwerking van het graadmetermodel;
- De samenstelling van de directie;
- De arbeidsvoorwaarden en het integriteitsbeleid;
- De samenstelling en het functioneren van de raad van toezicht;
- De relatie met Greenpeace International en de rol die Greenpeace Nederland speelt binnen de internationale organisatie;
- De mondiale jaarvergadering van directeuren van alle landen- c.q. regio-organisaties van Greenpeace en de jaarvergadering van de toezichthouders waarin alle landen- c.q. regio-organisaties van Greenpeace zijn vertegenwoordigd.

Auditcommissie

De auditcommissie is in 2022 formeel vijf keer bijeengekomen. Naast de realisatie van de begroting 2022, het jaarverslag 2021, de managementletter, de begroting 2023 en de actuele financiële stand van zaken heeft de auditcommissie de continuïteitsreserve, het reservebeleid en het liquiditeitsbeleid besproken, alsmede de uitgangspunten van en de kaders bij de begroting. Daarnaast heeft de auditcommissie overleg gevoerd met de accountant. Hetgeen in de auditcommissie is besproken, is ook in de vergaderingen van de (voltallige) raad van toezicht aan de orde gesteld.

Remuneratiecommissie en werkgeversrol

De raad van toezicht heeft naar de directie toe ook een werkgeversrol. In het eerste kwartaal zijn de doelstellingen voor de directie voor 2022 afgesproken, op basis van de driejarenstrategie die in het najaar van 2021 is opgeleverd. De remuneratiecommissie heeft in 2022 de cyclus van plannen, functioneren en beoordelen vervolgd.

‘Buiten de lijntjes kleuren mag soms’

Marianne Thieme trad in september aan als lid van de raad van toezicht. Chris van Vlissingen nam begin 2023 na drie termijnen van in totaal negen jaar afscheid. Het voorzitterschap van de raad wordt sindsdien vervuld door Marcel Lebon. Chris en Marianne blikken beiden terug op 2022.

Chris: ‘Ik heb echt toegewerkt naar mijn vertrek, de laatste vergadering voelde daarom als een mooie afsluiting. Ik stond al een paar keer eerder op het punt om te vertrekken, vroeg mezelf af: “wordt het na zoveel jaar niet eens tijd?” Er kwam echter steeds iets belangrijks op waarbij de raad van toezicht een grote rol speelt, zoals de aanstelling van een nieuwe directeur of de vergadering van de trustees van alle Greenpeace-

kantoren. Dit jaar was het dan zover. Ik heb het voorzitterschap met een gerust hart kunnen overdragen.’

Marianne: ‘En ik viel met mijn neus in de boter, want ik kwam midden in de zoektocht naar een nieuwe directeur terecht. Dat is natuurlijk écht een taak voor de raad van toezicht. Ik leerde de organisatie zo in een noodtempo kennen. Wat me vooral opviel is hoe professioneel alles bij Greenpeace eraan toe gaat. Ik ben gewend aan kleine organisaties, zoals Wakker Dier en Bont voor Dieren. Bij zulke organisaties zijn de lijnen heel kort en veranderen strategieën snel, naar gelang de actualiteit. Bij Greenpeace merk je dat er een lange traditie is en de organisatie is planmatiger. Dat zie je bijvoorbeeld terug in de strakke en grondige voorbereiding van acties.’

© Teska Overbeeke

Marianne Thieme

Chris: 'Aan die structuur is jarenlang gewerkt. Greenpeace heeft een goede verandertheorie, een heldere structuur en strakke processen. Het optuigen van die processen was niet altijd makkelijk, overigens, want aan de ene kant is er een sterke ad-hoc-energie: Greenpeace moet snel kunnen inspelen op actualiteiten en kansen die zich voordoen. Aan de andere kant heb je de lange lijnen, campagnes die jaren duren, waar je echt je tanden in moet zetten. Daarvoor heb je bulldog-energie nodig. Ik vind dat Greenpeace die twee energieën goed met elkaar weet te combineren.'

Marianne: 'Die vastberadenheid was voor mij een belangrijke voorwaarde om ja te zeggen tegen deze positie. Greenpeace erkent dat de tijd van eindeloos onderhandelen voorbij is. Als Kamerlid heb ik met lede ogen aan moeten zien hoe goede doelen aan tafel gingen met de macht en daardoor in de buitenwereld geen actie meer konden voeren. Dat vond ik erg, helemaal als die onderhandelingen op weinig of niets uitliepen. Ik vind het belangrijk dat Greenpeace de grote vervuilers bij naam noemt en aanpakt, dat geeft ook ruimte voor bedrijven die het wél goed willen doen. Kijk naar sociale bewegingen in het verleden; je moet het establishment ter verantwoording durven te roepen en te inspireren om verandering te bewerkstelligen. We hebben te lang moeten

© NFP_Pieter Magelssen Fotografie

Chris van Vlissingen

luisteren naar valse beloftes van vervuilende industrieën, je kunt niet blijven polderen.'

Chris: 'Wat bijzonder is aan deze tijd, is dat de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet langer te ontkennen is. Alles wat de Club van Rome decennia terug al voorspelde, manifesteert zich nu. Denk aan droogte en overstromingen, maar ook aan een luxeprobleem als een skivakantie die in het water valt door een tekort aan sneeuw. Mensen zien het met eigen ogen. De kansen voor een organisatie als Greenpeace zijn daarom groter dan ooit. We zijn allang geen roepende in de woestijn meer.'

Thieme: 'Klopt, maar ook de urgentie is groter dan ooit. Juist nu is veel moed nodig bij burgers, bedrijven en organisaties als Greenpeace, om samen het tij te keren. De Schipholactie tegen privéjets was een actie die vreedzaam was én op het randje van burgerlijke ongehoorzaamheid. Veel burgers snaptten waarom Greenpeace daarvoor koos. En kijk naar het effect: privéjets zijn nu controversieel en staan op de groene radar. Als raad van toezicht moeten we de organisatie bij dit soort acties aanmoedigen en steun bieden. Buiten de lijntjes kleuren mag soms. We moeten medewerkers en vrijwilligers bijstaan in al hun vreedzame en soms een beetje stoute en vrolijke acties.'

Met ingang van 1 september 2022 is Anna Schoemakers, na twee termijnen van drie jaar, als directeur/bestuurder teruggetreden. De raad van toezicht kijkt met veel waardering terug op de inzet van Anna sinds haar aantreden in september 2016 en bedankt haar daarvoor. De raad van toezicht heeft met ondersteuning van een werving- en selectiebureau gezocht naar een duo-directeur naast Andy Palmen. Deze zoektocht heeft in 2022 geen match opgeleverd.

Korte vooruitblik naar 2023

Begin 2023 loopt de derde en laatste termijn van voorzitter Chris Fentener van Vlissingen af. Marcel Lebon neemt het voorzitterschap over.

Ondertekening

Amsterdam, 12 april 2023

Marcel Lebon
Voorzitter

René Hampsink
Secretaris

Andy Palmen
Directeur/Bestuurder

11

Balans

(Na bestemming van het saldo van baten en lasten)

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Activa		31 december 2022	31 december 2021
A	Immateriële vaste activa	708	805
B	Materiële vaste activa	665	1.034
	Totaal vaste activa	1.373	1.839
D	Vorderingen en overlopende activa	6.622	6.315
E	Effecten	107	123
F	Liquide middelen	9.109	11.036
	Totaal vlottende activa	15.838	17.474
	Activa totaal	17.211	19.313
Passiva		31 december 2022	31 december 2021
G	Reserves en fondsen		
G1	Reserves		
	Continuïteitsreserve	4.164	4.695
	Bestemmingsreserves	7.842	8.649
G2	Fondsen		
	Bestemmingsfondsen	78	143
	Totaal reserves en fondsen	12.084	13.487
H	Vorzieningen	5	3
I	Langlopende schulden	8	-
J	Kortlopende schulden	5.114	5.823
	Overige passiva	5.127	5.826
	Passiva totaal	17.211	19.313

Staat van baten en lasten over 2022

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
Baten				
A1	Baten van particulieren	19.508	18.070	21.077
A2	Baten van loterijorganisaties	2.865	2.360	2.778
A3	Baten van verbonden (internationale) organisaties	1.228	594	1.080
A4	Baten van andere organisaties zonder winststreven	412	1.250	3.225
	Som van de geworven baten	24.013	22.274	28.160
A5	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	84	80	36
A6	Overige baten	136	-	-
	Som van de baten	24.233	22.354	28.196
Lasten				
B1	Internationale activiteiten	7.972	8.585	9.500
B2	Nationale campagnes	6.765	5.207	6.827
B3	Communicatie en mobilisatie	4.937	5.098	4.774
B	Besteed aan doelstellingen	19.674	18.890	21.101
C	Wervingskosten	5.083	5.565	5.503
D	Kosten beheer en administratie	829	815	1.579
	Som van de lasten	25.586	25.270	28.183
	Saldo financiële baten en lasten			
F	Saldo financiële baten en lasten	- 50	- 40	- 51
	Saldo van baten en lasten	- 1.403	- 2.956	- 38
Bestemming saldo van baten en lasten				
	Mutatie reserves			
	Continuïteitsreserve	- 531	- 531	-
	Bestemmingsreserves	- 807	- 2.634	20
	Bestemmingsfondsen	- 65	-	- 59
	Totaal	- 1.403	- 3.165	- 38

Kasstroomoverzicht		
Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving	2022	2021
Resultaat	- 1.403	- 38
Aanpassing voor		
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	610	616
Boekwaarde desinvesteringen	12	1
Af-/toename in debiteuren	72	1
Af-/toename in overige vorderingen	- 378	435
Af-/toename in crediteuren	14	- 191
Af-/toename in overige schulden	- 724	- 1.079
Af-/toename in voorzieningen	2	- 2
Kasstroom uit operationele activiteiten (A)	- 1.795	- 257
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in (im)materiële vaste activa	- 156	- 143
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (B)	- 156	- 143
Financieringsactiviteiten		
Mutaties in effecten	16	3
Mutaties in financiering op lange termijn	8	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten (C)	24	3
Mutatie liquide middelen (A + B + C)	- 1.927	- 398
Liquide middelen per 1 januari	11.036	11.434
Liquide middelen per 31 december	9.109	11.036
Mutatie liquide middelen	- 1.927	- 398

Toelichting op de jaarrekening

Algemene toelichting

Greenpeace Nederland is onafhankelijk en ontvangt geen subsidies van overheden of bijdragen van bedrijven. Dankzij onze supporters en de Nationale Postcode Loterij en haar deelnemers kunnen we onze milieucampagnes blijven voeren, in Nederland én wereldwijd.

Activiteiten

Greenpeace Nederland stelt grote milieuproblemen aan de kaak en stimuleert duurzame oplossingen door wetenschappelijk onderzoek, lobby, demonstraties en vreedzame en inventieve confrontaties.

Vestigingsadres

Deze jaarrekening omvat de financiële gegevens van Stichting Greenpeace Nederland, statutair gevestigd op NDSM-Plein 32 te Amsterdam, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41198809.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening beslaat een verslaggevingsperiode van een jaar. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het management van de stichting verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 Burgerlijk Wetboek vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Schattingwijziging

De grondslagen van lasten zijn erop gericht om informatie zo juist, volledig en inzichtelijk mogelijk aan belanghebbenden te verstrekken. Daarom wordt er in de toelichting op de staat van baten en lasten een specificatie van de lasten gegeven naar activiteiten. Op basis van voortschrijdend inzicht heeft Greenpeace Nederland in 2022 de verdeling van kosten naar activiteiten op enkele categorieën tegen het licht gehouden en daar waar nodig aangepast. Voorheen werden kosten van activiteiten in zijn geheel toegewezen aan wervingskosten, terwijl de betreffende activiteiten ook belangrijke campagne- en mobilisatiedoelstellingen hadden. Vanaf 2022 worden daarom diverse activiteiten verdeeld over nationale campagnes, communicatie en mobilisatie en werving.

Onder de categorie 'Beheer en administratie' waren ook activiteiten opgenomen die directe inspanningen betroffen voor doelstellingen en/of fondsenwerving. Na uitgebreid onderzoek en overleg met betrokken instanties en partijen zijn ook daar vanaf 2022 wijzigingen doorgevoerd. In de 'Toelichting op de staat van baten en lasten' komt de impact op de kengetallen aan de orde.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap uitgeoefend kan worden of waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de stichting en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan worden toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling ervan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen met zich meebrengen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden

vastgesteld. Lasten worden verantwoord wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle (toekomstige) economische voordelen en alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

De jaarrekening is gepresenteerd in euro's, de functionele en presentatievaluta van de stichting. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Niet-monetaire activa worden omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum.

Leasing

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst, worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningssystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten beleggingen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, liquide middelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige overlopende passiva. Greenpeace Nederland maakt géén gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. De grondslagen voor de waardering na eerste opname zijn hieronder per post vermeld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs, volgens de lineaire methode, op basis van de geschatte economische levensduur van 5 jaar (20% per jaar). Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of desinvestering.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs, volgens de lineaire methode, op basis van de economische levensduur. Bij vervoermiddelen hanteren we een restwaarde van 10% over de aanschafwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Verbouwingen : 10% en 20%
- (Duurzame) Inventaris : 10%, 20% en 33 1/3%
- Vervoermiddelen : 10%
- Hardware en software : 33 1/3% en 20%
- Intellectueel eigendom : 33 1/3%

Onderhoudsuitgaven worden enkel geactiveerd wanneer die de levensduur van het actief verlengen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden in eerste instantie opgenomen tegen de reële waarde. Na de eerste verwerking worden ze opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vorderingen. Bij de waardering van nalatenschappen wordt rekening gehouden met eventuele rechten van vruchtgebruik.

Effecten

De beleggingsportefeuille van Greenpeace Nederland bestaat uit ter beurze genoteerde aandelen. De beleggingsportefeuille is gebaseerd op een financieel statuut dat uitgaat van onze missie. De aandelen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Zowel de ongerealiseerde als de gerealiseerde waardemutaties worden verantwoord in de staat van baten en lasten en niet rechtstreeks ten gunste of ten laste van het vermogen gebracht.

Liquide middelen

Kortlopende deposito's, spaarrekeningen, rekeningen-courant en kas staan gepresenteerd onder liquide middelen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, met uitzondering van gestelde bankgaranties, ter vrije beschikking van de organisatie.

Reserves en fondsen

Greenpeace Nederland heeft de beschikking over reserves (continuïteitsreserve en de bestemmingsreserve) en bestemmingsfondsen.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Greenpeace Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland (GDN) is vervangen door de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer (ook van GDN). Die handreiking geeft aan dat een risicoanalyse een goede grondslag is voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn de door het bestuur van Greenpeace Nederland voor een specifiek doel bestemde delen van de reserves.

Bestemmingsfondsen

Indien door derden aan (een deel van) de gedoneerde gelden een specifieke bestemming is gegeven, wordt het nog niet bestede deel daarvan aangemerkt als bestemmingsfonds. Bestemmingsfondsen onderscheiden zich van bestemmingsreserves doordat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen geeft.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan de hoogte betrouwbaar kan worden vastgesteld;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Pensioenen

De medewerkers van Greenpeace Nederland hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij BeFrank. Die pensioenregeling betreft een beschikbare premiereregeling. Dat wil zeggen dat er maandelijks per medewerker een bedrag - afhankelijk van leeftijd en salaris - wordt afgedragen, waarmee een persoonlijk pensioenkapitaal wordt opgebouwd ten behoeve van een ouderdomspensioen.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als premieovereenkomst. De uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder heeft een looptijd van vijf jaar. De afspraken zijn opgenomen in een uitvoeringsovereenkomst. Die resulteert in een beleggingsverzekering die voorziet in een pensioenkapitaal op de

pensioendatum. Een andere belangrijke afspraak is dat de uitvoeringsovereenkomst voorziet in levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van de staat van baten en lasten

Donaties

Jaardonaties worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben. Greenpeace ontvangt een groot deel van die donaties al vóór het einde van het lopende boekjaar. Omdat ze betrekking hebben op het volgende boekjaar worden ze aan dat jaar toegerekend. De vooruitontvangen donaties worden als schuld opgenomen op de balans. Overige donaties worden verantwoord op het moment dat Greenpeace Nederland ze ontvangt, hetgeen ook het moment van toekenning is.

Giften

Giften zijn incidentele donaties en worden opgenomen in het boekjaar waarin deze aan Greenpeace Nederland zijn toegekend.

Nalatenschappen en legaten

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Nalatenschappen belast met vruchtgebruik worden geactiveerd voor zover de vruchtgebruiker geen interings- of vervreemdingsbevoegdheid heeft op het bloot eigendom of het vermogen mag beleggen of herbeleggen. Nalatenschappen belast met vruchtgebruik die niet aan de activeringscriteria voldoen worden in de toelichting vermeld. Verantwoording hiervan vindt pas plaats in de staat van baten en lasten bij beëindiging van het vruchtgebruik of bij verkoop van het bloot eigendom.

Baten acties derden

Baten uit acties van derden worden verantwoord in het boekjaar waarop de baten betrekking hebben.

Periodieke schenkingen

Baten uit periodieke schenkingen worden verantwoord in het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Baten van loterijorganisaties en major donors

Baten van loterijorganisaties en major donors worden verantwoord in het jaar dat de bijdrage is toegekend, tenzij er een terugbetalingsverplichting bestaat bij het niet besteden van de bijdragen aan een geormerkt doel. In dat geval worden de baten verantwoord op het moment dat de (verplichting tot) besteding van de bijdragen plaatsvindt.

Resultaat beleggingen

Alle financiële baten en lasten inzake de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Bestedingen

Bestedingen aan internationale activiteiten en nationale campagnes, alsmede aan communicatie en mobilisatie, worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop ze betrekking hebben.

De salarissen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestaties zijn verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Kostentoerekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving, Richtlijn 650, bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd en verdeeld moeten worden naar bestemming.

Greenpeace Nederland wijst de directe en indirecte kosten toe aan de volgende hoofdgroepen: internationale of nationale campagnes, communicatie en mobilisatie, de werving van baten en beheer en administratie. Conform bijlage 3 van Richtlijn 650 zijn onze kosten gegroepeerd naar de verschillende kostencategorieën: subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk, communicatiekosten, personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, en afschrijving. Op basis van de verdeelsleutel van betaalde fte's worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Kengetallen

De richtlijn voor de jaarverslaggeving, Richtlijn 650, schrijft het vermelden van kengetallen voor, die hieronder nader worden toegelicht.

- Besteding van lasten aan de doelstelling: deze norm geeft weer welk percentage van de totale lasten aan de doelstelling is besteed.

Greenpeace Nederland voegt zelf toe:

- Wervingskosten: deze norm betreft het totaal van de bestedingen aan werving te delen door het totaal van de baten.
- Kosten van beheer en organisatie: deze norm betreft het percentage dat de kosten voor beheer en administratie uitmaken van de totale lasten.

A Specificatie immateriële vaste activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Immateriële vaste activa
Afschrijvingspercentage	20%
<i>Stand per 1 januari 2022</i>	
Aanschafwaarde	1.574
Cumulatieve afschrijvingen	769
Boekwaarde	805
<i>Mutaties</i>	
bij: Investerings	121
af: Desinvesteringen	-
af: Afschrijvingen	218
bij: Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-
Saldo	- 97
<i>Stand per 31 december 2022</i>	
Aanschafwaarde	1.695
Cumulatieve afschrijvingen	987
Boekwaarde	708

De immateriële vaste activa betreffen sinds 2020 een investering voor nieuwe database-software waarin we supportergegevens registreren. De investering in 2022 betreft verdere implementatie en doorontwikkeling van die software. De immateriële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

B Specificatie materiële vaste activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

	Verbouwing	Inventaris	Computer-hardware	Totaal materiële vaste activa t.b.v. bedrijfsvoering	Campagnemiddelen	Schepen	Vervoermiddelen	Totaal materiële vaste activa t.b.v. doelstelling	Totaal materiële vaste activa
Afschrijvingspercentage	10%	10% - 20%	33%		10% - 20%	10%	10%		
<i>Stand per 1 januari 2022</i>									
Aanschafwaarde	3.046	394	693	4.132	56	130	360	546	4.678
Cumulatieve afschrijvingen	2.295	322	660	3.276	46	118	204	368	3.644
Boekwaarde	751	72	33	856	10	12	156	178	1.034
<i>Mutaties</i>									
bij: Investerings	-	13	22	35	-	-	-	-	35
af: Desinvesteringen	-	-	-	-	-	130	-	130	130
af: Afschrijvingen	308	24	22	354	5	-	33	38	392
bij: Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-	-	118	-	118	118
Saldo	- 308	- 11	0	- 319	- 5	- 12	- 33	- 50	- 369
<i>Stand per 31 december 2022</i>									
Aanschafwaarde	3.046	407	715	4.168	56	0	360	416	4.583
Cumulatieve afschrijvingen	2.603	346	681	3.630	51	0	236	288	3.918
Boekwaarde	443	61	33	537	4	-	124	128	665

De materiële vaste activa verdelen we naar activa ten behoeve van de bedrijfsvoering en activa ten behoeve van de doelstelling. Het overzicht geeft inzicht in de aanschaf (investerings) en de afschrijvingen in 2022.

De totale waarde van de materiële vaste activa nam in 2022 met € 0,4 miljoen af door reguliere afschrijvingen, minimale (vervangings)investerings en een desinvestering van het schip de *Argus*.

D Vorderingen en overlopende activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2022	31 december 2021
D1	Debiteuren nalatenschappen	3.469	3.527
D2	Overige debiteuren	91	105
D3	Vorderingen op Greenpeace International	352	-
D4	Vorderingen op Greenpeace-organisaties wereldwijd	-	85
D5	Overige vorderingen en overlopende activa	2.710	2.599
Totaal vorderingen		6.622	6.315

Mensen kunnen (een deel van) hun erfenis of een legaat nalaten aan Greenpeace Nederland. Op basis van informatie van de notaris over de te verwachten omvang waarden we nalatenschappen op de balans als vordering, tot het bedrag is overgemaakt. De debiteuren uit hoofde van nalatenschappen zijn in 2022 licht afgenomen ten opzichte van 2021.

De vordering op Greenpeace International betreft een rekening-courant. In 2022 ging het om een vordering, in 2021 betrof het een schuld van € 0,4 miljoen.

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is de nog te ontvangen jaarbijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 2,25 miljoen verantwoord. Die bijdrage is formeel toegezegd in 2022 en is begin 2023 ontvangen. De overige vorderingen en overlopende activa bestaan uit vooruitbetaalde kosten. Daarin is ook een negatieve bijstelling van € 20.000 opgenomen voor een oninbare vordering. De vorderingen worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

E Effecten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		Marktwaaarde per 31 december 2022	Marktwaaarde per 31 december 2021	Vermogensmutatie	Mutatie % marktwaaarde	Bruto rendementsbijdrage t.o.v. gemiddelde marktwaaarde
E1	Aandelen					
	Triodos Groenfonds	105	122	- 17	- 13,5%	- 9,9%
	Overige beleggingen	2	1	1	56,0%	4,5%
Totaal		107	123	- 16	- 12,9%	- 9,4%

De aandelen in het Triodos Groenfonds worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling. Dit fonds belegt in groene projecten die de ontwikkeling en het behoud van natuur en milieu bevorderen. Ook heeft Greenpeace Nederland een minimaal aantal aandelen Shell, Unilever, Arcadis, Ahold Delhaize, AEGON en Nationale Nederlanden in bezit. Daardoor kunnen we aanwezig zijn bij de algemene aandeelhoudersvergaderingen om het milieubeleid van deze ondernemingen aan de orde te stellen. Alle aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs.

F Liquide middelen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2022	31 december 2021
F1	Saldi op spaarrekeningen	5.026	10.509
F3	Saldi op rekeningen-courant	4.078	523
F4	Saldi in kas	5	4
Totaal liquide middelen		9.109	11.036

Om te kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen op de korte termijn moet Greenpeace Nederland een deel van de middelen direct beschikbaar hebben. Deze middelen worden verantwoord op de Balans onder 'Liquide middelen'. Hieronder vallen ook alle spaartegoeden met een looptijd korter dan een jaar. Behoudens een gestelde garantie voor de huur van het kantoorpand ter waarde van € 95.000 zijn alle middelen direct opeisbaar. Sinds 2022 beheert Greenpeace Nederland de middelen van de Klimaatcrisis Coalitie, die eind 2022 een bedrag € 102.000 op de bank had staan. Die middelen zijn ook niet direct beschikbaar voor Greenpeace Nederland.

In 2022 is er, overeenkomstig de begroting, extra geïnvesteerd in onze missie. Daarvoor hebben we onze reserves aangesproken. Dat komt tot uiting in de liquide middelen, met een daling van € 1,9 miljoen.

Het kasbeleid van Greenpeace Nederland is erop gericht de middelen onder te brengen bij banken die een consequent duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid voeren. Het saldo Spaartegoeden is volledig duurzaam ondergebracht bij ASN Bank en Triodos Bank. De verschuiving van spaartegoeden naar de rekeningen-courant is een momentopname. De rekeningen-courant worden gebruikt voor verschillende betalingsdoeleinden en het incasseren van donaties, voornamelijk via de Triodos Bank. De liquide middelen worden aangehouden voor de bedrijfsvoering.

G Reserves en fondsen					
Alle bedragen zijn in duizenden euro's					
Omschrijving	G1 Reserves			G2 Fondsen	Totaal reserves en fondsen
	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserves	Totaal reserves	Fondsen	
Eindstand 31 december 2021	4.695	8.649	13.344	144	13.487
Onttrekkingen	531	2.027	2.558	1.030	3.588
Vrijval	-	390	390	-	390
Toevoegingen	-	1.610	1.610	964	2.574
Eindstand 31 december 2022	4.164	7.842	12.006	78	12.084

Op de balans maakt Greenpeace Nederland onderscheid tussen reserves en fondsen. De verwerkingswijze is toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Het reservebeleid van Greenpeace Nederland is gericht op instandhouding van de continuïteitsreserve. Die reserve is ondergebracht in direct opeisbare liquide middelen.

De reserves en fondsen zijn in totaal afgenomen door het verlies van € 1,4 miljoen. De continuïteitsreserve is in 2022 met € 0,5 miljoen verlaagd naar € 4,2 miljoen en de bestemmingsreserves namen af met € 0,8 miljoen. In 2022 is er € 1,0 miljoen uitgegeven aan internationale projecten die uit fondsen worden gefinancierd. Dat was met name mogelijk door toegevoegde ontvangen bijdragen van ongeveer gelijke hoogte.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is ter dekking van financiële risico's en om zeker te stellen dat de organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De grondslag voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve is een risicoanalyse, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's. In 2022 is de continuïteitsreserve, op basis van de opgemaakte risicoanalyse, met € 0,5 miljoen verlaagd naar € 4,2 miljoen.

G1 Bestemmingsreserves							
Alle bedragen zijn in duizenden euro's							
Omschrijving	Exploitatie volgend boekjaar	Internationale bijdragen	Reserve nationale en internationale activiteiten	Reserve gevolgen coronapandemie	Reserve vruchtgebruik nalatenschappen	Projecten ter bescherming milieu	Totaal bestemmings- reserves
Stand 1 januari 2022	2.086	1.667	2.250	415	367	1.864	8.649
Onttrekkingen	-	1.667	-	25	-	335	2.027
Vrijval	-	-	-	390	-	-	390
Toevoegingen	1.546	-	-	-	64	-	1.610
Eindstand 31 december 2022	3.632	-	2.250	-	431	1.529	7.842

Door het grote positieve resultaat van 2020 kon er in 2022, net als in 2021, gebruik worden gemaakt van bestemmingsreserves. Zoals opgenomen in de begroting voor 2022 wordt het negatieve resultaat gefinancierd door de bestemmingsreserves. Eind 2022 bedroegen de bestemmingsreserves € 7,8 miljoen, € 0,8 miljoen lager dan in 2021.

De reserve ‘Exploitatie volgend boekjaar’ is bestemd voor de reguliere exploitatie gedurende de volgende drie jaar. Per saldo is deze reserve met ruim € 1,5 miljoen opgehoogd naar € 3,6 miljoen. De reserve voor ‘Internationale bijdragen’ is opgebruikt en op dit moment niet meer nodig als aanvulling op de begrote internationale uitgaven in de exploitatie van de komende jaren. In verband met de onzekerheid die gepaard ging met (de maatschappelijke en economische gevolgen van) de coronapandemie is er in 2019 besloten een bestemmingsreserve ‘Gevolgen coronapandemie’ op te nemen. Daarvan is vooral in 2021 gebruik gemaakt. Voor de komende jaren achten we het niet nodig om deze reserve in stand te houden. Met de bestemmingsreserve ‘Projecten ter bescherming milieu’ willen we grotere campagnes financieren die zijn gericht op het maken van zoveel mogelijk impact in een cruciale fase van de strijd tegen de klimaatcrisis en voor behoud van biodiversiteit. zIn 2022 hebben we met deze bestemmingsreserve € 0,3 miljoen aan campagne-activiteiten en -middelen kunnen financieren.

G2 Bestemmingsfondsen					
					Alle bedragen zijn in duizenden euro's
Omschrijving	Duurzame investeringen	Stralingsproject	Climate Ambition	Noordzee	Totaal
Stand 1 januari 2022	44	44	42	14	144
Onttrekkingen	21	102	903	4	1.030
Toevoegingen	-	105	859	-	964
Vrijval	-	-	-	-	-
Eindstand 31 december 2022	23	47	- 2	10	78

Onder bestemmingsfondsen staan onze internationale en Europese projecten waarvan nog niet alle geormerkte giften per jaareinde zijn besteed. Het bestemmingsfonds ‘Duurzame investeringen’ wordt in het komende jaar nog aangewend om de afschrijvingslasten van de aanschaf en het onderhoud van een elektrische boot te dekken. De overige fondsen worden in en na 2022 besteed.

Het stralingsproject, waarbij een Greenpeace-team stralingsmetingen doet in onder andere Fukushima en Tsjernobyl, loopt al enkele jaren en wordt ook in 2023 voortgezet.

De Europese *Climate Ambition*-campagne heeft in 2022 een extra impuls gekregen met het grote project *Fossil Free Revolution*, dat door Greenpeace Nederland wordt aangestuurd. Dit project is, met veel succes, in 2022 doorgezet en loopt ook in 2023 door. Dan wordt ook het kleine, negatieve saldo van € 2.000 verrekend. Over het project leest u meer in hoofdstuk 4.6 van het jaarverslag.

In 2020 zette Greenpeace haar handtekening onder het Noordzeeakkoord, dat de kwetsbare natuur in de Noordzee beschermt en de opwekking van duurzame windenergie zeker stelt. Wij dragen nog steeds bij aan het toezien op de correcte uitvoering van het akkoord.

H Voorzieningen			
Alle bedragen zijn in duizenden euro's			
Omschrijving	Personeelskosten	Juridische kosten	Totaal
Stand 1 januari 2022	3	-	3
Onttrekkingen	1	-	1
Toevoegingen	-	3	3
Vrijval	-	-	-
Eindstand 31 december 2022	2	3	5

Voorzieningen worden getroffen voor verplichtingen waarvan we de omvang op betrouwbare wijze kunnen schatten.

I Langlopende schulden			
Alle bedragen zijn in duizenden euro's			
Omschrijving		31 december 2022	31 december 2021
I3	Borg onderhuur	8	-
Totaal langlopende schulden		8	-

De langlopende schulden bestaan uit een ontvangen borg van de onderhuurder van een deel van ons kantoor.

J Kortlopende schulden			
Alle bedragen zijn in duizenden euro's			
Omschrijving		31 december 2022	31 december 2021
J1	Vooruitontvangen donaties	3.141	3.344
J2	Schulden aan Belastingdienst	248	286
J3	Schulden aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	-	0
J4	Schulden aan Greenpeace International	-	431
J5	Crediteuren	692	678
J6	Schulden aan pensioenverzekeraar	2	1
J7	Overige schulden en overlopende passiva	1.031	1.083
Totaal kortlopende schulden		5.114	5.823

Kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan een jaar. We verantwoorden hier ook vooruitontvangen donaties voor het volgende boekjaar. Greenpeace Nederland ontvangt de jaardonaties van financiële supporters voor het nieuwe boekjaar voor een groot deel al in december, hoewel ze zijn bedoeld voor onze activiteiten in het volgende jaar.

De kortlopende schulden aan de Belastingdienst hebben betrekking op de af te dragen loonbelasting en omzetbelasting.

Bij de post crediteuren staan de leveranciers aan wie wij op de balansdatum nog geld verschuldigd zijn. Conform ons financieel beleid worden facturen binnen vier weken na factuurdatum betaald.

J7 Overige schulden en overlopende passiva		Alle bedragen zijn in duizenden euro's	
Omschrijving	31 december 2022	31 december 2021	
Nog te betalen vakantiegeld en -dagen	396	400	
Nog te ontvangen facturen / te betalen bedragen	321	375	
Vooruitontvangen projectbijdragen	314	308	
Totaal overige schulden en overlopende passiva	1.031	1.083	

Eind 2022 staat er € 396.000 open aan nog te betalen vakantiegeld en openstaande vakantiedagen. De post 'Nog te ontvangen facturen' heeft betrekking op facturen die we in 2023 ontvingen, maar die betrekking hebben op 2022. De vooruitontvangen projectbijdragen bestaan uit een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor de internationale campagne Break Free from Plastic (BFFP), waarvan € 100.000 nog niet is besteed, een schuld aan de Klimaatcrisis Coalitie (€ 102.000) en een overeengekomen bijdrage van € 90.000 aan de WISE-campagne tegen kernenergie.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op basis van eerder afgesloten contracten en afspraken kunnen situaties ontstaan waarbij we een verplichting zijn aangegaan die (nog) niet uit de administratie te herleiden is. Diezelfde situatie kan ontstaan wanneer wij de ontvangende partij zijn en er dus sprake is van rechten.

Huurverplichtingen

De huurverplichting voor het kantoor loopt tot mei 2024. De huur van de actieloods is recent verlengd en loopt nu tot november 2024. De huurverplichtingen bedragen in totaal € 878.000, inclusief btw.

Leaseverplichtingen

De leaseverplichtingen zijn eind 2022 met een jaar verlengd en betreffen een print- en een kopieercontract voor de duur van nog een jaar, met ingang van januari 2023. Per balansdatum bedragen de leaseverplichtingen € 7.000, inclusief btw.

Overige aangegane verplichtingen

In 2023 zal Greenpeace Nederland € 6,6 miljoen bijdragen aan Greenpeace International, ter ondersteuning van internationale campagnes. Deze bijdrage is lager dan in 2022 (€ 7,3 miljoen), als gevolg van de lagere gerealiseerde baten fondsenwerving in 2021 ten opzichte van 2020. Daarnaast dragen we € 0,3 miljoen bij aan het Greenpeace-kantoor in Brussel dat zich richt op EU-politiek.

Periodieke schenkingen

Greenpeace Nederland heeft per eindejaar contracten met periodieke schenkers met een totale waarde van € 1.239.000 per jaar. Hiervan zijn contracten met een jaarwaarde van € 1.151.000 voor onbepaalde tijd aangegaan.

Vruchtgebruik nalatenschappen

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik rust met interingsbevoegdheid voor de vruchtgebruiker worden als baten verantwoord in het jaar dat het vruchtgebruik eindigt. Greenpeace Nederland had eind 2022 een uitgesteld recht van € 371.000 (2021: € 378.000).

Bankgaranties

Ten behoeve van derden en uit hoofde van de normale bedrijfsvoering heeft Greenpeace Nederland bankgaranties afgegeven voor € 95.000 (2021: € 95.000). Deze bankgaranties zijn onder 'Liquide middelen' opgenomen op de Balans.

Juridische geschillen, claims en procedures
Bij het opstellen van de jaarrekening is er geen lopende procedure bekend die in de toekomst mogelijk een financiële impact kan hebben.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Kengetallen

Omschrijving		Norm	2022 Realisatie	2021 Realisatie	2020 Realisatie	2020-2022 Gemiddelde
1	% besteed aan doelstellingen	70%	76,9%	74,9%	70,5%	74,1%
2	% wervingskosten	25%	21,0%	19,5%	18,8%	19,8%
3	% beheer en administratie	3% - 5%	3,2%	5,6%	6,3%	5,1%

We nemen in ons jaarverslag kengetallen op voor de bestedingen aan de doelstellingen en de kosten voor beheer en administratie (zie ook de grondslagen).

NB. De percentages kunnen niet worden opgeteld.

Deze kengetallen berekenen we als volgt:

1. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de lasten.
2. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan werving te delen door het totaal van de baten.
3. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door de totale lasten.

We doen ons best om de verdeling van lasten naar kostensoort zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de werkelijkheid. Op basis van voortschrijdend inzicht hebben we in 2022 de verdeling van lasten naar activiteiten op enkele categorieën opnieuw tegen het licht gehouden en aangepast.

Daartoe worden, zoals in de grondslagen is aangegeven, vanaf 2022 lasten anders toegewezen aan activiteiten. Het gaat met name om lasten die eerder in zijn geheel werden toegewezen aan wervingskosten, terwijl veel activiteiten ook belangrijke campagne- en mobilisatiedoelstellingen hebben. Vanaf 2022 worden deze verdeeld over de categorieën 'Nationale campagnes', 'Communicatie & mobilisatie' en 'Wervingskosten'.

Daarnaast waren er activiteiten onder de categorie 'Beheer en administratie' opgenomen die eigenlijk directe inspanningen betroffen voor onze doelstellingen en/of fondsenwerving. Vooral in die laatste categorie is dit duidelijk zichtbaar door de daling van 5,6% naar 3,2%.

Het percentage 'Besteed aan doelstellingen' is 76,9%. We zijn er trots op dat we er wederom in zijn geslaagd flink meer middelen aan ons campagnewerk te besteden dan de norm van 70%. In 2021 was dat te danken aan twee grote geormerkte donaties, die zijn besteed aan de aanschaf van een schip en een specifieke campagne, Maak Toekomst. In 2022 hebben we meer uit eigen middelen besteed aan onze nationale campagnes, communicatie en mobilisatie.

Het tweede percentage betreft de fondsenwervende kosten. Met 21,0% zijn die ook in 2022 weer lager dan de daarvoor gestelde norm van 25%. Het percentage is in 2022 toegenomen door extra fondsenwervende investeringen en lagere geworven baten ten opzichte van 2021 (- € 4,2 miljoen).

Het derde percentage betreft de bestedingen aan beheer en administratie. Die liggen met 3,2% flink lager dan in 2021, met name doordat we de verdeling van lasten naar activiteiten anders inschatten. We denken ook in de toekomst binnen onze intern gestelde norm (3-5%) te kunnen blijven.

A Totale baten

De totale baten bedroegen in 2022 € 24,2 miljoen. We geven een toelichting op de verschillende baten.

A1 Baten van particulieren		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
A11	Donaties doorlopend	14.415	13.740	14.366
A12	Incidentele giften	1.489	1.050	2.690
A13	Nalatenschappen	2.591	2.300	3.077
A14	Overige baten van particulieren	8	-	0
A15	Periodieke schenkingen	1.005	980	944
A1	Baten van particulieren	19.508	18.070	21.077

De totale baten van particulieren waren in 2022 € 1,4 miljoen hoger dan begroot. Die stijging is te danken aan betere prestaties op alle fondsenwervende kanalen.

A11 Donaties doorlopend

De opbrengsten uit doorlopende donaties zijn ten opzichte van 2021 met 0,3% licht gestegen, ondanks dat het aantal structurele financiële supporters is gedaald van 271.301 naar 260.404. Dat de opbrengsten toch zijn gestegen is te danken aan de hogere gemiddelde waarde van onze financiële supporters.

A12 Incidentele giften

De incidentele giften zijn ten opzichte van 2021 met € 1,2 miljoen afgenomen. Dat jaar ontvingen we één grote gift, waarmee we het zeilschip de 'Witness' konden aanschaffen. De baten uit incidentele giften waren in 2022 € 0,4 miljoen hoger dan begroot.

A13 Nalatenschappen

De inkomsten uit nalatenschappen waren € 0,3 miljoen hoger dan begroot. Dat komt mede doordat het aantal lopende dossiers 14% hoger is dan het vijfjaarsgemiddelde 2017-2021 waarop de begroting is gebaseerd.

A15 Periodieke schenkingen

De baten uit periodieke schenkingen waren vrijwel gelijk aan die van 2021 en de begroting.

A2 Baten van loterijorganisaties

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
A20	Nationale Postcode Loterij reguliere bijdrage	2.250	2.250	2.275
A21	Nationale Postcode Loterij extra projectbijdragen	615	110	503
A2	Baten van loterijorganisaties	2.865	2.360	2.778

De baten van loterijorganisaties waren € 0,5 miljoen hoger dan begroot. De stijging is te danken aan een projectbijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor de internationale campagne Break Free from Plastic (BFFP), waarover meer te lezen is in hoofdstuk 4.7.

A3 Baten van verbonden organisaties

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
A30	Baten van verbonden organisaties	1.228	594	1.080
A3	Baten van verbonden organisaties	1.228	594	1.080

De baten van verbonden organisaties betreffen bijdragen van andere Greenpeace-organisaties voor projecten waarover Greenpeace Nederland de leiding heeft. Die bijdragen zijn gedurende het jaar toegekend en waren hoger dan we hadden opgenomen in de begroting. Voor het grootste deel gaat het om bijdragen voor het Europese project 'Fossil free revolution' (€ 0,9 miljoen), maar ook een bijdrage van Greenpeace International (€ 0,2 miljoen) aan onze campagne op Bonaire.

A4 Baten van andere organisaties zonder winststreven

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
A40	Major Donors organisaties	412	1.250	3.225
A4	Baten van andere organisaties zonder winststreven	412	1.250	3.225

De baten van andere organisaties zonder winststreven liggen veel lager dan vorig jaar en ook lager dan de begroting. In 2021 was er in de baten € 1,5 miljoen verantwoord voor ons werk in het Amazonegebied, door een uitbreiding in de toekenning van het meerjarige project 'Alle ogen op de Amazone'. In 2022 is dit project afgerond en zijn de baten beperkt. Daarnaast had Greenpeace Nederland in 2022 niet de grote publiekscampagne *Maak Toekomst* zoals in 2021.

A5 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
A50	Baten uit verhuur van kantoorruimte	84	80	36
A5	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	84	80	36

De baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten betreffen opbrengsten uit verhuur van een deel van de kantoorruimte. In 2021 hebben we slechts gedeeltelijk een vergoeding ontvangen voor onderhoud.

A6 Overige baten

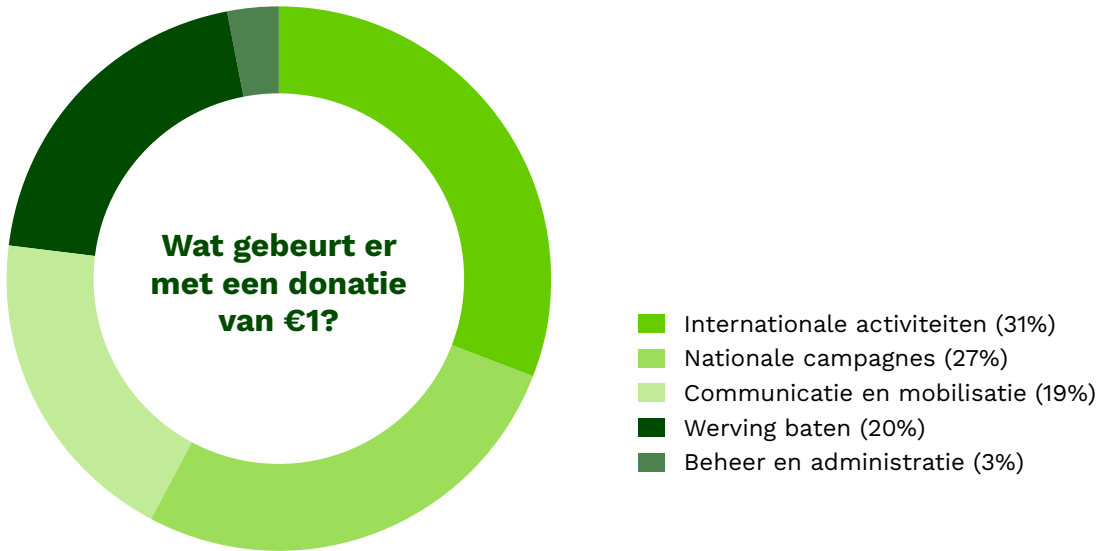
Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
A60	Overige baten	136	0	-
A6	Overige baten	136	-	-

In 2020 is het voorgenomen besluit genomen om het kleine schip de Argus te verkopen. De onderhoudskosten liepen op en er werd nog maar beperkt gebruikgemaakt van het schip. In 2022 hebben we de Argus verkocht. De opbrengst maakt een belangrijk bestanddeel uit van de verantwoorde overige baten.

Totale Lasten

In het onderstaande taartdiagram laten we zien hoe de lasten zijn verdeeld in procenten van de totale lasten. We geven een toelichting op de verschillende lasten.

B Besteed aan doelstellingen

We verdelen de uitgaven die Greenpeace Nederland in 2022 aan haar doelstellingen deed naar internationale activiteiten, nationale campagnes en communicatie en mobilisatie. Samen ging het om 77%, dat is 2% hoger dan in 2021. De wervingskosten en beheer en administratie maken de doelstelling mogelijk en waren in 2022 samen 23% van de lasten.

B1 Internationale activiteiten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving	2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie	
Steun aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	7.432	7.360	9.075	
Bijdrage Europese ondersteuning	540	1.225	425	
B1 Internationale activiteiten	7.972	8.585	9.500	

Hoewel ook onze campagnes in Nederland vaak een sterk internationaal karakter hebben, besteedt Greenpeace Nederland een groot deel van haar inkomsten aan internationale activiteiten, daar waar die het meest nodig zijn. Dan gaat het onder andere over Greenpeace-werk in Afrika, Brazilië, Rusland, Canada en Azië. De verantwoording voor dat werk ligt bij Greenpeace International. Voor de bijdragen worden jaarlijks overeenkomsten gesloten met Greenpeace International.

Greenpeace International heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening, waarin ze haar inkomsten en uitgaven verantwoordt en de resultaten toelicht. Omdat het jaarverslag van Greenpeace International geconsolideerde cijfers bevat, verschijnt het altijd later dan ons eigen jaarverslag. De accountant die de jaarrekening van Greenpeace International controleert, heeft de afgelopen jaren telkens een goedkeurende verklaring afgegeven. Een toelichting op de organisatorische en financiële banden van Greenpeace Nederland met Greenpeace International staat in hoofdstuk 5 van het jaarverslag.

De bestedingen aan internationale activiteiten zijn voor 2022 als volgt te specificeren:

B1a Internationale activiteiten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's
Omschrijving		Totaal 2022
1	GP Africa	3.550
2	GP Brazil	444
3	GP Canada	250
4	GP East Asia	1.810
5	GP International	174
6	GP Italy	45
7	GP Middle East and North Africa	119
8	GP Russia	1.040
Totaal		7.432
<i>Bijdrage Europese ondersteuning</i>		
9	Politiek werk, Klimaat & Energie	540
Totaal		-
Totaal internationale activiteiten		7.972

Het grootste deel van de uitgaven voor internationale campagnes besteedt Greenpeace Nederland op basis van overeenkomsten (*funding agreements*) tussen Greenpeace International en Greenpeace Nederland. Daarin wordt ook vermeld dat de gehele afdracht van Greenpeace Nederland aan Greenpeace International wordt besteed aan het behalen van de doelstelling en dus niet aan de werving van fondsen, dan wel beheer of administratie. Op grond van overeenkomsten tussen Greenpeace International en de Greenpeace-organisaties in de regio's waar de campagnes worden gevoerd, krijgen we regelmatig gedurende het jaar en per jaareinde inhoudelijke rapportages over de voortgang en resultaten.

De ondersteuning aan Greenpeace-campagnes wereldwijd is van groot belang, omdat de strijd voor de bescherming van bijvoorbeeld bossen en oceanen hoofdzakelijk buiten Nederland wordt gevoerd. Dit is een bewuste keuze en het gevolg van internationaal beleid, waarbij nog meer aandacht uitgaat naar plaatsen in de wereld waar Greenpeace meer verschil wil en kan maken.

De ondersteuning in Afrika is vooral gericht op het bewerkstelligen van systeemverandering en klimaatrechtvaardigheid. Hetzelfde geldt voor Canada. De werkzaamheden in Oost-Azië betreffen onder andere het versterken van de klimaatbeweging en het belichten van de rol van grote bedrijven in Zuid-Korea in het aanwakken van de klimaatcrisis. De besteding in Brazilië heeft betrekking op het tegengaan van ontbossing. In Azië zijn de campagnes gericht op het opbouwen van een sterke klimaatbeweging. Het aan Greenpeace International uitgekeerde bedrag betrof de afrondende werkzaamheden aan het vorig jaar gedoneerde schip de *Witness*. In Rusland ondersteunden we in 2022 campagnes die publieke druk creëren voor de erkenning van de klimaatcrisis, zodat er een pakket aan maatregelen voor een groene economie wordt aangenomen.

Het bedrag dat we in 2022 voor internationale campagnes inzetten, kwam voort uit donaties die we in datzelfde jaar ontvingen.

B2 Nationale campagnes		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
B21	Klimaat en energie	3.043	1.442	2.095
B22	Bossen	537	517	773
B23	Oceanen	-	-	71
B24	Giftige stoffen	-	0	79
B25	Duurzame landbouw	461	329	423
B26	Niet-toegewezen campagnebudget	-	340	-
B27	Campagnecoördinatie en Actie	2.074	2.234	1.558
B28	Overige campagnes	649	345	1.828
B2	Nationale campagnes	6.765	5.207	6.827

Nationale campagnes voert Greenpeace Nederland in eigen beheer uit. Uiteraard hebben ook deze campagnes vaak een groot internationaal effect. Dat geldt zeker voor de in 2022 opgezette campagne op Bonaire die is gericht op klimaatrechtvaardigheid. In hoofdstuk 4 van het jaarverslag worden onze campagnes uitgebreid toegelicht.

B3 Communicatie en mobilisatie		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
B31	Crossmedia	3.353	3.564	3.334
B32	Pers	507	503	369
B33	Supporter Care	442	476	392
B34	Educatie	116	129	118
B35	Community Development	520	426	561
B3	Mobilisatie	4.937	5.098	4.774

Communicatie over Greenpeace en het milieu en het mobiliseren van medestanders maken een wezenlijk onderdeel uit van onze doelstellingen. Daarom wordt hieraan een belangrijk deel van de inkomsten besteed. In de tabel ziet u hoe we onze uitgaven verdelen. In totaal besteden we zo'n € 1,9 miljoen aan voorlichting. Die richt zich op het Nederlandse publiek, alsmede de politiek en streeft naar bewustwording en gedragsverandering omtrent het klimaatprobleem. Bij crossmedia gaat het onder andere om e-mails en nieuwsbrieven, een belangrijk kanaal om onze supporters op de hoogte te houden en aan te zetten tot bewustwording en gedragsverandering.

C Kosten werven baten

C1 Kosten fondsenwerving		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
C11	Werving nieuwe financiële supporters	3.874	4.370	4.385
C12	Behoud en upgrade financiële supporters	889	885	710
C13	Nalatenschappen	286	280	388
C14	Notariële akten	17	20	13
C15	Kosten acties derden (loterijen)	17	10	7
C1	Kosten eigen fondsenwerving	5.083	5.565	5.503

Aan het werven van baten zijn altijd kosten verbonden. Dat varieert van de administratieve kracht die de ontvangen donaties registreert tot de teams die op straat, huis-aan-huis, online en telefonisch financiële supporters werven. De kosten voor de werving van baten waren in 2022 € 0,5 miljoen lager dan dan de begroting. Dat we ons budget niet volledig konden uitgeven, had met name te maken met personeelstekorten bij wervingbureaus.

C11 Werving nieuwe financiële supporters

De kosten voor de werving van nieuwe financiële supporters waren € 0,5 miljoen lager dan begroot, doordat er minder gewenste aantallen zijn gerealiseerd.

C12 Behoud en upgrade financiële supporters

Aan behoud en upgrade is € 0,2 miljoen meer uitgegeven dan in 2021, conform de begroting van 2022.

C13 Nalatenschappen

De investeringen van 2022 in de werving van nalatenschappen zijn in lijn met de begroting.

D Beheer en administratie

In overeenstemming met Richtlijn 650 nemen we een groot deel van onze overheadkosten op onder de post 'Beheer en administratie'.

D Beheer en administratie		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
D1	Raad van toezicht en directie	201	190	452
D2	Bedrijfsvoering en financiën	628	625	1.127
D	Beheer en administratie	829	815	1.579

De bestedingen aan bovengenoemde organisatieonderdelen zijn in lijn met de aanbevelingen van Goede Doelen Nederland. De bedragen zijn inclusief personeelskosten en daar waar van toepassing ook inclusief kosten voor organisatie- en juridisch advies, werving en selectie alsmede de doorbelasting van overhead. De kosten voor de raad van toezicht en de directie worden hieronder toegelicht. De kosten voor bedrijfsvoering zijn in 2022 gedaald ten opzichte van 2021 door een schattingswijziging in de verdeling van lasten naar activiteiten.

D1 Raad van toezicht en directie

Onder 'Raad van toezicht en directie' vallen ook de onkostenvergoeding voor de raad van toezicht en de personeelskosten van de directie/het bestuur. Het bestuur en de leden van de raad van toezicht verrichten hun taken onbezoldigd en ontvangen geen vacatiegelden (aanwezigheidsvergoeding). Wel kunnen zij daadwerkelijk gemaakte onkosten declareren, zoals reis- of juridische kosten. In 2022 gaf de raad van toezicht van Greenpeace Nederland € 17.314 uit, voor het grootste deel (75%) aan juridische kosten. De kosten voor de directie bestaan voor het grootste deel uit salariskosten (€ 121.371). Dat is inclusief direct ondersteunend personeel en exclusief doorbelaste kosten en overige ondersteuning (€ 58.950) en overige directiekosten (€ 3.387). Voor de directe bezoldiging van de directie verwijzen we naar de tabellen hieronder.

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd en is in 2020 door het CBF apart geaudit, met positief resultaat. De directiebeloning valt binnen de salarisschalen van Greenpeace Nederland. Bij de vaststelling volgt Greenpeace Nederland naast de eigen salarisschalen ook de Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland ten behoeve van besturen en raden van toezicht. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

Op basis van de weging van de functiezwaarte bij Greenpeace is de zogenaamde Basis Score voor Directiefuncties (BSD) voor 2022 ingevuld. Dat resulteerde in een score van 465 punten. Op basis van de functiezwaarte voor een tweehoofdige collegiale directie komt de BSD-score op 405 en valt daarmee in salarisoniveau G. De toetsing van de basisscore aan de maximale relevante jaarinkomens - berekend naar de zogenoemde verantwoordelijkheidsradius - van de directieleden leidde in 2022 tot de volgende brutojaarinkomens: € 90.961 voor Anna Schoemakers en € 90.216 voor Andy Palmen, op basis van 12 maanden.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor de directeuren binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag. Het brutodirecteurssalaris is minimaal 10% lager dan het salaris zou mogen zijn volgens de Beloningsregeling Directeuren, berekend naar verantwoordelijkheidsradius. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De genoemde belastbare vergoedingen/bijtellings bestaan uit een tegemoetkoming in de kosten voor de ziektekostenverzekering en het verstrekken van een NS-Business Card. Aan de directeur/bestuurder zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Bezoldiging directie 2022	
Naam	Mevr. A. Schoemakers
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	onbepaald
Uren	37,5
Percentage	100
Periode	1-01 t/m 30-9
Bezoldiging (EUR)	
Brutoloon/salaris	63
Vakantiegeld	7
Eindejaarsuitkering	-
Variabel jaarinkomen	-
Totaal bruto jaarinkomen	70
SV-lasten (werkgeversdeel)	
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	8
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-
Totaal 2022	78
Totaal 2021	100

Alle bedragen zijn in duizenden euro's	
Naam	Dhr. A.M.M. Palmen
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	onbepaald
Uren	37,5
Percentage	100*
Periode	1-01 t/m 31-12
Bezoldiging (EUR)	
Brutoloon/salaris	82
Vakantiegeld	6
Eindejaarsuitkering	-
Variabel jaarinkomen	-
Totaal bruto jaarinkomen	88
SV-lasten (werkgeversdeel)	
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	11
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-
Totaal 2022	99
Totaal 2021	84
<i>1 fte vanaf april, daarvoor 0,9 fte</i>	

Personeelskosten

Specificatie van de personeelskosten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving	2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie	
Lonen	4.797	4.631	4.606	
Sociale lasten	886	837	846	
Pensioenlasten	443	440	444	
Doorbelaste personeelskosten	- 16	-	- 70	
Overige personeelskosten	114	157	72	
Extern personeel	1.395	375	1.660	
Personeelskosten	7.619	6.440	7.558	

In de staat van baten en lasten verdelen we de personeelslasten over de verschillende bestedingscategorieën. Greenpeace Nederland heeft een volledig duurzame pensioenregeling. Onder de overige personeelskosten staan onder meer de kosten van de NS-Business Card die alle personeelsleden krijgen. Ook administreren we hier als negatieve kosten de tegemoetkomingen van het UWV voor zwangerschapsverlof en ziekingelden. Doorbelaste personeelskosten zijn de doorbelaste overheadkosten van medewerkers van Greenpeace Nederland die zijn gedetacheerd bij andere Greenpeace-kantoren.

De totale personeelskosten zijn in 2022 licht toegenomen ten opzichte van 2021 en met € 1,1 miljoen flink hoger dan de begroting. Dit ligt met name aan niet voorziene extra inhuur voor internationale projecten (€ 0,6 miljoen) en extra vervanging door verzuim (€ 0,3 miljoen).

De individuele lonen zijn in 2022 gegroeid binnen de salarisschalen. In 2022 heeft er geen indexatie plaatsgevonden voor inflatie. Wel is er in oktober een eenmalige bijdrage van € 1.000 netto verstrekt aan alle medewerkers ter compensatie van de inflatie. De directie heeft van deze eenmalige bijdrage op eigen initiatief afgezien.

Salarisschalen 2022

Hieronder staan de brutomaandsalarissen van 2022 op een rij. Deze zijn conform gangbare salarissen in de goeddoelensector. Ze zijn ingedeeld in vijftien functiegroepen/salarisschalen, waarbij alle functies in deze schalen passen, en gaan uit van een aanstelling voor 37,5 uur per week (fulltime). Achter elke schaal staat een minimum- en een maximumsalaris, waarbinnen de betreffende functie wordt gewaardeerd, en een aantal voorbeeldfuncties. Daarnaast ontvangen alle medewerkers 8,33% vakantiegeld. De laatste schaal 'Directie' is het salarisoniveau G van de beloningsregeling directeuren, minus minimaal 10%.

Loonstructuur 2022			
Schaal	Minimum per maand	Maximum per maand	Voorbeeldfunctie
4	€ 2.494	€ 2.992	Assistent A
5	€ 2.664	€ 3.235	Assistent B
6	€ 2.850	€ 3.502	Beheerder B / Financieel adviseur A
7	€ 3.097	€ 3.851	Kwaliteitsadviseur A / Assistent C / Fondsenwerver A
8	€ 3.263	€ 4.107	Crossmedia mobiliser B / Persvoorlichter A
9	€ 3.413	€ 4.347	Campaigner A / Beheerder C
10	€ 3.576	€ 4.613	Actiecoördinator C / Campaigner B / Personeelsadviseur C / Mobilisatiestrateg B
11	€ 3.763	€ 4.914	Fondsenwerver C / Financieel adviseur C / Mobilisatiestrateg C
12	€ 3.973	€ 5.255	Campaigner C
13	€ 4.175	€ 5.594	Afdelingshoofd
Directie		€ 7.634	Directielid

Formatie- en bezettingsoverzicht

In onderstaand overzicht is het gemiddeld aantal medewerkers gedurende het boekjaar weergegeven per organisatorische afdeling, omgerekend in volledige arbeidsplaatsen (fte's). Daarnaast staan de bijbehorende kosten. Het organisatieschema van Greenpeace Nederland staat in het jaarverslag in het hoofdstuk Bedrijfsvoering.

Fte-overzicht						
Alle bedragen zijn in duizenden euro's						
	Realisatie 2022		Begroting 2022		Realisatie 2021	
	FTE's	kosten	FTE	kosten	FTE	kosten
Directie	2,8	286	2,7	276	3,0	300
Werving overig	10,7	856	11,0	827	10,7	799
Coördinatie fondsenwerving	1,7	156	0,8	100	0,8	97
Fondsenwerving	12,4	1.012	11,8	927	11,5	897
Facilitair en ICT	6,7	410	6,8	393	6,4	368
Financiën	3,2	237	3,1	220	2,9	197
Personeel en organisatie	2,5	209	2,7	294	2,2	192
Coördinatie bedrijfsvoering	1,6	138	1,9	168	1,8	154
Bedrijfsvoering	13,9	994	14,4	1.076	13,2	911
Database	4,0	314,5	3,6	270	4,0	361
Mobilisatie en crossmedia	12,3	903,3	13,3	954	13,1	923
Coördinatie en redactie	2,9	208,3	3,2	241	4,2	341
Supporter engagement	19,2	1.426	20,1	1.465	21,2	1.626
Bossen en duurzame landbouw	4,8	413,8	6,1	469	5,5	401
Coördinatie, pers, educatie en actie	8,3	650,4	9,0	670	8,7	647
Biodiversiteit	13,1	1.064	15,1	1.139	14,1	1.048
Klimaat en energie	8,8	729,6	7,2	525	6,9	505
Coördinatie, pers, actie en educatie	9,2	711,5	9,7	658	8,4	610
Klimaat en Energie	18,0	1.441	16,9	1.183	15,3	1.115
Greenpeace Nederland	79,4	6.224	81,0	6.065	78,3	5.897

In 2022 heeft er een herinrichting plaatsgevonden bij Greenpeace Nederland. Zo is de afdeling first engagement komen te vervallen. Die is hoofdzakelijk opgegaan in de afdeling supporter engagement (voorheen insights & communication). Daardoor wijken de onderverdeelde fte's en bijbehorende kosten af met het formatie- en bezettingsoverzicht zoals vorig jaar gecommuniceerd.

F Saldo financiële baten en lasten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
F1	Financiële baten	2	-	2
F2	Financiële lasten	52	40	53
F	Saldo financiële baten en lasten	- 50	- 40	- 51

Het saldo van de financiële baten en lasten is het resultaat van de rentelasten op de spaartegoeden waar we negatieve rente op betalen.

Kostenverdeelstaat

In de kostenverdeelstaat worden de directe en indirecte kosten toegewezen op basis van het aantal medewerkers dat direct werkt aan de nationale of internationale campagnes, aan communicatie en mobilisatie, aan de werving van baten of beheer en administratie.

Conform bijlage III van Richtlijn 650 hebben we onze kosten gegroepeerd in negen clusters. Op basis van de verdeelsleutel worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Kostenverdeelstaat

Omschrijving	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	2022 Realisatie	2022 Begroting	2021 Realisatie
	Internationale campagnes	Nationale campagnes	Communicatie en mobilisatie					
1	Verstreckte (project)subsidies en (project)bijdragen	-	635	-	-	635	-	16
2	Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties	7.910	-	-	-	7.910	8.536	9.482
3	Aankopen en verwervingen	0	108	37	9	157	9	124
4	Uitbesteed werk	2	1.961	1.382	2.990	6.527	7.679	8.293
5	Publiciteit en communicatie	0	449	228	286	967	793	1.001
6	Personeelskosten	59	2.996	2.603	1.447	7.619	6.490	7.558
7	Huisvestingskosten	-	247	275	145	714	725	669
8	Kantoor en algemene kosten	-	153	178	84	447	492	424
9	Afschrijving en rente	-	215	233	123	610	587	616
Totaal		7.972	6.765	4.937	5.083	25.586	25.313	28.183

De indirecte kosten zijn kosten voor personeelszaken (inclusief de ondernemingsraad), huisvesting, ICT, coördinatie bedrijfsvoering en facilitaire zaken.

Ondertekening

Amsterdam, 12 april 2023

Marcel Lebon
Voorzitter

René Hampsink
Secretaris

Andy Palmen
Directeur

Lucille Hegger
Lid raad van toezicht

Alies ter Kuile
Lid raad van toezicht

Marianne Thieme
Lid raad van toezicht

Menno Harkema
Lid raad van toezicht

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

*Aan de raad van toezicht van
Stichting Greenpeace Nederland*

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Greenpeace Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Greenpeace Nederland per 31 december 2022 en van het saldo van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Greenpeace Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- bijlage.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereide twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 12 april 2023

Mazars N.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA

Samenstelling van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft naast de gebruikelijke functies van voorzitter en secretaris drie leden die deel uitmaken van de auditcommissie van Greenpeace Nederland, één lid dat deel uitmaakt van de trustees van Greenpeace International en twee leden die deel uitmaken van de remuneratiecommissie.

De, onbezoldigde, raad van toezicht van Greenpeace Nederland bestond/bestaat in 2022/2023 uit:

Chris Fentener van Vlissingen (tot 6 februari 2023)

- Lid van de raad van toezicht sinds maart 2014, voorzitter van de raad van toezicht sinds juli 2016 en lid van de remuneratiecommissie.
- Trustee van Greenpeace International Council sinds juni 2015.
- Beroep: directeur/bestuurder Stichting Kanker.nl.
- Nevenfuncties: voorzitter raad van toezicht Humankind, sinds mei 2020.

René Hampsink, secretaris

- Lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie sinds januari 2018, secretaris van de raad van toezicht sinds juni 2019.
- Beroep: advocaat arbeids- en medezeggenschapsrecht bij Hampsink Advocatuur, te Utrecht.
- Nevenfuncties: directeur van KP&P Africa, LTWP Investments, Turkana Venture I, Turkana Venture II en Turkana Venture III (vijf investeringsmaatschappijen in duurzame energie); redacteur bij het vaktijdschrift ArbeidsRecht van Wolters Kluwer.

Menno Harkema

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter van de auditcommissie met ingang van 6 februari 2023.
- Beroep: CFRO Lifetri Groep.
- Nevenfuncties: penningmeester en oprichter van stichting Mashujaa wa Kesho, een organisatie die studenten in Afrika financieel ondersteunt.

Lucille Hegger

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter van de remuneratiecommissie sinds september 2017.
- Beroep: onafhankelijk consultant op het gebied van marketing, communicatie en innovatie.
- Nevenfuncties: bestuurslid Stichting Promotie & Publiciteit Kinderfilosofie.

Jan Jonker

(tot 1 september 2022)

- Lid van de raad van toezicht sinds 2020.
- Beroep: emeritus hoogleraar duurzaam ondernemen aan de Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen School of Management, en directeur-groootaandeelhouder JAB Management Consultants BV.
- Nevenfuncties: voorzitter Dutch Circular Design; lid Jury Ondernemersprijs Provincie Gelderland Cirkel, voorzitter Expertcommissie TSE Industrie CE RVO, lid Transitieraad Noord Nederland, lid jury WaterInnoPrijs Waterschappen.

Alies ter Kuile

- Lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie sinds de zomer van 2019 (tijdelijk teruggetreden van medio september 2021 tot medio februari 2022).
- Beroep: mede-eigenaar en algemeen directeur van Fashion Cloud, een online platform voor de mode-industrie.
- Nevenfuncties: geen.

Marcel Lebon, voorzitter sinds 6 februari 2023

- Lid van de raad van toezicht sinds maart 2017 en voorzitter van de auditcommissie van maart 2017 tot februari 2023.
- Trustee van Greenpeace International Council sinds februari 2023.
- Beroep: zelfstandig adviseur op het gebied van strategieontwikkeling, financiën en personeelsbeleid.
- Nevenfuncties: mede-eigenaar van de Moving Gallery in Utrecht; voorzitter van de raad van commissarissen van Coram Group B.V.; voorzitter van de raad van commissarissen van Danone Baby and Medical Nutrition Nederland BV.

Marianne Thieme

- Lid van de raad van toezicht sinds 7 september 2022.
- Beroep: consultant verduurzaming bij Strategiemakers, publicist, public speaker en activist.
- Nevenfuncties: geen.

GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

© 2023 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946
1001 AS Amsterdam
0800 422 33 44
info@greenpeace.nl
www.greenpeace.nl
KvKnummer: 41198809

Dit jaarverslag is ook online beschikbaar via
greenpeace.org/nl/tag/jaarverslag

Redactie: Leon Varitimos
Opmaak: Babette Hilhorst

Foto cover: © Tengbeh Kamara/Greenpeace
De op Bonaire geboren en getogen community mobilisers Churmer en Meralney staan op ons vlaggenschip Rainbow Warrior. Samen maken we het statement 'Vote "yes" for an advisory opinion on climate action from the International Court of Justice', in solidariteit met de kwetsbare eilandengroep Vanuatu. Naast onze climate justice-campagne met inwoners van Bonaire versterkt Greenpeace klimaatinitiatieven wereldwijd.